

ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

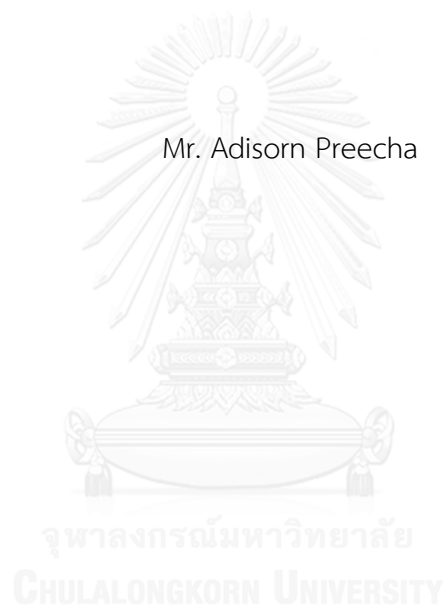
สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES
BASED ON SITUATED LEARNING CONCEPT ON COMMUNICATION SKILLS IN DAILY LIFE
OF NON-FORMAL EDUCATION STUDENTS IN SAMUTPRAKARN PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Non-Formal Education

Department of Lifelong Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม
แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสาร
ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัด
สมุทรปราการ

โดย

นายอดิศร ปรีชา

สาขาวิชา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรฉัตร สุปัญญา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะรัตน์ นุชพ่องใส)

อดิสร ปรีชา : ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการ (EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES BASED ON SITUATED LEARNING CONCEPT ON COMMUNICATION SKILLS IN DAILY LIFE OF NON-FORMAL EDUCATION STUDENTS IN SAMUTPRAKARN PROVINCE) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, 243 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อน-หลัง ใช้การสุ่มแบบเจาะจงในการคัดเลือกกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน อายุตั้งแต่ 15-18 ปี การจัดกิจกรรมใช้เวลา 7 วัน รวมทั้งสิ้น 60 ชั่วโมง เครื่องมือวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความต้องการ แบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่าสถิติทดสอบที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนากิจกรรม พบว่า กิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการที่เหมาะสม มีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ 1) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) เนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ 3) เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ปัญหาที่เสมือน/ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง 4) เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเน้นให้นักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และควรเป็นกิจกรรมที่การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ซึ่งจากการสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรม พบว่ากลุ่มเยาวชนมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการจัดกิจกรรม พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดกิจกรรม พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาจากระบบจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} -bar = 4.45)

ภาควิชา การศึกษาตลอดชีวิต ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การศึกษาจากระบบโรงเรียน ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5583449727 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORDS: NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES / SITUATED LEARNING / COMMUNICATION SKILLS IN DAILY LIFE / NON-FORMAL EDUCATION STUDENTS

ADISORN PREECHA: EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES BASED ON SITUATED LEARNING CONCEPT ON COMMUNICATION SKILLS IN DAILY LIFE OF NON-FORMAL EDUCATION STUDENTS IN SAMUTPRAKARN PROVINCE. ADVISOR: ASST. PROF. WORARAT PATHUMCHAROENWATTANA, Ph.D., 243 pp.

The purposes of this study were : 1) to develop non-formal education activities based on situated learning concept on communication skills in daily life of non-formal education students in Samutprakarn province ; 2) to study outcomes of organizing non-formal education activities based on situated learning concept on communication skills in daily life of non-formal education students in Samutprakarn province. This study based on the research design of a quasi-experiment via purposive sampling technique with one group pretest-posttest design. The research experimental group was 30 non-formal education students in Samutprakarn province from age 15-18 years old. Activities were organized for 7 days, totally 60 hours. The research instruments were the learning plan of non-formal education activities based on situated learning concept on communication skills in daily life of non-formal education students in Samutprakarn province and the data collection tools were questionnaire, communication skills in daily life test and satisfaction form. The data were analyzed by means (\bar{x}), standard deviation (S.D.) and dependent-samples t (t-test) at 0.05 level of significance.

The research results were as follow : 1. The results of development activities found that the non-formal education activities based on situated learning concept on communication skills in daily life of non-formal education students in Samutprakarn province consisted of four appropriate components as follows : meet the needs of learners. contents related to situated learning, focus on practice in virtual situation, focus on working in real situation. So the activities should be based on creating with the learner's participation in activity planning and should be focus on working in real situation. The needs survey found that the youths require the non-formal education activities based on situated learning concept on communication skills in daily life of non-formal education students in Samutprakarn province at the highest level.

2. After the experiment, the experimental group had the mean scores in communication skills in daily life test higher than before the experiment at 0.05 level of significance.

3. After the experiment, the experimental group had the mean scores in participants' satisfaction at high level (\bar{x} = 4.45).

Department: Lifelong Education

Student's Signature

Field of Study: Non-Formal Education

Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เนื่องด้วยได้รับความกรุณา ความเมตตา การดูแลเอาใจใส่ การทุ่มเทเวลาให้คำปรึกษาและคำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระฉัตร สุปัญญา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะรัตน์ นุชผ่องใส กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย รวมถึงขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียนทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่ารวมถึงคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา อ.ดร.ปราณภา โหมตศิริธู ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ คุณดวงสมร พรหมผุย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้วยความเมตตาในการตรวจสอบเครื่องมือให้กับผู้วิจัย และช่วยปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณกรณิศรา ตระกูลเสาแก้ว และเจ้าหน้าที่ในศูนย์กศน.ตำบลบางด้วน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนข้อมูลในการวิจัย และให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ตลอดจนการจัดกิจกรรม ขอขอบคูนนักศึกษาการศึกษาจากระบบซึ่งเป็นกลุ่มทดลองทั้ง 30 คน ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และคุณอังคณา ทศนเมธิน ที่เป็นกำลังใจช่วยเหลือ ผลักดัน และให้การสนับสนุนในทุกๆด้านด้วยดีเสมอมา และที่สำคัญเป็นผู้คอยช่วยเหลือผลักดันให้ผู้วิจัยมีพลังในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ตอนที่ 1 แนวคิดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	12
1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน	12
1.2 หลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	14
1.3 ประเภทการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	19
1.4 ขั้นตอนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	22
ตอนที่ 2 แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning).....	26
2.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์	26

2.2	ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	28
2.3	องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	30
2.4	ขั้นตอนการเรียนรู้ของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	33
2.5	ประโยชน์ของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	35
ตอนที่ 3	หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	36
3.1	องค์ประกอบในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	36
3.2	ความสามารถในการสื่อสาร.....	38
3.3	หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	40
3.4	หลักการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	44
ตอนที่ 4	การจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.....	53
4.1	ประวัติและการดำเนินการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสมุทรปราการ.....	53
4.2	หลักสูตรของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย.....	56
ตอนที่ 5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
5.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	62
5.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	64
5.3	งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	65
ตอนที่ 6	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	67
บทที่ 3	79
วิธีดำเนินการวิจัย	79
ระยะที่ 1	การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ จังหวัดสมุทรปราการ.....	79

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการ เรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษา นอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ	91
บทที่ 4	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ จังหวัดสมุทรปราการ.....	102
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้ เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอก ระบบจังหวัดสมุทรปราการ.....	111
บทที่ 5	122
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	127
อภิปรายผลการวิจัย.....	130
ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้	139
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	140
รายการอ้างอิง	142
ภาคผนวก ก	150
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	150
ภาคผนวก ข	152
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	152
ภาคผนวก ค	234
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	234

ญ

หน้า

ภาคผนวก ง.....	241
ประมวลภาพในงานวิจัย	241
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	243

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 1	70
ตารางที่ 2	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 2	71
ตารางที่ 3	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 3	72
ตารางที่ 4	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 4	73
ตารางที่ 5	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 5	74
ตารางที่ 6	ขั้นตอนในกระบวนการเรียนการสอนจากการวิเคราะห์เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิด การเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	76
ตารางที่ 7	โครงสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน.....	84
ตารางที่ 8	กำหนดการวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559	93
ตารางที่ 9	กำหนดการวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559	93
ตารางที่ 10	กำหนดการวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2559	93
ตารางที่ 11	กำหนดการวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2559	94
ตารางที่ 12	กำหนดการวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2559	94
ตารางที่ 13	กำหนดการวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559	95
ตารางที่ 14	กำหนดการวันที่ 2 มีนาคม 2559	95
ตารางที่ 15	แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอก ระบบจังหวัดสมุทรปราการ.....	96
ตารางที่ 16	แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอก ระบบจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ).....	97
ตารางที่ 17	แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	103
ตารางที่ 18	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของผู้เรียน	104

ตารางที่ 19	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้.....	105
ตารางที่ 20	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ (ต่อ).....	106
ตารางที่ 21	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ (ต่อ).....	107
ตารางที่ 22	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนการทดลอง	111
ตารางที่ 23	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนการทดลอง (ต่อ).....	112
ตารางที่ 24	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง	113
ตารางที่ 25	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังการทดลอง	114
ตารางที่ 26	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังการทดลอง (ต่อ).....	115
ตารางที่ 27	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง	115
ตารางที่ 28	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการทักทายและการแนะนำตนเองเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง.....	116
ตารางที่ 29	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการถาม-บอกทิศทางเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง.....	116
ตารางที่ 30	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการซื้อขายสินค้าและบริการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง	117
ตารางที่ 31	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการซื้อขายสินค้าและบริการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง	117
ตารางที่ 32	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั้ง 4 ด้านเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง	118
ตารางที่ 33	แสดงข้อมูลในภาพรวมด้านความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม	119
ตารางที่ 34	แสดงข้อมูลรายด้านของความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลอง.....	119
ตารางที่ 35	แสดงข้อมูลรายชื่อของความพึงพอใจของกลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรม	120
ตารางที่ 36	แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบวัดระดับการคิดวิเคราะห์ของเยาวชนในศูนย์เยาวชน	235

ตารางที่ 37 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่เกี่ยวกับความต้องการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันของเยาวชน	236
ตารางที่ 38 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของ แบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	237
ตารางที่ 39 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยใช้ สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient).....	238
ตารางที่ 40 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของ แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน.....	239
ตารางที่ 41 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของ เยาวชน	240

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และประเทศชาติเป็นอย่างมาก เนื่องจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกช่วงชีวิตจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม วิถีชีวิต โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว (สุมาลี สังข์ศรี, 2545) ปัจจัยต่างๆเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่ผสมกลมกลืนและไม่สามารถแยกชีวิตของมนุษย์ได้ ดังนั้นเป็นสาเหตุสำคัญที่มนุษย์ทุกคนจึงต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อศักยภาพของตนเองสู่การเป็นบุคคลที่มีการพัฒนาองค์ความรู้ มีทักษะ สมรรถนะในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวเข้าสู่สังคมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ดังกล่าวได้จริงในชีวิต สามารถพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน (UNESCO, 2003)

ในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ที่มีผลกระทบอย่างรวดเร็ว บุคคลในสังคมต้องมีการพบปะเพื่อทำกิจกรรมทางสังคมหรือธุรกิจกันมากขึ้น ทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันคือทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งทักษะภาษาอังกฤษนั้นมีความจำเป็นต่อการติดต่อสื่อสารในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้การสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายดายโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันในการศึกษา ข้อมูลความรู้และถ่ายทอดวิทยาการต่างๆแก่กัน (กรมวิชาการ, 2545) จึงนับได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการสื่อสาร ความรู้สึกรักคิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันและกัน ดังนั้นการพัฒนา ศักยภาพบุคคลในด้านการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญมาก เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลก

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศนั้นแตกต่างจากการเรียนสาระการเรียนรู้อื่น เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ และเมื่อพิจารณาถึงทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ทักษะการพูดนั้นเป็นทักษะทางภาษาที่เน้นในเรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด หรือความต้องการตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด การพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมาก (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะทางด้านการพูดและฟังนับว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากสำหรับการสื่อสารของเรา แม้ว่าทักษะทางด้านการพูดและฟังภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็น แต่เมื่อพิจารณาสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนักเรียนไทยที่ผ่านมา พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยการเรียนการสอนส่วนใหญ่ผู้สอนยังคงมุ่งเน้นสอนตามตำราไม่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรมวิชาการ, 2544) ซึ่งสุนิดา ศิริพากย์ (2553) ได้กล่าวว่าเท่าที่ผ่านมาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษานอกระบบ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมาก โดยมีผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์การศึกษา เพียง 150 คน จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 831 คน อีกทั้งผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา จงอุตส่าห์ (2531) พบว่าความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมปลายอยู่ในระยะเริ่มต้นของพฤติกรรมการพูดเท่านั้น ซึ่งนักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายโอน สื่อสาร และวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก 1) ด้านผู้สอน ใช้วิธีสอนที่ไม่เหมาะสม บรรยากาศของการสอนเคร่งเครียดเกินไปไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ภาษา การขาดทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาไทยในการเรียนการสอน 2) ด้านผู้เรียน มีแรงจูงใจค่อนข้างต่ำ ขาดการฝึกทักษะในสถานการณ์ที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ขาดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา มีความวิตกกังวลว่าจะพูดผิดพลาด 3) ด้านการเรียนการสอน กิจกรรมไม่น่าสนใจ ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นความรู้ด้านโครงสร้างมากเกินไป (วิชัย ดีพร้อม, 2538) นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังเกี่ยวพันกับพิหยา คำตาเทพ (2542) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพว่า เนื้อหาบทเรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังเน้นเนื้อหาจากสถานการณ์ในต่างประเทศที่เป็นเนื้อหาไกลตัวผู้เรียนซึ่งยากต่อการที่ผู้เรียนจะเข้าในสถานการณ์ได้ และทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ได้กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงไม่สนใจและหลงลืม เพราะเห็นว่าไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่ตนเอง (สมยศ เม่นแยม, 2544)

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ซึ่งกระทรวงศึกษาได้ติดตามและดำเนินการวิจัยตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ โดยพบว่านักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร และค้นคว้าหาความรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศได้ (กรมวิชาการ, 2544) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้นจึงควรเริ่มจากสิ่งง่ายๆใกล้ตัว หรือสถานการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะขยายความรู้ของการใช้ภาษาในสิ่งที่ยากขึ้นต่อไป (กฤษณา เมืองโคตร, 2553)

เนื่องด้วยประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อันเป็นการรวมตัวกันของ 10 ประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อยกระดับความเข้มแข็งให้ทัดเทียมภูมิภาคอื่น และเพื่อยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากลภายในปี พ.ศ. 2558 ภาครัฐบาลจึงมีมาตรการสำคัญประการหนึ่ง คือ การรณรงค์การเรียนรู้อังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก เพื่อยกระดับขีดความสามารถของคนไทยให้สามารถสื่อสารและเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้อย่างกว้างขวางไร้พรมแดน อีกทั้งภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 ว่า ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ (The working language of ASEAN shall be English) กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้อังกฤษให้แก่นักเรียน นักศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนทั่วไป ให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกควบคู่ไปกับภาษาถิ่นและภาษาประจำชาติของตน โดยกำหนดให้ปี พ.ศ. 2555 เป็นปีแห่งการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยมีความกล้าและสร้างความคุ้นเคยในการใช้ภาษาอังกฤษ ก่อให้เกิดการเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้อย่างกว้างขวางไร้พรมแดน สามารถสร้างศักยภาพและความพร้อมของประชาชนในการก้าวสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนที่มีความรอบรู้และการแข่งขันในเวทีโลกอย่างมั่นใจ

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลให้การขยายตัวเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยซึ่งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอยู่มากมาย ทำให้กลุ่มเยาวชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวย่อมมีโอกาสติดต่อสื่อสารพบปะกับชาวต่างชาติมากขึ้น และสามารถสร้างรายได้ช่วยครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง ด้วยเหตุผลนี้ภาษาอังกฤษจึงเป็นมาตรฐานกลางที่สำคัญยิ่งอันจะนำไปสู่การติดต่อสื่อสาร ทำธุรกิจ และโอกาสในการพัฒนาประเทศ หากเยาวชนในชุมชนเหล่านั้นไม่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษแล้ว ย่อมส่งผลให้ชาวชาติอื่นเข้ามาแย่งงานของเราไป ซึ่งสภาพนี้เองคนไทยทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้ได้ดีทัดเทียมชาวชาติอื่นๆ ในอาเซียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและมีทักษะสำคัญในการดำรงชีวิต หากทำได้จะเป็นการปกป้องโอกาสในการทำงานในประเทศไทยของเรา และเพื่อมิให้เพื่อนชาวอาเซียนมาแย่งงานของเราไปได้

การจัดกิจกรรมศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการให้ได้รับการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ เป็นการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปที่จะนำมาใช้อย่างสมเหตุสมผล โดยการจัดกิจกรรมศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดกิจกรรมทางการศึกษาและมวลประสบการณ์ความรู้ใดๆ ก็ตามที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ในสังคม โดยมุ่งจัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ภาคปกติ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยยึดหลักการที่ว่า เป็นการ

สนองความต้องการ ความสนใจ และแก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้น โดย อาชัญญา รัตนอุบล (2542) ได้เสนอแนวคิดการจัดกิจกรรมการศึกษาอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งหมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะ มีโลกทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจในกลุ่มของตนเองคล้ายคลึงกัน หากแต่มีความแตกต่างจากกลุ่มบุคคลกลุ่มอื่นๆ การจัดกิจกรรมการศึกษาอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนี้ จึงให้ความสำคัญกับลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายสำหรับการจัดกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้กับกลุ่มเยาวชน

แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) เป็นแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้รับ การฝึกเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้จากการแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติจริง โดยให้ผู้รับการฝึกมีการเรียนรู้ จากสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนในสภาพจริง มีการฝึกหัดการปฏิบัติในแหล่งที่มีการเรียนรู้จริงหรือ เสมือนจริง มีการสังเกตผลการปฏิบัติงานจากครูฝึกหรือผู้เชี่ยวชาญ มีการให้ผู้รับการฝึกเข้ามามีส่วน ร่วมและร่วมมือกันในกระบวนการฝึก มีการสะท้อนความคิดโดยได้รับความช่วยเหลือหรือคำชี้แนะ จากครูฝึกหรือผู้เชี่ยวชาญ และมีการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ซึ่งผู้รับการฝึกสามารถแสดงความรู้ ความเข้าใจ โดยการพูด การเขียน หรือการปฏิบัติ (เพลินตา พรหมบัวศรี , 2545) แนวคิดการเรียนรู้ เชิงสถานการณ์เริ่มจุดประกายจากงานเขียนของบราวน์และคณะ (Brown, et al., 1989) โดยมี พื้นฐานจากปรัชญาการศึกษาของ Dewey และทฤษฎีประวัติศาสตร์ทางสังคมของ Vygotsky ซึ่งเป็ นการสร้างความรู้โดยสังคม (Social Constructivism) (Vanderstraeten and Biesta, 1995) จึงเป็น แนวคิดที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม มีการเรียนรู้ใน บริบทและสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สามารถแสดงความรู้ที่ ได้รับโดยการเขียนหรืออธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียน ผู้สอนสามารถรู้ว่ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้สอนแนะนำ (Coaching) ให้การประคับประคอง (Scaffolding) และเป็นตัวแบบ (Modeling) (Brown, Collin & Digid, 1989 ; Lave & Wenger , 1991 ; Loring, 1998)

จากหลักการของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะมีกระบวนการที่หลากหลาย เน้นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา ความสามารถ ตั้งแต่การวางแผน การฝึกปฏิบัติ การประเมินผล นอกจากนี้ยังฝึกให้ผู้เรียนมีความ รับผิดชอบ ฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีมาใช้แก้ไขปัญหาและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ และ จากงานวิจัยของ บราวน์และคณะ (Brown, et al., 1989) พบว่าการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถ นำความรู้ไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพคือการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) ที่มองว่าความรู้เป็นผลผลิตของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ความรู้นั้นถูกสร้างขึ้นและนำไปใช้ การเรียนการสอนแนวนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถ

นำความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ก่อให้เกิดการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการสะท้อนความคิดและการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามบริบท

การจะเรียนรู้ในบริบทและสถานการณ์จริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการเผชิญกับปัญหา ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจและใช้ไหวพริบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์จนเกิดความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถ่องแท้ สถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่จัดขึ้นนั้นจะต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงหรือเหมือนจริงมากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์นั้น มีการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ และการนำบริบทเนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมาใช้ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์สามารถช่วยในการส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาได้ เนื่องจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของพิทยา คำตาเทพ (2542) ลลิตา วิบูลวัชรียกุล (2547) และมยุรี ศรีชัย (2548) ที่ใช้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าเนื้อหาดังกล่าวมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สูงขึ้น

จากสภาพการณ์ข้างต้นจึงทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งจะส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและจะเป็นรายได้หลักในการพัฒนาประเทศต่อไป (ศูนย์การวิจัยกสิกรไทย, 2557 : ออนไลน์) อีกทั้งยังส่งผลให้ประชากรที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนความคิด ทำธุรกิจต่างๆ ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้กับเยาวชนกลุ่มดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก อีกทั้งสามารถเป็นรายได้เสริมให้กับเยาวชนกลุ่มนี้ได้อีกด้วย

สมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร มีการเดินทางสะดวก มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่งอาทิเช่น พระเจดีย์กลางน้ำ เมืองโบราณ พิพิธภัณฑ์ช้างเอราวัณ รวมถึงสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งเหล่านี้เป็นสถานที่ยอดนิยมของชาวต่างชาติ ตำบลบางด้วนเป็นตำบลหนึ่งที่มีพื้นที่อยู่ใกล้กับสถานที่สำคัญต่างๆ ของจังหวัดสมุทรปราการ ทำให้คนในชุมชนบริเวณนั้นมีโอกาสพบปะกับชาวต่างชาติมาก สภาพนี้เองจึงเป็นเหตุผลสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ตามสถานการณ์นั้นมีรูปแบบของกิจกรรมที่สามารถเปิดโอกาสให้เกิดการใช้ภาษาในการหาความรู้และการปฏิสัมพันธ์ มีการเรียนรู้ เป็นการเพิ่มแรงจูงใจ การใฝ่หาความรู้ และสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา ผสานกับเนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เนื้อหาของสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจะสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านทักษะภาษาอังกฤษอันเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตกับเยาวชนในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันได้ สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา

ประเทศในอนาคต ดังที่ นิธิดา วรวิทย์ (2551) กล่าวว่า เยาวชนทุกคนควรได้รับการพัฒนาให้ เป็นไปตามสภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการให้เต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการเตรียม ความพร้อมของคนไทยทุกคน ให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11, 2554) เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของเยาวชนและเป็น การเตรียมความพร้อมโดยการสนับสนุนและส่งเสริมการสื่อสารภาษาอังกฤษ อันจะเป็นทักษะสำคัญ ในสังคมที่กำลังก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา การศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่เพิ่มขีดความสามารถให้กับเยาวชน ให้มีความรู้ความสามารถเท่าทันกับกระแสยุคโลกาภิวัตน์ และให้มีทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สามารถเป็นกำลังสำคัญในการสร้าง คุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติในอนาคตได้อย่างเต็มศักยภาพ

คำถามการวิจัย

1. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อ ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะ เป็นอย่างไร
2. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัด สมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการ เรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ จังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

ข้อสรุปตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) เป็นแนวคิดที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม มีการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหาในบริบทและสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้สอนแนะนำ (Coaching) ให้การประคับประคอง (Scaffolding) และเป็นตัวแบบ (Modeling) (Brown, Collin & Digid, 1989 ; Lave & Wenger, 1991 ; Loring, 1998) จากหลักการของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะมีกระบวนการที่หลากหลาย เน้นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสามารถ ตั้งแต่การวางแผน การฝึกปฏิบัติ การประเมินผล นอกจากนี้ยังฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่อไปนี้

เพลินตา พรหมบัวศรี (2545) ได้ทำการวิจัยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยทดลองสอนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ได้คะแนนความรู้ทางการพยาบาลสูงกว่าร้อยละ 60 นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มีคะแนนความรู้ทางการพยาบาลสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Wang (1995) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์จริง โดยการใช้การจัดสภาพการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า a constructive and cognitive-flexible hypermedia learning environment (CC-FHLE) ในการสอนวินัย ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบแก้ปัญหาใน CC-FHLE ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงได้ มุมมองที่หลากหลายใน CC-FHLE ช่วยให้นักศึกษามีความยืดหยุ่นทางปัญญา ความซับซ้อนของสถานการณ์ที่จำลองขึ้นช่วยทักษะการจำของนักศึกษา และเมื่อกระบวนการเรียนรู้มีลักษณะเดียวกับกฎการสร้างความรู้ จะช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้

ดังนั้นจากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานวิจัยดังนี้ ภายหลังจากจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มทดลองมีการพัฒนาด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่นอกเหนือจากการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้จัดขึ้นตามแนวคิดของอาชัญญา รัตนอุบล (2542) โดยประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆดังนี้ 1.หาความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน 2.วางแผนร่วมกับผู้เรียน เพื่อจัดมวลประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะสนับสนุนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ 3.จัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรอยากรเรียน ตลอดจนกระตุ้นและเร้าความสนใจให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จัดขึ้น 4.เลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ความต้องการ 5.เปิดโอกาสและช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในบริบทที่ความรู้นั้นถูกนำไปใช้อย่างมีประโยชน์ในชีวิตจริง การเรียนรู้เชิงสถานการณ์จะใช้สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน โดยมีกิจกรรมตามสภาพที่เป็นจริงหรือคล้ายจริงมากที่สุด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการสะท้อนความคิด ได้รับการช่วยเหลือชี้แนะจากผู้สอน โดยขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยสังเคราะห์จากนักการศึกษา ซึ่งสรุปเป็น 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

- **ขั้นตอนที่ 1** การเตรียมการ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้รับปัญหาตามสภาพที่เป็นจริงซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นประสาทรับความรู้สึกต่างๆ และต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ปัญหานั้นๆ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
- **ขั้นตอนที่ 2** การวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญของข้อมูลต่างๆ เพื่อกำหนดปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยใช้ความรู้เดิม
- **ขั้นตอนที่ 3** การเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากการฝึกหัดงานที่เกี่ยวข้องตามที่ร่วมกันวางแผนไว้
- **ขั้นตอนที่ 4** การสะท้อนความคิด เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันเสนอสิ่งที่ศึกษามาโดยนำเสนอประกอบข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งสะท้อนในสิ่งที่ได้ฝึกหัดมา
- **ขั้นตอนที่ 5** การถ่ายโยงความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหาที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการสื่อสารในสถานการณ์จริงกับชาวต่างชาติ

ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน หมายถึง ความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถโต้ตอบให้ข้อมูลกับชาวต่างชาติ โดยสามารถติดต่อสื่อสารได้ในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

นักศึกษาการศึกษานอกระบบ หมายถึง นักศึกษาการศึกษานอกระบบที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ภาคการเรียนที่ 2 พุทธศักราช 2558 ของศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางด้วน จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดขอบเขตของการพัฒนาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาการศึกษานอกระบบที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ภาคการเรียนที่ 2 พุทธศักราช 2558 ของศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางด้วน จังหวัดสมุทรปราการ

2. ขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

2.1) **ตัวแปรต้น** คือ กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

2.2) **ตัวแปรตาม** คือ ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาสาระจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นชีวิตประจำวันที่มีต่อทักษะการสื่อสาร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้หมายความถึงทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การทักทาย การถาม/บอกทิศทาง การซื้อขายสินค้าและบริการและอาหารไทย เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษางานวิจัยนี้ จะทำให้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. หน่วยงานพัฒนาเยาวชนแห่งอื่นๆ สามารถนำแผนกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ไปพัฒนาและวางแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในหน่วยงานของตนเองได้

2. เป็นแนวทางให้ผู้วิจัยท่านอื่นสามารถนำแผนการจัดกิจกรรมที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ในการขยายผล ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความและงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย โดยได้รวบรวมสาระสำคัญนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวความคิดจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

- 1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.2 หลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.3 ประเภทการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.4 ขั้นตอนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

- 2.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
- 2.2 ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
- 2.3 ขั้นตอนการเรียนรู้ของแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
- 2.4 องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
- 2.5 ประโยชน์ของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

ตอนที่ 3 หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

- 3.1 องค์ประกอบในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 3.2 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3 หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 3.4 หลักการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- 4.1 ประวัติและการดำเนินการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสมุทรปราการ

- 4.2 หลักสูตรของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ภาษาไทย - ต่างประเทศ

- 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
- 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education) แต่เดิมใช้คำว่า การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education) เพราะเป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้ใหญ่ที่พ้นวัยเรียนไปแล้ว ผู้ที่ทำงานแล้ว และผู้สูงอายุ (สุมาลี สังข์ศรี, 2545) แต่ปัจจุบันกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่ได้มีเพียงผู้ใหญ่เท่านั้น แต่ยังมีบุคคลอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียน เนื่องด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถเข้าถึงความต้องการของแต่ละบุคคล มีกิจกรรมการศึกษาที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้เพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการทำงาน แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตส่งเสริมทักษะทางด้านอาชีพและพัฒนาความรู้เฉพาะทางเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นนอกโรงเรียนโดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนั้นอาจเป็นเอกเทศ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่นๆ สำหรับหน่วยงานที่จัดนั้นอาจเป็นหน่วยงานทางการศึกษาโดยตรง หรือเป็นหน่วยงานที่อาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือไปสู่วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอื่นๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2543)

สำหรับความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้มีนักการศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศให้นิยามไว้มากมาย ดังนี้

อาชญญา รัตนอุบล (2542) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่าหมายถึง การศึกษาและประมวลประสบการณ์ความรู้ใดๆก็ตามที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ในสังคม โดยมุ่งจัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ของบุคคลต่างๆในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่า กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นๆจะสนองตอบต่อความต้องการ ความสนใจและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่บุคคลนั้นได้ด้วย

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง การศึกษาทุกรูปแบบที่จัดให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ไม่จำกัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์หรือความสนใจ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

อุ้นตา นพคุณ (2546) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นกิจกรรมหรือโครงการใดๆที่สถาบันต่างๆในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและวัตถุประสงค์ที่จะให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ ผู้รับการศึกษาเองก็มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการที่จะรับการเรียนรู้ กิจกรรมดังกล่าวจัดให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีความรู้ ทักษะและทัศนคติค่านิยมที่ดี กิจกรรมทางการศึกษาที่เรียกว่า เป็น การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ประหยัด และตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและปัญหาของชุมชน

วรรัตน์ อภินันท์กุล (2551) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จ การศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 ได้ให้ความหมายของ การศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบหลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

Coombs (1974) ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษานอกระบบเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน และอาจจะเป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมย่อยของสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะตอบสนองความต้องการ และความสนใจทางการศึกษาของผู้เรียนไม่ว่า กิจกรรมจะจัดขึ้นเป็นกิจกรรมต่างหาก หรือจัดเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกิจกรรมใหญ่อื่นๆ เป็นกิจกรรมที่มุ่งบริการกลุ่มผู้เรียนที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมาย

Knowles (1984) นักการศึกษาผู้ใหญ่ผู้มีชื่อเสียง ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ว่าเป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ต่อไปหลังจากที่ได้ออกจากโรงเรียนภาคปกติไปแล้ว และเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นไว้สำหรับผู้ใหญ่ โดยสถาบันต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ

Brembeck and Thompson (1990, อ้างถึงใน อุดม เขยกิจวงศ์, 2541) ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่ก่อให้เกิดทักษะ ความรู้ และทัศนคติต่างๆ ที่เกิดขึ้นนอกระบบโรงเรียน เป็นการผสมผสานระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่มีมาตรฐานแน่นอน โดยมีจุดมุ่งหมายนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ บทบาทของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ มีเป้าหมายที่ก่อให้เกิดทักษะ ความรู้ต่าง ๆ ในการสร้างอิทธิพลต่อทัศนคติของประชากร ที่สำคัญเท่าเทียมกับการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ

จากนิยามความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนดังกล่าวมา สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นให้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่มีการกำหนดช่วงอายุ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน หน่วยงาน หรือองค์กรใดๆ และอาจจะเป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมย่อยของสถาบันและหน่วยงานต่างๆ มีความยืดหยุ่นในการกำหนดรูปแบบ วิธีการและระยะเวลาในการจัดการศึกษา มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย และสามารถตอบสนองความต้องการ ตลอดจนสามารถช่วยแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา วิธีการสอน สื่อต่างๆ มีลักษณะยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งได้รับความรู้ความฉลาดทั้งในด้านความรู้ทั่วไปและวิชาชีพ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพสามารถทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี หรือบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ

1.2 หลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงมีความ

จำเป็นที่จะต้องสร้างวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหาได้โดยง่ายสำหรับคนทั่วไป (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2550)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในปัจจุบันมิใช่เป็นการจัดการศึกษาเพียงเพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่เป็นการให้บริการและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้มีความรู้พื้นฐานอันจำเป็นในการดำรงชีวิต มีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ ทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและรู้จักแสวงหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามความต้องการ เป็นการจัดการการศึกษาที่จะช่วยให้ประชาชนรู้จักแสวงหาและเลือกสรรพลสิ่งที่ดีงาม นำไปปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนให้ดีขึ้นด้วยตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2543)

การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อต้องการให้บุคคลคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น มีคุณภาพที่ดี สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาชัญญา รัตนอุบล (2551) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและการเมืองต่อไป เนื่องจากในการพัฒนาประเทศนั้น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย คือคุณภาพของประชากรอันเป็นปัญหาขั้นมูลฐานของประเทศ หากประชากรมีคุณภาพแล้ว การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง ก็จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงต้องการให้ประชาชนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.1 เพิ่มพูนความรู้ การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ซึ่งมีใช่เฉพาะการอ่านออกเขียนได้เท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงความรู้ ความเข้าใจในเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น ด้านเศรษฐกิจ การปกครองและสุขภาพอนามัย เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของตนเองหรือชุมชนของตนให้ดีขึ้น

1.2 เกิดทัศนคติที่ดีในสังคมที่ประชาชนมีคุณภาพ ประชาชนจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมที่ดีในการทำงาน การประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์ คบค้าสมาคมกับผู้อื่น ด้วยเหตุนี้การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างและปลูกฝังทัศนคติที่ดี และเหมาะสมถูกต้อง

ให้แก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครองแบบประชาธิปไตย ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา และการเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น

1.3 เกิดทักษะหรือความชัดเจนในชีวิต สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการคมนาคมสื่อสารที่รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม สังคมจึงไม่อาจหยุดนิ่ง เศรษฐกิจจนมีการบีบรัดตัว บังคับให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงต้องช่วยให้ความรู้แก่บุคคลเพื่อการปรับตัวกับสภาพและสถานการณ์ใหม่ของสังคมให้ได้ นอกจากนี้แล้วการที่ประชากรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ความเป็นอยู่และชีวิตประจำวันของประชาชนได้รับผลกระทบ ด้วยเหตุนี้บุคคลจึงควรต้องได้รับความรู้เพื่อจะเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีทักษะในอาชีพของตน เพื่อการแข่งขันในตลาดแรงงาน หรือเพื่อจะได้มีทักษะรู้จักประหยัดทรัพยากร และรู้จักใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและชุมชนให้มากที่สุด

2. เพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนมุ่งหวังให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม หรือพัฒนาด้านวัตถุที่ดีขึ้น เช่น การส่งเสริมด้านการผลิต การส่งเสริมการคมนาคมและการส่งเสริมสาธารณสุข เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว การศึกษานอกระบบโรงเรียนยังมุ่งหมายที่จะทำ ให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และสามารถเข้าใจปัญหาของตนเองและสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาคือความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วชุมชนจะมีทรัพยากรอยู่ 3 ประเภทด้วยกัน คือ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางเทคนิค และทรัพยากรตามธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ก็คือ ตัวประชาชนและความสามารถของบุคคลสำหรับ ทรัพยากรทางเทคนิคก็คือสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลจากวิทยาศาสตร์และการประดิษฐ์ เช่น ถนนรถยนต์ ปุ๋ยเคมี ฯลฯ และทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ดิน แร่ธาตุ น้ำและภูมิอากาศ ฯลฯ ถ้าหากประชาชนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและตระหนักว่าตนเองและชุมชนมีทรัพยากรอะไรบ้างแล้ว ก็จะตระหนักได้ว่าสิ่งใดควรจะต้องปกป้องรักษา หรือสิ่งใดที่สามารถนำทรัพยากรมาใช้พัฒนาสภาพแวดล้อมของตนต่อไปได้ และชุมชนดังกล่าวก็必将มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมในการศึกษา

ความเสมอภาคทางการศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นสิทธิของมนุษย์และเป็นหัวใจของประชาธิปไตย การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีส่วนช่วยสนับสนุน

ความเป็นธรรมในการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลทุกเพศ ทุกวัย และทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอันจะนำไปสู่ความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองและสังคมของตนได้ต่อไป

4. เพื่อส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศชาติ

ในโลกปัจจุบัน ขณะที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เจริญไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์จะเริ่มเห็นห่างจากวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมของชาติ การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีส่วนช่วยสนับสนุนให้บุคคลเกิดการรับรู้เกี่ยวกับบรรณคดี ประวัติศาสตร์ และศิลปะประจำท้องถิ่น อันจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการรักษาและถ่ายทอดวัฒนธรรมของประเทศชาติขึ้น ด้วยเหตุนี้การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะช่วยสนับสนุนให้ประชาชนมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบ รู้จักการประพฤติปฏิบัติตนตามความถูกต้องและเหมาะสมของจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศตลอดจนเป็นผู้ที่มีธรรมะประจำใจ อีกทั้งยังรู้จักรัก และช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และทำให้เป็นผู้ที่มีความสุขในชีวิตตามควรแต่อัธยาศัยของตน

5. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน

การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะมีส่วนช่วยสนับสนุนพัฒนาความสามารถทางด้านประชาธิปไตยของประชาชนไทย และยังส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รู้จักการรับผิดชอบงานร่วมกัน รู้จักการแบ่งงานกันทำ รู้จักการปรับตัว รู้จักเคารพในความคิดเห็นและสิทธิหน้าที่ของผู้อื่น นอกจากนี้แล้ว การศึกษานอกระบบโรงเรียนยังมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ประชาชนได้รู้จักคิดวิพากษ์ วิจาร์ณ วิเคราะห์ปัญหา และสามารถตัดสินใจภายใต้ระบอบประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องอีกด้วย

6. เพื่อพัฒนาจิตใจ

การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะช่วยให้บุคคลได้ใช้ชีวิตอย่างสมบูรณ์ รู้จักการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อน รู้จักการอ่านหนังสือที่ตนสนใจ รู้จักฟังเพลงเพื่อความเพลิดเพลิน และได้รู้จักการพักผ่อนจากความตึงเครียดของชีวิตอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว การศึกษานอกระบบโรงเรียนยังช่วยสนับสนุนให้บุคคลรู้จักพัฒนาจิตใจของตนเองให้เป็นผู้ที่มีทัศนคติ มีค่านิยมที่เหมาะสม มีความเชื่อและเข้าใจในเรื่องของความดีและความเลว ตลอดจนสามารถวินิจฉัย ตัดสินใจและเข้าใจสภาพการณ์ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างถูกต้อง

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้สรุปหลักการสำคัญของการศึกษานอกระบบ ไว้ดังนี้

1. หลักความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ประชาชนทุกคนควรมีโอกาสที่จะรับบริการ การศึกษานอกระบบอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบ โรงเรียน
2. หลักการกระจายโอกาสทางการศึกษา ควรต้องหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะกระจายการศึกษานอกระบบให้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายอย่าง แม้จะอยู่ในชนบทห่างไกล
3. หลักความต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ควรจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบอย่างต่อเนื่อง เมื่อกลุ่มเป้าหมายต้องการจะเรียนรู้หรือมีความพร้อมเมื่อใด ควรจะเรียนได้เสมอ
4. หลักความยืดหยุ่น การศึกษานอกระบบจะมีความยืดหยุ่นในเรื่องกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักสูตรสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นได้ ระยะเวลาเรียน สถานที่เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถปรับให้เอื้อต่อสภาพของกลุ่มเป้าหมาย และอำนวยความสะดวกต่อกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด
5. หลักการสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมการศึกษานอกระบบเน้นการสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ โดยจะมีการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายก่อนจึงจะกำหนดกิจกรรม กิจกรรมที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายแต่ละพื้นที่อาจแตกต่างกัน
6. หลักความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต เนื้อหาหลักสูตรของกิจกรรมการศึกษานอกระบบควรมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพและปัญหาในชีวิตจริง เพื่อที่กลุ่มเป้าหมายจะสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ได้ในการดำเนินชีวิต
7. หลักความหลากหลาย กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรมีความหลากหลายทั้งประเภทของกิจกรรมและวิธีการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบ ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายในเรื่องอายุ พื้นฐานความรู้ ความสนใจ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเลือกได้ตามความต้องการ
8. หลักความเป็นประชาธิปไตย ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบนั้น กลุ่มเป้าหมายควรมีอิสระในการเลือกกิจกรรมได้ตามความสนใจ เลือกเวลาเรียน เลือกวิธีเรียนได้ตามความพร้อมและความสะดวก สามารถหยุดพักจากกิจกรรมได้เมื่อมีความจำเป็นและสามารถกลับเข้าร่วมกิจกรรมได้เมื่อมีความพร้อม
9. หลักการมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบนั้น ผู้จัดมิได้จำกัดอยู่เฉพาะ โรงเรียนหรือสถานศึกษาเท่านั้น และจะมีทั้งหน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชน สมาคม มูลนิธิ องค์กรต่างๆในชุมชน รวมทั้งประชาชนในชุมชนด้วย
10. หลักการพึ่งพาตนเอง เป้าหมายของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบนั้นมุ่งให้ผู้เรียนพึ่งพาตนเองได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การปรับปรุงอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

จากหลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการ ศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงมีการวัดผลที่เฉพาะกับกลุ่มเป้าหมายด้วย การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ มิใช่เฉพาะเรื่องการเรียนรู้หนังสืออย่างเดียว แต่การศึกษานอกระบบโรงเรียนมุ่งเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานอันจำเป็นในการดำรงชีวิต มีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ ทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและรู้จักแสวงหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ

1.3 ประเภทการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แบ่งประเภทการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนออกเป็นหลายด้าน ดังนี้

อาชญญา รัตนอุบล (2542) ได้แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การศึกษาแม่และเด็กหรือการศึกษาครอบครัว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นแม่และเด็ก
2. กิจกรรมองค์กรเยาวชน เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนอันเป็นกำลังของประเทศ
3. การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้ใหญ่ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป เพื่อเสริมความรู้ใช้เวลาช่วงว่างให้เกิดประโยชน์และนำมาใช้กับชีวิตประจำวัน
4. การศึกษาชุมชน เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชน เพื่อให้เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน
5. การศึกษาพิเศษและการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการจัดการศึกษาให้กลุ่มชนในสภาพแวดล้อมแตกต่างกันในสังคม เช่น กลุ่มชนในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น

สุมาลี สังข์ศรี (2545) แบ่งกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนออกเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทการศึกษาพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความรู้ในการอ่านเขียน การคำนวณเบื้องต้น การติดต่อสื่อสาร ด้วยวิธีการสอนอ่านเขียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนสามัญระดับประถม 3 วิธี คือ แบบชั้นเรียน แบบเรียนด้วยตนเอง และแบบทางไกล เป็นต้น

2. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทการให้ความรู้ และทักษะอาชีพ เป็นการให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อจะนำความรู้มาปรับปรุงการประกอบอาชีพ หรือสร้างอาชีพใหม่ เช่น

การอุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรม ฯลฯ ด้วยวิธี การฝึกอาชีพพระยะสั้น การฝึกอาชีพแบบกลุ่มสนใจ และหลักสูตรระยะสั้นของสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

3. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทให้ความรู้ทั่วไปและข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ ความรู้ด้านสุขภาพกฎหมาย ศาสนาสีงแวดล้อม ด้วยการอบรมโดยวิทยากร ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนชุมชน เป็นต้น

วิชนี้ ศิลตระกุล และชัยศ อิมสุวรรณ (2547) แบ่งกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทให้ความรู้พื้นฐาน กิจกรรมในกลุ่มนี้เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการอ่านเขียน มีความรู้ในการคิดคำนวณ รู้เรื่องราวที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม อันจะเป็นความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตหรือจะพัฒนาความรู้ในระดับสูงขึ้นไป ตัวอย่างกิจกรรมในกลุ่มนี้ได้แก่ การสอนอ่านเขียน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเทียบเท่าระดับชั้นประถม มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการฝึกอบรมประชาชนในชนบท การจัดฝึกอบรมประชาชนในชนบทคำนึงถึงความต้องการและความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของประชาชน การฝึกอบรมได้จัดให้กับกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มเกษตรกรกลุ่มที่ประกอบอาชีพทางการช่าง และค้าขาย และกลุ่มที่ทำงานด้านบริหาร หรือกลุ่มผู้นำชุมชนเนื้อหาที่สอดคล้องกับกลุ่ม เช่น การอบรมกลุ่มแม่บ้านในโครงการพัฒนาครอบครัว การอบรมเยาวชนในเรื่องอาชีพ หรือการพัฒนาทักษะชีวิต การฝึกอบรมกลุ่มผู้นำชุมชนในเรื่องการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน การจัดทำที่ประชาคม การสร้างภาวะผู้นำในชุมชน หรือการจัดทำโครงการหมู่บ้านปลอดยาเสพติด เป็นต้น

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทให้ความรู้ และทักษะอาชีพ กิจกรรมในกลุ่มนี้ได้แก่ การฝึกอาชีพพระยะสั้น การฝึกอาชีพแบบกลุ่มสนใจ จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ ให้การอบรมทางด้านวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่น อาชีพที่เพิ่มพูนรายได้ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพเฉพาะอย่างเพื่อจะนำมาปรับปรุงอาชีพของตน หรือสร้างอาชีพใหม่เพื่อเพิ่มพูนรายได้ ตัวอย่างกิจกรรมในกลุ่มนี้ได้แก่ ช่างซ่อมวิทยุ โทรทัศน์ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องรถยนต์ ตัดเย็บเสื้อผ้า อาหารขนม ช่างฝีมือ พิมพ์ดีด การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน การปลูกพืชหมุนเวียน การทอผ้า การทำเครื่องจักรสาน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการให้ศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) การให้การศึกษาทางด้านวิชาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3. การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทความรู้ทั่วไปและข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ ความรู้ ข่าวสาร ที่ทันต่อเหตุการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สามารถนำมาปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิต ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาชุมชน และสังคมต่อไป

Griffin (1983) ได้ให้ลักษณะกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า

1. เป็นโครงการหรือกิจกรรมทางด้านสังคมหรือการพัฒนา เช่น การควบคุมโรคมมาลาเรียหรือ การศึกษาผู้ใหญ่
2. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีส่วนร่วมสนับสนุนให้มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรมศึกษาในระบบโรงเรียน
3. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่เป็นเรื่องการเรียนรู้จากประสบการณ์อันจะนำไปสู่ความสามารถในการเป็นผู้นำ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม
4. เป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายให้ทั้งเจ้าหน้าที่ และผู้เรียนที่มีภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจหรือ เชื้อชาติอย่างหนึ่ง ได้รับโอกาสการเรียนรู้ในอีกสภาพแวดล้อมหนึ่ง
5. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่นอกหลักสูตร

Coombs and Ahmed (1974) แบ่งกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (General Education) เพื่อให้ประชาชนในชนบทอ่านออกเขียนได้ คิดเลขได้ นอกจากนั้นต้องมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
2. การศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัว (Family Education) เป็นการเสริมความรู้ ทักษะ และเจตคติในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตครอบครัว เช่น ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ การดูแลบ้านเรือน
3. การศึกษาเพื่อการปรับปรุงชุมชน (Community Development Education) เป็นการ พัฒนาให้ประชาชนปรับปรุงชุมชนตนเองได้ ได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ให้ชุมชนมีการร่วมมือกันช่วย แก้ปัญหาในชุมชนและการพัฒนาประเทศชาติ
4. การศึกษาเพื่อการอาชีพ (Vocation Education) เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ กิจกรรม ให้ประชาชนมีอาชีพ หรือเกี่ยวกับการประกอบการทางเศรษฐกิจ เช่น ฝึกอาชีพตัดผม เลี้ยงปลาสัตว์ การทอผ้า และแก้เครื่องยนต์ เป็นต้น

จากนิยามประเภทการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรจัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มไหนต้องการอะไร อย่างไร ควรจัดอย่างนั้น กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องเป็นผู้จัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยจัดสรรงบประมาณ หรือกองทุน โดยกระจายให้เครือข่าย องค์กรเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการศึกษาอกระบบโรงเรียนให้ได้ งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน บางอย่างต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วม มิเช่นนั้นอาจเกิดความบกพร่องได้ โดยการศึกษาอกระบบโรงเรียนในทศวรรษหน้า ควรประกอบด้วย

1. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านความรู้พื้นฐาน เพื่อให้เกิดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
2. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการฝึกทักษะ เพื่อให้ความรู้และทักษะชีพ เพื่อให้เข้าไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ก่อให้เกิดการพึ่งตนเอง
3. กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านข่าวสารข้อมูล ซึ่งให้ความรู้ทั่วไปและข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้มีความทันสมัยในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.4 ขั้นตอนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาชญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดดังนี้

1. หาความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน

ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ (learning facilitator) ให้แก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันผู้สอนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนด้วยโดยมีลักษณะเป็นเพื่อนร่วมทาง การเรียนรู้ไปด้วยกัน ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้ดูแล ประสานงานและเป็นอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามความต้องการและศักยภาพของตนเองจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด จึงต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนด้วย ผู้สอนต้องวิเคราะห์และรู้จักผู้เรียนเพื่อสนับสนุนผู้เรียนได้ตามศักยภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากผู้เรียน เช่น ประวัติการศึกษา สถานภาพทั่วไป อาชีพ ความสามารถพิเศษ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้เรียน รวมทั้งวิเคราะห์จากคุณสมบัติของผู้เรียน ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ทั้งนี้ผู้สอนต้องเข้าใจวิธีการรวบรวมข้อมูลความต้องการของผู้เรียนอย่างครอบคลุมและเหมาะสม ในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนนั้น นอกจากที่ผู้สอนต้องรู้จักข้อมูล

ของผู้เรียนและเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน สภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของผู้เรียนโดยต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อหาความต้องการการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่พัฒนาการด้านสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจและความคิด
2. ด้านจิตพิสัย ได้แก่พัฒนาด้านความรู้สึกนึกคิด ความสนใจ ค่านิยม ความซาบซึ้ง การปรับตัว และเจตคติต่างๆ
3. ด้านทักษะพิสัย ได้แก่การพัฒนาทักษะในการทักษะในการปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะในการใช้อวัยวะต่างๆ เช่น การเตรียมงาน การลงมือทำงาน การลงมือทำงาน การทำการทดลอง

2. วางแผนร่วมกับผู้เรียน เพื่อจัดมวลประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะสนับสนุนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ผู้สอนวางแผนร่วมกับผู้เรียนอย่างเป็นกันเองโดยให้แนะนำด้านเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมในสังคม ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประสานประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพรวมทั้งการประสานงานเครือข่าย สื่ออุปกรณ์ บุคลากร เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนในการวางแผนร่วมกัน ผู้สอนต้องเปิดใจกว้าง นับถือยอมรับข้อจำกัด ความแตกต่าง ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เกียรติผู้เรียน เคารพความรู้ในศักยภาพ และประสบการณ์ของผู้เรียน ยอมรับความเป็นปัจเจกบุคคล และเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน ดังเช่น Knowles ได้บัญญัติศัพท์ Andragogy ซึ่งหมายถึง ศิลป์และศาสตร์ว่าด้วยการสอนผู้ใหญ่ โดยค่านึงว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะทำได้ดีและมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดเมื่อมีวิธีการและกลวิธีการสอนต่าง ๆ นั้น จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะที่สูง มีความพร้อมที่จะเรียน มีประสบการณ์ที่หลากหลาย ผู้ใหญ่จึงเป็นผู้ที่สามารถนำตนเองได้ดี (self - directing) และในขณะเดียวกัน ผู้ใหญ่เหล่านี้ก็มีความต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า คนสามารถนำตนเองได้เป็นอย่างดีด้วย

3. จัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักเรียน ตลอดจนกระตุ้นและเร้าความสนใจให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จัดขึ้นผู้สอนไม่ควรครอบงำความคิดของผู้เรียน ผู้สอนควรใช้วิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างดี ผู้สอนควรทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักเรียนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบ บูรณาการ สามารถจัดสถานการณ์การเรียนรู้ได้อย่าง

เหมาะสม โดยรู้หลักและวิธีบูรณาการเพื่อผสมผสานความรู้ในศาสตร์ต่างๆ อีกทั้งผู้สอนต้องรู้หลักการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการและเนื้อหา เพื่อการฝึกฝน และสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถคิดได้ อย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์หลังมือปฏิบัติ รู้จักการแก้ปัญหาและสรุปผลได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องมองผู้เรียนว่า เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจภายใน อาทิ ความต้องการ ความพอใจ ความต้องการที่จะประกอบกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และความต้องการที่จะเรียนบางอย่างตามความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง ผู้เรียนจะมีความพร้อมที่จะเรียนรู้มากขึ้น เมื่อเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และรู้สึกว่าคุณรู้เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อบทบาทภาระหน้าที่และสถานภาพทางสังคมของตนเองหรือมุ่งที่การแก้ปัญหาการทำงานให้สำเร็จ

4. เลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ความต้องการในการเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนนั้นผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความถนัดและความสนใจของตนเอง หลักสำคัญของการจัดกิจกรรม ต้องคำนึง ความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน เช่น จัดทัศนศึกษา จัดการแสดง จัดโต้วาที เป็นต้น จัดประสบการณ์ อ้อมให้แก่ผู้เรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การศึกษาวิถีทัศน์ เป็นต้น จัดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้สัญญาณการเรียนรู้ เป็นต้น เนื่องจากผู้สอนเข้าใจเรื่องความพร้อมที่จะเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีระดับของความพร้อมไม่เหมือนกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจะใช้วิธีสอนใด ผู้สอนใด ผู้สอนต้องพิจารณาความแตกต่างของเอกัตบุคคลเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องจัดกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยผู้เรียน ผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างสมบูรณ์ ผู้สอนต้องการจัดกระบวนการให้ผู้เรียนได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ด้วยหลักและผล ผู้สอนต้องรู้จักบูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิตของผู้เรียน และชุมชน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง เน้นการเรียนรู้เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนแสวงหาและจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสมผู้สอนต้องมีความเชื่อว่าความรู้ตลอดทั้งวิทยาการทั้ง หลายในโลกมีการเปลี่ยนแปลงมีองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ผู้สอนจึงควรให้ผู้เรียน ได้

เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยจัดหาทรัพยากรการเรียนรู้และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ผู้สอนต้องนำเสนอวิธีการเรียนรู้ การบริการสื่อสาร และแหล่งการเรียนรู้ตลอดจนทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและเหมาะสมกับสภาพของตนเอง ง่ายต่อการเรียนรู้ ผู้สอนต้องนำเครือข่ายในสังคม ไม่ว่าจะเป็นบุคคล องค์กร สถาบันต่างๆ ในสังคม ที่เกี่ยวข้อง มาสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จได้แก่ ครอบครัวผู้เรียน คณะกรรมการการศึกษา ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนสื่อสารมวลชน เป็นต้น โดยต้องช่วยให้ทุกฝ่าย เกิดความตระหนักและเข้าใจคุณค่าของตนเองและนำคุณค่านั้นมาสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากการร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายเป็นการสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอนครอบคลุมถึง ถิ่นที่อยู่บริเวณศูนย์รวมหรือบ่อเกิดแห่งความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนหนึ่ง โดยอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือเกิดขึ้นโดยมนุษย์สร้างขึ้นหรืออาจจะเป็นตัวของมนุษย์นั่นเองที่เป็นบ่อเกิดหรือเป็นศูนย์รวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในชุมชน ดังนั้นสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ที่เมื่อมนุษย์ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ด้วยแล้วทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่างๆ รอบตัว และทำให้เป็นคนทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม แห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพ ผู้สอนต้องคำนึงถึงประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อาทิ ความครอบคลุมของเนื้อหาที่หลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ผู้จัดโครงการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงควรเชิญผู้เชี่ยวชาญในชุมชนนั้นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ อีกทั้งแหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากตัวอย่างจริง ประสบการณ์จริง มีอยู่ในชุมชนของตนเอง และผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือฝึกปฏิบัติจากของจริงอีกด้วยและเกิดความรู้และความเข้าใจเนื้อหาได้เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ผู้สอนต้องรู้จักนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่เกิดการสั่งสมความรู้ และประสบการณ์ของบุคคลและเทคโนโลยีพื้นบ้าน สิ่งที่มีมนุษย์คิดค้น และประดิษฐ์ขึ้นมาหรือสืบทอดต่อมาจากอดีตเพื่อมุ่งแก้ปัญหาการดำรงชีวิตที่เป็นอยู่ โดยเป็นทั้งความรู้ ความคิด กระบวนการแก้ปัญหา หรือเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ชาวบ้านนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ตนประสบอยู่ในชุมชน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น

5. เปิดโอกาสและช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

ผู้สอนต้องมีวิธีการ/เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผลที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการตกลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ได้มาตรฐานและสังคมยอมรับ สามารถถ่ายโอน

ความรู้ของทุกระบบการเรียนรู้ ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนประกอบด้วยขั้นตอนเริ่ม จากสำรวจความต้องการของผู้เรียน โดยอาศัย การสัมภาษณ์ การสอบถาม จากนั้นเมื่อได้ความต้องการจริงวางแผนกิจกรรม และมีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เช่นทำความเข้าใจกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเปิดใจยอมรับ จากนั้นเริ่มกระบวนการเรียนการสอนเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสม เช่นการบรรยาย การทดลอง และสุดท้ายจบลงด้วยการประเมินผลโดยให้ผู้เรียนมีส่วนในการประเมินตนเอง

ตอนที่ 2 แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situated Learning)

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ประกอบด้วย ความหมายแนวคิด พื้นฐาน ขั้นตอนการเรียนรู้ ประโยชน์ มีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

2.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

Brown, Collins & Duguid (1989) นำเสนอแนวคิดของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situated Learning) หรือพุทธิปัญญาเชิงสถานการณ์ (Situated Cognition) สรุปได้ว่า การเรียนรู้ อย่างมีความหมายจะเกิดขึ้นต่อเมื่อการเรียนรู้นั้นอยู่ในวัฒนธรรมและบริบทที่ต้องใช้ความรู้ นั้น การเรียนรู้ต้องเกิดขึ้นในบริบทที่คล้ายจริง การเรียนรู้ปกติมักจะห่างไกลจากสิ่งที่เป็นจริง จากการเรียนรู้ การสอนที่ผ่านมา นักเรียนทำกิจกรรมมากมายที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับการกระทำของผู้ฝึกหัดงานในการ ทำงานประจำวัน พวกเขาจึงนำเสนอแนวทางหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการกระทำจริง คือการฝึกหัดทาง ปัญญา (cognitive apprenticeships) ซึ่งออกแบบขึ้นเพื่อที่จะนำนักเรียนให้เข้าไปสู่วัฒนธรรมของ การกระทำจริงผ่านทางกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสนับสนุนการเรียนรู้โดยการส่งเสริมให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาและใช้เครื่องมือทางปัญญาในกิจกรรมตามสภาพจริง (Authentic Activities) เป็นการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ร่วมมือกัน และการใช้ความรู้จากโครงสร้างสังคม

Resnick (1987 อ้างใน Loring, 1998) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เป็นการเรียนรู้ ของกลุ่มสังคมมากกว่าเป็นการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นการเรียนรู้ที่ถูกปรับด้วยอุปกรณ์มากกว่าที่จะ ขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมากกว่าเรียนรู้จากสัญลักษณ์ เป็นการเรียนรู้ที่มี สถานการณ์เฉพาะมากกว่าการเรียนรู้บนพื้นฐานทฤษฎี

Lave and Wenger (1991 อ้างใน Herrington , 1998) กล่าวถึงการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ว่า การเรียนรู้โดยปกติจะเกิดขึ้นในองค์ประกอบของกิจกรรม บริบทและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น นั่นคือการอยู่ในสถานการณ์ ซึ่งตรงข้ามกับการเรียนรู้ในห้องเรียนซึ่งเป็นความรู้ที่เป็นนามธรรมและอยู่นอกบริบท การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนการปฏิบัติ (Community of practice) ซึ่งมีความเชื่อและพฤติกรรมที่ต้องการซ่อนอยู่ในสังคมนั้น ผู้ฝึกหัดจะมีส่วนร่วมโดยการสังเกตอยู่รอบ ๆ จนไปสู่จุดศูนย์กลางของชุมชน โดยที่พวกเขาค่อย ๆ กลายเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมและวัฒนธรรมต่าง ๆ และรับบทบาทของผู้เชี่ยวชาญเข้าสู่ตนเอง จนเกิดการเรียนรู้ไปโดยปริยาย ซึ่ง Lave and Wenger เรียกว่า กระบวนการมีส่วนร่วมอยู่รอบ ๆ อย่างเป็นทางการ (legitimate peripheral participation)

Vosniadou (1987) มีความเห็นว่า พฤติกรรมการเรียนรู้และปัญญา เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลในสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เขาอยู่ โดยที่มีกิจกรรมทางปัญญาที่ทำการกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นในสถานการณ์ตามวัฒนธรรม ซึ่งต้องการอุปกรณ์และสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมเข้ามามีส่วนให้เกิดความเข้าใจในองค์ประกอบทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ต้องมีรูปแบบที่แสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทในสถานการณ์ งานที่ต้องทำให้สำเร็จอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ สิ่งประดิษฐ์ ปัญญาและกระบวนการทางอารมณ์

Loring (1998) เห็นว่าการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ คือการเรียนรู้ในบริบท เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เป็นการเรียนรู้โดยการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงอาจเรียกว่าเป็นพุทธิปัญญาในสถานการณ์ (Situated Cognition)

Billett (1996) สรุปได้ว่า พุทธิปัญญาเชิงสถานการณ์ ต้องมีสององค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้เรียนและบริบท ดังนั้น ความรู้และความฉลาดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำ (ความสามารถ) และบริบท (แหล่งข้อมูลที่ต้องใช้ความพยายามหาข่าวสารเฉพาะ) เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน การทำความเข้าใจการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ต้องอาศัยความเชื่อมโยงของทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม และทฤษฎีพุทธิปัญญา

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยผู้เรียนมีประสบการณ์ในบริบทของสภาพจริง (Authentic context) ผู้เรียนได้ลงมือกระทำในสภาพจริง (Authentic Activity) หรือมีกิจกรรมที่มีสภาพที่ใกล้เคียงสภาพจริงมากที่สุด เป็นการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยการสร้างความรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งบุคคล อุปกรณ์ เครื่องมือ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

2.2 ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

การเรียนรู้แบบสถานการณ์มีหลักความคิดและรากฐานมาจากปรัชญาการศึกษาพัฒนานิยมของ John Dewey และทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมของ Lave Vygotsky (Vygotsky's Sociocultural Theory)

2.2.1 ปรัชญาพัฒนานิยม (Progressivism)

Dewey ถือว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนลงมือกระทำเองและเชื่อว่าประสบการณ์สำคัญมากต่อการเรียนรู้ของนักเรียน Dewey เห็นว่า ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นเรื่องกายภาพ และสังคมที่เกิดขึ้นโดยการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับโลกทางกายภาพ และสังคมที่เขามีส่วนร่วมอยู่ ดังนั้น ประสบการณ์จึงสามารถแบ่งปันกันได้ (Roschelle, 1995)

2.2.2 ปรัชญาพัฒนานิยม (Progressivism)

มีแนวคิดหลักในการจัดหลักสูตรและการสอน โดยเน้นการพัฒนาปัจเจกบุคคล เชื่อว่าคนมีความดีความงามและความสามารถพร้อมที่จะพัฒนาตน คือ ยึดหลักสัจการแห่งตน (Self – Actualization) เชื่อว่าการศึกษาคือ ชีวิต (Education is Life) คือคนต้องพัฒนาตนตลอดชีวิต เชื่อในหลักประชาธิปไตย และหลักการทางวิทยาศาสตร์ ยึดผู้เรียนและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง ดังนั้นหลักสูตรจึงมีลักษณะยืดหยุ่น เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือหลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความต้องการของตนเอง เน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย และวิธีคิดแบบวิทยาศาสตร์ โดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) และลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing)

2.2.3 ทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมของ Vygotsky (Vygotsky's Sociocultural Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้ในพัฒนาการทางวัฒนธรรมเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกจะปรากฏขึ้นในบริบททางสังคม ระยะที่สองเป็นการปรากฏขึ้นในทางจิตใจของแต่ละบุคคล โดยเชื่อว่าบริบทและการกระทำของบุคคลแยกจากกันไม่ได้ การพัฒนาเขาวนปัญญาจึงต้องเข้าใจสภาพสังคมที่บุคคลมีส่วนร่วมอยู่ในสังคมนั้น

Vygotsky เห็นว่า การเรียนรู้วัดได้จากความสามารถในการแก้ปัญหาที่เปลี่ยนแปลงตามช่วงประสบการณ์ ที่เรียกว่า ช่วงพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) หรือ ZPD (Berk and Winsler, 1995) ที่หาได้จากช่วงห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (การแก้ปัญหาด้วยตนเอง) และระดับศักยภาพของพัฒนาการ (การแก้ปัญหาจากคำแนะนำ การมีส่วนร่วมกันกับ

ผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีความสามารถมากกว่า) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการฝึกหัดทางปัญญาขั้นตอนการเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมงาน ตามแนวของ ZPD แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

1) ชั้นปรับความเข้าใจด้วยสัญลักษณ์ (Mediation through sign) หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะภาษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดของสังคม เป็นเครื่องมือในการปรับความรู้ ความเข้าใจที่ได้มาใหม่ให้เข้ากับความรู้ความเข้าใจเดิมของตน

2) ชั้นนำสัญลักษณ์ ออกไปใช้อย่างเป็นของตนเอง (Internalization of those sign) หมายถึง การที่ผู้เรียนนำความรู้ความเข้าใจที่เป็นของตนเองแล้วแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น โดยการพูด หรือการเขียน เป็นต้น

นอกจากนั้น Vygotsky มีทัศนะต่อการศึกษาว่า การศึกษามีหน้าที่ซึ่งนำพัฒนาการของมนุษย์ เด็กจะสามารถสร้างสรรค์ความสามารถทางสติปัญญาขึ้นได้โดยผ่านทางความร่วมมือกัน และปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครองและเด็กคนอื่น ๆ โดยการจัดห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม (collaboration) หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่เลียนแบบการทำงานในสังคม ที่จะมีกลุ่มขนาดต่าง ๆ ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็ก โดยมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ (Tinzmann et al, 1990)

1). มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน
2). มีการสับเปลี่ยนกันเป็นผู้เชี่ยวชาญระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

3). ครูเป็นผู้ปรับความเข้าใจ ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับความรู้ของตนเอง

4). มีการจัดให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้ ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

พุทธิปัญญาเชิงสถานการณ์ จึงเป็นการพัฒนาแนวความคิดของกลุ่ม Social Constructivism ที่ประกอบด้วยมุมมองที่ว่าด้วย ความรู้คือผลผลิตของสังคมโดยมีข้อตกลงเบื้องต้นคือ 1) ความรู้เกี่ยวข้องกับการต่อรองในกลุ่มอภิปราย และ 2) ผลการเรียนรู้ที่ได้รับมีอิทธิพลจากองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

Bredo (1994 อ้างใน Billett, 1996) สรุปแนวคิดของ Social Constructivism ว่ามีพื้นฐานดังนี้

1) บุคคลและสิ่งแวดล้อมไม่สามารถแยกออกจากกันในการวิเคราะห์การเรียนรู้ ต่างเป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน

2) ขอบเขตของระบบปัญญาต้องรวมองค์ประกอบสถานการณ์ด้วย

ดังนั้นทฤษฎีของ Vygotsky จึงเป็นพื้นฐานของของการเรียนรู้แบบสถานการณ์ โดยเน้นที่บทบาทของครูในการส่งเสริม อำนวยประโยชน์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับ

กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้เกิดทั้งความเข้าใจในตนเอง และสามารถสื่อความเข้าใจนั้นให้กับบุคคลที่อยู่รอบข้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

มีนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านได้เสนอมุมมองของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ดังนี้

Herrington (1998) นำเสนอว่า ความรู้ที่นำมาใช้จะเกิดผลอย่างดีในบริบทการเรียนรู้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- บริบทที่เป็นจริง ซึ่งสะท้อนถึงแนวทางที่ความรู้จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง
- กิจกรรมตามสภาพจริง การเข้าถึงความสามารถของผู้เชี่ยวชาญ และตัวอย่างของกระบวนการ
- บทบาทและมุมมองที่หลากหลาย
- สนับสนุนความรู้ซึ่งมาจากการร่วมกันสร้าง
- การช่วยเหลือและแนะนำในเวลาที่สำคัญ
- ส่งเสริมการสะท้อนความคิดเพื่อที่จะสร้างนามธรรมตามความเข้าใจ
- การกระทำที่ต่อเนื่องกันเพื่อที่จะให้ความรู้ที่เป็นกลยุทธ์(Tacit)สามารถแสดงออกให้เห็นได้ชัดเจน
- การวัดผลแบบบูรณาการของการเรียนรู้ที่อยู่ในการทำงาน

Greeno (1997) เสนอแนวความคิดว่า ความรู้ไม่ใช่อยู่ในสมองเท่านั้น แต่ความรู้ประกอบอยู่ในวิธีที่คนมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นและอยู่ในสถานการณ์ จากมุมมองการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่เน้นการหาโอกาสให้มีสถานการณ์การเรียนอย่างหลากหลาย เพราะผู้เรียนต้องการโอกาสที่จะมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น โดยการตั้งปัญหา การประเมินปัญหา การตั้งคำถาม การคาดคะเน การสรุปความ การโต้เถียง และตัวอย่างหลายรูปแบบ และโดยเห็นว่า การเรียนรู้ในแต่ละส่วนเป็นเรื่องง่าย แต่การทำส่วนต่างๆ มาประกอบกันเป็นเรื่องยากกว่าการเรียนรู้ในภาพรวม ดังนั้น ในมุมมองของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ การเรียนรู้และพัฒนาการจะต้องพัฒนาในวงจรของการมีส่วนร่วมของการเติบโตของบุคคล ผู้เรียนจึงต้องมีการฝึกปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม โดยการริเริ่ม รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งแต่การตั้งเป้าหมายและมาตรฐานสำหรับความสำเร็จด้วยความกระตือรือร้น

Young (1993) นำเสนอแนวคิดมิติสามประการสำหรับการประเมินการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ คือ การเรียนรู้ต้องมีการถ่ายโยงความรู้ ความรู้ต้องมีความหมายต่อผู้เรียน และการมีหลักสำคัญเพื่อเป็นการค้นคว้าในสหวิทยาการ

McLellan (1994 อ้างใน Herriton, 1998) ได้สังเกตการสอนจากสถานการณ์การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ จากโครงการวิจัยของบราวน์และคณะ (Brown et al., 1989) ที่ใช้ทฤษฎีพุทธิปัญญาในสถานการณ์ (Situated cognition) ในการสร้างรูปแบบการสอนที่ประยุกต์ใช้ในห้องเรียน เช่น การสอนคณิตศาสตร์ การอ่าน การเขียน โดยใช้นวัตกรรมและวิธีการที่มีประสิทธิภาพมาช่วย การเล่นเกมที่ลดเวลาจากสองปีมาเหลือเพียง 2 สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์การสอน พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่พบในรูปแบบการสอนที่ประสบความสำเร็จมี 6 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การฝึกหัด การร่วมมือ การสะท้อนความคิด การแนะนำ การฝึกหัดหลายรูปแบบ และการกระทำที่ต่อเนื่องกัน (McLellan, 1994 อ้างใน Herrington, 1998)

ดังนั้นสามารถสรุปองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ได้ดังนี้

1. บริบทที่เป็นสภาพจริงและกิจกรรมในสภาพจริง (Authentic context & Authentic activities) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยใช้สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง หรือเสมือนจริง มีการใช้เครื่องมือช่วย ผู้เรียนสามารถบูรณาการความคิดและการปฏิบัติเข้าด้วยกัน ความรู้และทักษะที่เกิดขึ้น จึงมีความหมายสำหรับผู้เรียน (Brown, et al., 1989; Resnick , 1987; Wertsch, Minick and Ams, 1984; Harley , 1991; McLellan , 1994)

2. การฝึกหัด (Apprenticeship) และการฝึกปฏิบัติหลายรูปแบบ (Multiple practices) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยให้มีการปฏิบัติหรือฝึกหัดทักษะต่างๆเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความรู้สึก จึงต้องมีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในบริบทที่เป็นจริง จึงต้องมีการเลียนแบบ (modeling) การสอนแนะ (coaching) จนผู้เรียนสามารถทำตัวเอง (fading) (Brown et al., 1989)

3. การสะท้อน (Reflection) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความรู้ของผู้เรียน โดยผู้สอนจะต้องช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างการกระทำและการคิด จึงเกิดการสร้างความรู้ อย่างมีความหมายจากการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์และความคิด (Brown, et al., 1989; Dewey, 1933 cited in Loughran, 1996 ; Schon, 1983 cited in Loughran, 1996: Boyd and Fales, 1983 ; Kolb , 1984; Atkin and Murphy, 1994) การสะท้อน อาจทำได้โดยเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การแนะนำ (suggestions)
2. การวิเคราะห์ปัญหาด้วยเหตุผล (problem or intellectualization)
3. การสร้างสมมติฐาน (hypothesis formation)
4. การให้เหตุผล (reasoning)

5. การทดสอบ (testing) (Dewey, 1933 อ้างใน Loughran, 1996) ซึ่งอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ การสะท้อนในขณะที่มีการกระทำ (Reflection - in - action) เป็นกระบวนการ

สะท้อนที่เกิดขึ้นทันทีทันใด และไม่สามารถควบคุมได้ ความสำเร็จอาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิดมาก่อน และการสะท้อนหลังจากมีการกระทำ (Reflection – on – action) เป็นการคิดอย่างเป็นระบบและมีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบในเหตุผลของการกระทำ เป็นกระบวนการที่สามารถควบคุมได้ (Schon, 1983)

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการสะท้อนเป็นการกระทำที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นหาอธิบายความคิดและการกระทำโดยผ่านการได้รับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ทำให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความหมาย เกิดความรู้ทางวิชาชีพ เพิ่มทักษะการแก้ปัญหาโดยต้องมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ การตระหนักในสิ่งที่ปัญหา การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ การตั้งสมมติฐาน การทดสอบ และการพัฒนามุมมองใหม่ โดยทุกขั้นตอนจะต้องประกอบด้วย การให้คำแนะนำ การใช้เหตุผล การเชื่อมโยงความคิด ข้อมูลและประสบการณ์

4). การมีส่วนร่วมกัน (Collaboration) ในการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ต้องให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้เรียนและผู้สอน จึงเป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มที่เน้นความร่วมมือ ให้โอกาสสมาชิกได้แก้ปัญหาร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน สะท้อนความคิดเพื่อช่วยกัน แก้ไขข้อผิดพลาดที่คลาดเคลื่อน ครูจึงต้องมีบทบาท เป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยแนะนำ (Brown, et al., 1989)

5). การสอนแนะและการประคับประคอง (Coaching and Scaffolding) เป็นองค์ประกอบที่เน้นในด้านบทบาทของผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้สอนแนะ ซึ่งมีลักษณะเด่น คือ ต้องมีความสมดุล (balance) คือต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวความคิดระหว่างผู้เรียนและผู้สอน สิ่งที่สอนแนะต้องเป็นรูปธรรม (being concrete) คือเป็นสิ่งที่ปรับปรุงได้ ซึ่งต้องเฉพาะเจาะจงในสิ่งที่ผู้เรียนต้องปรับปรุง มีความรับผิดชอบร่วมกัน (shared responsibility) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และต้องมีการยอมรับ (respect) ในความสามารถของผู้เรียน (McLellan , 1994) นอกจากนี้ผู้สอนแนะควรมีทักษะหลักๆ คือ 1. การฟังอย่างกระตือรือร้น (active listening) เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกได้ว่า ได้รับความสนใจ 2. การถามเพื่อการสืบค้น (enquiring) เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อให้ค้นพบวิธีการที่จะปรับปรุงการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถค้นหาคำตอบด้วยตนเอง 3. การมุ่งประเด็น (focusing) เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสำรวจความคิดเห็นและประเมินกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ 4. การสอน (teaching) ซึ่งบางครั้งผู้สอนจำเป็นต้องสอนผู้เรียน เช่น การสาธิต การช่วยจับประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะในสิ่งที่ยากและผู้เรียนร้องขอ และผู้สอนมีความชำนาญ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น ขึ้นอยู่กับความต้องการร่วมกันของผู้เรียนและผู้สอน และ 5. การสนับสนุน (affirming) ถ้าผู้สอนให้การสนับสนุนและแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้เรียนในการทำงานในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กัน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ โดยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ทำให้มีการพัฒนาต่อไป (McLellan , 1994)

ดังนั้น การสอนแนะจึงเป็นการใช้บทบาทของผู้สอนในการช่วยเหลือผู้เรียนตามระดับของปัญหา และตามความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

1. ชี้แนะให้มีความตั้งใจในการทำงานและการเรียน
2. การตักเตือนเมื่อผู้เรียนขาดการเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ
3. การบอกใบ้ในประเด็นต่างๆที่นำไปสู่การเรียนรู้
4. การให้ผลย้อนกลับ (feedback) ในการกระทำและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น
5. ให้ปัญหาหรือโครงร่างการทำงานที่ท้าทายผู้เรียนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้
6. ช่วยชี้ให้เห็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้น เช่น การกระทำและการให้เหตุผลที่ผิดของผู้เรียน
7. ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่คลาดเคลื่อน

ส่วนการประคับประคอง (Scaffolding) นั้น มาจากแนวคิดของทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของ Vygotsky (Vygotsky's Sociocultural Theory) ที่เน้นการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาตามช่วงพัฒนาการ (zone of proximal development) ซึ่งอาจจำแนกเป็น 5 ระดับ คือ การให้คำแนะนำกว้างๆ การบอกแนวทางในประเด็นที่มีปัญหา การให้แนวทางการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้ และการสาธิต (Wood, 1988) โดยการประคับประคองที่ดีนั้นคุณลักษณะดังนี้คือ มีการแก้ปัญหาร่วมกัน (join problem solving) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนโดยมีเป้าหมายร่วมกันสร้างความเข้าใจร่วมกัน (intersubjectivity) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน สร้างความอบอุ่นและการตอบสนอง (warm and responsiveness) ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ท้าทายความสามารถของตนเองมากขึ้น และมีการติดตามช่วยเหลือในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน (keep the child in the ZPD) เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในการทำงานไปได้อย่างต่อเนื่อง (Berk and Winsler, 1995)

6). การแสดงออกที่ต่อเนื่องชัดเจน (Articulation) เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว จะต้องสามารถแสดงให้ผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันเข้าใจได้ โดยการพูด หรือการเขียนในสิ่งที่เรารู้มันๆ ได้ (Brown et al., 1989)

2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้ของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เน้นที่ความก้าวหน้าทางด้านสติปัญญาของผู้เรียนโดยเป้าหมายแรกของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์คือ นักเรียนและครูจะมีประสบการณ์ร่วมกันในการปรับความรู้ความเข้าใจจนสามารถสร้างความรู้ใหม่ได้ โดยให้พบกับสถานการณ์ปัญหาที่เป็นจริง การเรียนรู้เชิงสถานการณ์จึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนจากการเป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์และมีมุมมองในปัญหาที่แคบจนเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถค้นคว้าจากสิ่งแวดล้อมด้วยมุมมองที่หลากหลายขึ้นการเรียนรู้เชิง

สถานการณ์ นักเรียนสร้างความเข้าใจด้วยการสำรวจแทนที่จะเป็นการรับความรู้ที่ถูกสอนมา ส่วนที่สำคัญของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ คือ การเรียนรู้มาจากด้านที่ต้องการการเรียนรู้ (ผู้เรียน) มากกว่าด้านที่ต้องการให้ความรู้ (ครู) ซึ่งเป็นหนทางที่ดีที่สุดในการสนับสนุนการเรียนรู้ นั่นก็คือ แทนที่ครูจะตัดสินใจไปก่อนว่า อะไรคือสิ่งที่นักเรียนต้องการเรียน และครูจะเตรียมไว้เพื่อนำมาใช้ได้ โดยไม่รวมถึงเรื่องอื่น ๆ แต่ในการเรียนรู้แบบสถานการณ์ ผู้ออกแบบและครูจะพยายามหาสิ่งต่าง ๆ มากมายเท่าที่เป็นไปได้ในการฝึกหัด และอนุญาตให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่จะฝึกหัดตามความต้องการ ดังนั้น ผู้ออกแบบและครูจะเปลี่ยนบทบาทจากการจัดหาเนื้อหาสาระและความต่อเนื่องไปสู่การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมและเพิ่มพูนความเข้าใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

Young (1993) ได้สรุปแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อนำเสนอการออกแบบการเรียนการสอน ดังนี้

1. องค์ประกอบของการเรียนรู้ มี 2 องค์ประกอบ คือ ผู้เรียนหรือผู้กระทำและบริบท
2. ความรู้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนหรือผู้กระทำ (ความสามารถ ความมีประสิทธิภาพ) และสิ่งแวดล้อม (ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง)
3. การวิเคราะห์การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ต้องประเมินที่ความสามารถในการแก้ปัญหาและการใช้ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องในสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน
4. บริบท ได้แก่ ประชาชน เครื่องจักร สื่อต่างๆ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในสังคมที่อยู่ร่วมกัน ความเข้าใจ และแรงจูงใจ
5. มีการสร้างความรู้ โดยใช้การสื่อสาร

Young ได้วิเคราะห์งานที่สำคัญในการออกแบบการเรียนการสอนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มี 4 ประการดังนี้

1. การคัดเลือกสถานการณ์หรือกลุ่มของสถานการณ์ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ ซึ่งควรเป็นสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและปัญหาหลายอย่างโดยเฉพาะเนื้อหาวิชาที่เป็นนามธรรม ครูจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้พบกับสถานการณ์ที่มีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นหาโน้ตศนินเนื้อหาวิชานั้นๆได้ง่ายขึ้นครูจะต้องให้ผู้เรียนได้พบกับสถานการณ์อย่างมีแบบแผน
2. ให้ความช่วยเหลือระดับประคองผู้เรียนเมื่อต้องอยู่ในบริบทที่เป็นสถานการณ์จริงและมีความซับซ้อนโดยมีผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือและมีครูเป็นผู้สอนแนะ ซึ่งครูจะต้องวางแผนโดยการวิเคราะห์ว่า ต้องการให้ผู้เรียนหาข้อมูลอะไรบ้างจากบริบทนั้น รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล

3. การเตรียมและส่งเสริมครูให้มีความสามารถในด้านการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การหาแหล่งข้อมูล การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและสร้างความรู้โดยการมีส่วนร่วมกันทั้งนี้ต้องให้ครูตระหนักว่า การสอนเป็นเพียงบทบาทเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ครูจะต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยกลุ่มผู้เรียนเองโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และมีการกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

4. กำหนดบทบาท ธรรมชาติและวิธีการประเมินการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ครูอาจใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อให้ผู้เรียนได้ดูสถานการณ์จากสื่อและบอกแนวทางการแก้ปัญหา หรือตั้งสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้ผู้เรียนแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ

ดังนั้น การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ จึงต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้
2. ผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือกระทำ มีการฝึกหัดและฝึกปฏิบัติ
3. มีการคัดเลือกสถานการณ์ปัญหาสำหรับผู้เรียน ซึ่งเป็นปัญหาในสถานการณ์จริง มีความซับซ้อนเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและเนื้อหาสาระและเป็นรูปธรรม
4. ผู้เรียนต้องมีการสร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม
5. ผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้ในบริบทที่เป็นจริง
6. มีการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
7. ผู้สอนต้องแสดงบทบาทของผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนแนะ ผู้ช่วยเหลือประคับประคอง และเป็นตัวแบบ

2.5 ประโยชน์ของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

Brown, et al. (1989) เสนอมุมมองในการเรียนการสอนสรุปได้ว่า การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เน้นที่ทักษะการคิดในระดับสูง นอกเหนือจากการจำข้อเท็จจริง โดยการเสนอทักษะที่เป็นจริง ปัญหาที่มีโครงสร้างไม่สมบูรณ์ต้องการการค้นคว้าต่อไป สภาพการเรียนรู้เชิงสถานการณ์พยายามที่จะส่งเสริมความตระหนักรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะแยกแยะข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้เมื่อต้องการส่งเสริมทักษะในการกำกับความรู้คิด (Metacognition) ส่งเสริมความก้าวหน้าในการแก้ปัญหา และในการให้เหตุผลเพื่อการแก้ปัญหาในโลกที่เป็นจริง จากตัวอย่างประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ สภาพการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ชักนำในการหาเหตุผลเชิงอนุมาน การตรวจสอบ กำกับ การแก้ปัญหา และส่งเสริมทักษะการรู้คิด

โดยสรุป การเรียนรู้เชิงสถานการณ์จึงเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาโดยการสร้างความรู้เองด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียน

และครูหรือผู้เชี่ยวชาญ พบปัญหาในบริบทที่เป็นจริง มีกิจกรรมในสภาพจริง มีการฝึกหัดงาน มีการสะท้อนในการเรียนรู้ โดยมีครูและผู้เชี่ยวชาญให้การปรับระดับประกอบและสอนแนะ และสามารถแสดงความรู้หรือวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน จึงสามารถสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนได้

ตอนที่ 3 หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ทักษะที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตอย่างหนึ่งก็คือ ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร มีรายละเอียดดังนี้

3.1 องค์ประกอบในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นกระบวนการที่บุคคล 2 ฝ่ายใช้ติดต่อรับรู้หรือเข้าใจเรื่องราวร่วมกันแล้วเกิดการตอบสนอง ซึ่งต้องควบคุมองค์ประกอบของการสื่อสารทุกจุดเพื่อให้การสื่อสารมีความเข้าใจตรงกัน ดังที่ สุวรรณฯ ตั้งทิษะรักษ์ (2543) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการสอนการสื่อสารว่าประกอบด้วย

1. ผู้ส่งสาร (Sender)
2. สาร (Message)
3. สื่อหรือช่องทางหรือช่องทางการติดต่อสื่อสาร (Channel)
4. ผู้รับสาร (Receiver)
5. ผลที่เกิดขึ้นหรือการตอบสนอง (Feedback)

อรุณี วิริยะจิตรา (2532) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาเพื่อจะให้มีการบวนการสอดคล้องกับกระบวนการสื่อสารจริงนั้นต้องประกอบด้วย

1. มีผู้ส่งสารและผู้รับสารซึ่งผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนให้เป็นทั้งผู้รับสาร และผู้ส่งสารในการเรียนภาษา ซึ่งเป็นการฝึกทักษะสัมพันธ์
2. สารคือเนื้อหาที่ใช้สอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาและใช้สื่อที่เหมาะสมในการนำเสนอเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้
3. พาหะหรือสื่อคือหลักสูตร วิธีสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม อันจะก่อให้เกิดการสื่อสารขึ้นในห้องเรียน
4. ผลที่เกิดขึ้นคือสมรรถวิสัยในการสื่อสารของนักเรียนซึ่งสมรรถวิสัยนี้หมายถึงการเข้าใจและใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นสามารถนำมาประเมินวัดความสามารถของนักเรียนได้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537) ได้กล่าวถึงการที่จะสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารนั้นต้องสอนในสิ่ง 4 ประการ ต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์หรือไวยากรณ์ (Linguistic or grammatical competence) ได้แก่ การใช้ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีองค์ประกอบทางภาษา คือ เสียง ศัพท์ โครงสร้างภาษา เป็นเกณฑ์ในการสื่อความหมาย

2. ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic competence) ได้แก่ ความสามารถที่จะใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติของสังคม โดยสามารถเลือกใช้ภาษาให้เหมาะกับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ

3. ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse competence) คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ระเบียบวิธีของความสัมพันธ์ระหว่างประโยคมีความเข้าใจและทำนายความข้างหน้าเกี่ยวกับรูปลักษณะของภาษาที่จะเกิดขึ้นในบริบท (context) ได้ถูกต้อง

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic competence or strategic competence) คือมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์รวมทั้งการใช้กริยาท่าทาง สีหน้า และน้ำเสียงประกอบในการสื่อความหมาย

Richards and Rodgers (1986) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารว่าประกอบด้วย

1. สมรรถวิสัยทางไวยากรณ์ (Grammatical competence) หมายถึง ความสามารถทางตัวภาษา (Linguistic competence) เช่น การรู้ว่าข้อความนั้นถูกต้องตามไวยากรณ์

2. สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาทางสังคมวิทยา (Sociolinguistic competence) หมายถึง ความเข้าใจในบริบททางสังคมที่มีการใช้ภาษา รวมถึงบทบาทความสัมพันธ์ของผู้ร่วมใช้ภาษา ข่าวสาร ที่แลกเปลี่ยนกัน และหน้าที่ในการสื่อสารนั้นต้องมีกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจ และสามารถผลิตข้อความที่เหมาะสม

3. สมรรถวิสัยในการวิเคราะห์ข้อความ (Discourse competence) หมายถึง การตีความหมายของชุดประโยคที่มีความหมายเป็นเรื่องเดียวกันและรู้จักเนื้อหาส่วนใหญ่ของข้อความ โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับโลกและความคุ้นเคยในบริบท

4. สมรรถวิสัยในด้านกลวิธี (Strategic competence) หมายถึง กลวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้ร่วมสนทนาเข้าใจได้

ดังนั้นกล่าวได้ว่า องค์ประกอบในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารต้องประกอบด้วยบุคคล 2 ฝ่าย คือผู้ส่งสารกับผู้รับสาร ซึ่งมีสารเป็นตัวกลางในการพูดคุยหรือติดต่อ รวมถึงความรู้ทั้งด้านตัวภาษา กฎเกณฑ์ ความเข้าใจในบริบทของสาร การวิเคราะห์ข้อความที่ได้รับและการใช้กลวิธีในการติดต่อ เพื่อให้การสื่อสารภาษาเป็นผลสำเร็จ

3.2 ความสามารถในการสื่อสาร

ในการเรียนภาษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้นอกจากนี้ทั้งทางไวยากรณ์หรือกฎเกณฑ์แล้ว นักเรียนควรมีความรู้ในเรื่องบทบาททางสังคมเจตคติของคู่สนทนา ตลอดจนสถานที่และเวลาในการสนทนาเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถติดต่อสื่อสารได้ในชีวิตจริง ดังนั้นนักเรียนจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารก่อนจึงจะสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารดังต่อไปนี้

Hymes (1979) ได้กล่าวถึงความสามารถในการสื่อสารในลักษณะของการผสมผสานทฤษฎีทางด้านภาษาศาสตร์กับทฤษฎีของการติดต่อสื่อสารและวัฒนธรรมที่มีองค์ประกอบต่อความสามารถในการสื่อสารอันเป็นองค์ประกอบ 4 ประการ ที่เป็นพื้นฐานของพฤติกรรมในการสื่อสาร ดังนี้

1. รู้ว่าประโยคที่ผลิตออกมานั้น ถูกต้องหรือเป็นไปตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์หรือไม่
2. รู้ว่าประโยคที่ผลิตออกมานั้นมีความหมายที่ใช้กันอยู่จริงหรือเป็นที่ยอมรับหรือไม่
3. รู้ว่าประโยคที่ผลิตออกมานั้นถูกต้องเหมาะสมกับสภาพสังคมหรือไม่ คือรู้ว่าประโยคนั้นควรจะพูดกับใครในสถานการณ์ใด
4. รู้ว่าประโยคที่ใช้เป็นภาษาที่ใช้กันจริงโดยเจ้าของภาษา ซึ่งทำให้ผู้เรียนภาษาสามารถพูดหรือแสดงออกทางภาษาได้เหมือนเจ้าของภาษา

นอกจากนี้ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2536) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถที่จะเข้าใจภาษาว่าเป็นแนวคิดเกี่ยวกับไวยากรณ์หรือกฎเกณฑ์ด้านภาษาอังกฤษ (Linguistic rules) ที่มีหน้าที่อธิบายและสร้างความเข้าใจรูปประโยคต่าง ๆ ของภาษา แต่แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงออกทางภาษาเป็นแนวคิดที่ชี้ถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างไวยากรณ์ และองค์ประกอบด้านจิตวิทยาต่าง ๆ อันจะส่งผลให้เกิดการใช้ภาษา (language use) ที่เหมาะสมและเหมาะสมกับสถานการณ์

Garnett (1986) กล่าวถึงความสามารถในการสื่อสารว่า หมายถึงกลุ่มของกลวิธี (A set of strategies) หรือกระบวนการอันสร้างสรรค์ (creative procedures) ในการนำความรู้ด้านองค์ประกอบของภาษา (Linguistic elements) ไปใช้ในบริบทที่ถูกต้องและเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

นอกจากนี้ Richards and Rodgers (1986) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 5 ประการดังนี้

1. การสื่อสารได้เน้นที่ความหมายเป็นหลัก (Meaning-based) ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้ในการสร้างสรรค์คำพูดขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสาร ส่วนข้อความที่สื่อสารออกมา อาจไม่อยู่ในรูปของประโยคที่สมบูรณ์แต่สามารถที่จะสื่อสารให้เข้าใจได้
2. การสื่อสารคือการสร้างความหมายอย่างมีแบบแผน และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษา (conventional) ที่เป็นการสร้างความหมายโดยอาศัยประสบการณ์ และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เริ่มต้นทางด้านการพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์โดยสามารถใช้คำ (word) วลี (phrase) และประโยค (sentence) เพื่อสื่อออกมาได้อย่างมีความหมาย
3. การสื่อสารคือความเหมาะสมในการใช้ (Appropriate) ความเหมาะสมคือการคำนึงถึงรูปแบบของข้อความที่ใช้ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังและคำนึงถึงบริบทของการสื่อสารที่เกิดขึ้น ซึ่งความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ความสนิทสนมคุ้นเคยของผู้พูดกับผู้ฟัง และองค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดกลวิธีในการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสม
4. การสื่อสารคือการมีปฏิสัมพันธ์ร่วม (Interaction) ที่อยู่ในลักษณะปฏิสัมพันธ์เชิงหน้าที่ทางภาษาที่เปิดช่องทางของการใช้ภาษาระหว่างบุคคลเพื่อสร้างให้เกิดข้อตกลงและความเข้าใจระหว่างกันอย่างมีความเหมาะสม และต้องมีการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งการสื่อสารเชิงการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมมีจุดเน้นอยู่ที่ความต้องการของผู้พูดและผู้ฟัง ที่จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าและเห็นพ้องในการปฏิสัมพันธ์
5. การสื่อสารประกอบด้วยโครงสร้าง (Structure) ดังนั้นการสื่อสารจะประกอบด้วยรูปแบบของชนิดข้อความที่แตกต่างกันไป และมีการใช้ต่างกันออกไป เช่น การสนทนา การอภิปราย การบรรยาย ฯลฯ ประเด็นการสื่อสารเหล่านี้ต้องอาศัยด้านการจัดการของผู้พูดเพื่อเรียบเรียงด้วยคำพูดในทิศทางที่มีความเหมาะสมต่อภาระงานนั้น ๆ

Canale (1984) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารว่ามี 4 ประการ คือ

1. ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษา (Grammatical competence) คือ ความสามารถทางภาษาทั้งด้านภาษาพูด (verbal) และที่ไม่ใช่ภาษาพูด (nonverbal) ได้แก่ ความรู้เรื่องการใช้คำศัพท์ กฎเกณฑ์การวางรูปประโยค การออกเสียง และความหมายตามรูปคำ
2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic competence) คือ ความสามารถในด้านการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในสภาพการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยเน้นที่ความเหมาะสมทางความหมาย เช่น ทัศนคติ วาทพฤติกรรมการ (speech act) รวมทั้งความเหมาะสมในรูปประโยคด้วย ได้แก่ ทำเนียบภาษา (register) ภาษาท่าทาง การแสดงออก โดยใช้ข้อความ (expression) และระดับเสียง (intonation)

3. ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse competence) คือความสามารถในการรวม และตีความรูปประโยค และความหมาย เพื่อให้ได้ใจความ โดยรวมในข้อความทั้งข้อความที่พูดและเขียน ความสามารถด้านนี้มีกฎเกณฑ์ที่สำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

3.1) กฎการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อความตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์โดยใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่อง (cohesion devices) เช่น การใช้คำสรรพนามการใช้คำเชื่อม (transition words) และการใช้โครงสร้างประโยคที่คู่ขนานกัน

3.2) กฎของสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Coherence) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การรวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความ เช่น การซ้ำคำ (repetition) ความสัมพันธ์กลมกลืน (consistency) และความเกี่ยวพันของความคิด (relevance of ideas)

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic competence) คือ ความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสาร ทั้งทางด้านภาษาพูดและภาษาท่าทาง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการสื่อสารล้มเหลว อันเป็นผลมาจากการมีความสามารถทางภาษาไม่เพียงพอ หรือในด้านจำกัดทางการแสดงออกในการสื่อสาร กลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร ได้แก่การใช้พจนานุกรมการเปลี่ยนแปลงข้อความหรือคำพูดใหม่แต่ยังคงรักษาความเดิม (paraphrase) รวมทั้งการใช้ท่าทางต่าง ๆ

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าความสามารถในการสื่อสารควรเน้นการใช้ภาษาในด้านจุดประสงค์ในการใช้ภาษาของผู้พูดหรือสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร โดยยังมีความสามารถทางไวยากรณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ และการนำกลวิธีในการสื่อสารไปใช้อย่างมีความหมายให้ถูกต้องกับสถานการณ์ทางสังคม

3.3 หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงหลักการเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ ดังที่สมถวิล ธนะโสภณ (2528) ได้สรุปหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Learner centered) ผู้เรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการใช้ภาษา ซึ่งอาจจะจัดอยู่ในรูปของกิจกรรมคู่ (pair work) หรือกิจกรรมกลุ่ม (group work)

2. การเรียนภาษาเกิดจากการร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้ (Task oriented) กิจกรรมทางภาษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีสภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย

3. กิจกรรมหรือแบบฝึกจะมีลักษณะเป็นการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information gap) การจัดกิจกรรมให้มีช่องว่างของข้อมูล จะช่วยให้ผู้เรียนต้องสื่อสาร

4. การสอนให้ความสำคัญในด้านความหมาย (meaning) และความสามารถในการสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว (fluency) มีใช้ที่รูปแบบ (form) และความถูกต้อง (accuracy)

5. การทดสอบจะต้องเป็นการทดสอบการใช้ภาษาจริง (Authentic language test) มีใช้เป็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษา (usage)

ปาริชาติ วัฒนกุล (2530) กล่าวว่า การสอนเพื่อการสื่อสาร เน้นความสำคัญของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) มากกว่าที่จะเน้นความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) ทักษะที่ใช้มีลักษณะเป็นทักษะสัมพันธ์ (integrated skills) และกิจกรรมที่ใช้เป็นลักษณะของกลุ่มที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมเพื่อให้เกิดการสื่อสาร ซึ่ง Littewood (1984) ให้ความเห็นว่า หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มิได้ปฏิเสธวิธีการเรียนการสอนแบบเน้นโครงสร้าง แต่ขยายขอบเขตของวัตถุประสงค์ออกไปและเน้นให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนสิ่งที่ตนเองได้รับกับสถานการณ์ที่ต้องสื่อสารจริง ๆ สอดคล้องกับ สุมิตรรา อังวัฒนกุล (2535) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของวิธีสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

Williams (1995) กล่าวถึง การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า

1. ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอย่างแท้จริง และเน้นสื่อที่มีความหลากหลาย
2. ให้ความสำคัญกับภาระงานที่ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (comprehensible input)
3. ให้ความสำคัญกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ซับซ้อน
4. ไม่เน้นรูปแบบของภาษาหรือไวยากรณ์ที่ไม่มีการแก้ไขข้อความที่ผู้เรียนใช้ผิดและสอนกฎเกณฑ์ทางภาษาเพียงเล็กน้อย
5. ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการเลือกใช้ภาษาและเนื้อหาที่จะเรียน

การจัดการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีผู้เสนอแนะแนวทาง ไว้ดังนี้

Finocchiaro and Bonomo (1973) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. วางแผนในการจัดสถานการณ์การเรียนอย่างรอบคอบ

2. วางแผนในการจัดสถานการณ์รวมทั้งสื่อ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเรื่องที่น่าเสนอได้อย่างแจ่มแจ้ง
3. ในแต่ละบทเรียนควรจัดให้มีการฝึกอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดเป็นนิสัยและการฝึกการใช้ภาษาในกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร
4. ผลิตสื่อการเรียนที่น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้กับบทเรียนอื่นได้
5. ใช้ภาษาของผู้เรียนให้น้อยที่สุด ควรใช้เมื่อเห็นว่าจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลที่สำคัญบางอย่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
6. รู้วิธีการจัดให้ผู้เรียนฝึกกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมกลุ่มหรือฝึกพร้อมกันทั้งชั้น แต่ควรใช้กิจกรรมกลุ่มให้มาก เพราะผู้เรียนจะรู้สึกปลอดภัย
7. มีความชำนาญในการจัดเตรียมและใช้สื่อที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมคู่
8. จัดเตรียมบทเรียนเสริม เช่น แบบฝึก บทสนทนา หรือบทอ่าน เพื่อทำให้บทเรียนมีความหลากหลาย ช่วยเสริมความรู้และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร
9. มีทักษะในการจัดทำต้นฉบับ (Script) สำหรับการบันทึกเสียง และรู้จักบูรณาการการฝึกในห้องปฏิบัติการกับกิจกรรมในห้องเรียน
10. สามารถพิจารณาได้ว่า ผู้เรียนระดับต้นมีความพร้อมในการทำกิจกรรมอ่านและเขียนเมื่อใด
11. เตรียมบทอ่านที่จะช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทั้งในด้านความรู้ ด้านภาษาและความสุนทรีย์ (aesthetics)
12. จัดกิจกรรมการเขียนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และสามารถเขียนตามแนวคิดของตนเองได้
13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
14. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง และชาติของตน ในขณะที่กำลังเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมทั้งสองและควรให้ผู้เรียนตระหนักว่าไม่มีวัฒนธรรมใดดีกว่าหรือด้อยกว่าอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เป็นเพียงความแตกต่างเท่านั้น
15. รู้จักเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
16. มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้รู้ผลการเรียน ข้อบกพร่องของผู้เรียนและเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการสอนของตัวเอง

จากแนวคิดข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ต้องคำนึงถึงการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารตั้งแต่เริ่มเรียน แต่มิได้ละเลยความสำคัญทางด้านไวยากรณ์และสถานการณ์ ผู้เรียนต้องสามารถสื่อสารโดยมีการนำภาษาไปใช้จริงกับชีวิตประจำวัน ซึ่งการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการนำภาษาไปใช้กับสถานการณ์จริง และสื่อสารอย่างมีความหมาย

Morrow (1981) ได้เสนอแนะหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้เพื่อให้ครูสอนเลือกไปปรับใช้เป็นหลักการของตนเองดังต่อไปนี้

1. รู้ว่าเรากำลังทำอะไร นั่นคือการเรียนรู้ที่จะทำอะไรบางอย่าง ถ้าผู้เรียน ตอบ ได้ว่าทำไมต้องเรียนสิ่งนั้น เรียนไปเพื่ออะไร เช่น การฟังการพยากรณ์อากาศ จากวิทยุ การอ่าน คำแนะนำ เขียนจดหมาย เขียนจองห้องพักในโรงแรม ถามทิศทาง เป็นต้น ผู้เรียนจะตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่ครูจัดให้ เพื่อที่ตนเองจะสามารถทำอะไรบางอย่างที่ต้องการเหล่านั้นได้

2. ส่วนรวมทั้งหมดของภาษาสำคัญกว่าส่วนย่อย ๆ หลายส่วนรวมกันความเข้าใจ ในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจในการใช้ภาษาโดยรวมทั้งหมด ไม่ใช่เข้าใจในแต่ละส่วนที่จะนำมาใช้ในการสื่อสารเท่านั้น

3. กระบวนการสื่อสารมีความสำคัญเท่าเทียมกันกับรูปแบบของภาษาการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารนั้น ควรจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับการสื่อสารจริงให้มากที่สุด ตามรูปแบบของการสื่อสาร ควรมีลักษณะดังนี้

3.1 การเกิดช่องว่างของข้อมูล ในชีวิตจริง การสื่อสารระหว่างคนสองคนหรือมากกว่านี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ฝ่ายหนึ่งต้องการรู้ข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

3.2 การเลือก ในการสื่อสารจริงนั้น ผู้พูดมีสิทธิ์เลือกใช้ถ้อยคำที่จะสื่อสารเลือกรูปแบบภาษาที่เหมาะสมกับสิ่งที่พูด ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้ภาษาตามที่ต้องการ

3.3 ข้อมูลย้อนกลับ ในการสื่อสารกันนั้น ผู้พูดมีจุดมุ่งหมายอยู่ในใจแล้วว่าตนต้องการจะพูดอะไร เพื่อให้เกิดผลอย่างไร ดังนั้นถ้าได้รับการโต้ตอบจากคู่สนทนาตรงกับสิ่งที่ต้องการ ก็หมายความว่า การสื่อสารประสบผลสำเร็จ

4. การเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติ การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการได้ปฏิบัติจริง ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

5. ความผิดพลาดทั้งหลายไม่ใช่ความผิดเสมอไป ครูผู้สอนควรให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ความผิดพลาดทางไวยากรณ์ และการออกเสียง ควรให้ออกาสผู้เรียนในการเรียนรู้ที่จะปรับปรุงข้อผิดพลาด

เหล่านั้น ส่วนข้อผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร ควรปล่อยให้ผ่านไปก่อน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา

ดังนั้นหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงต้องคำนึงถึงการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสาร ตั้งแต่เริ่มเรียน แต่มิได้ละเลยความสำคัญทางด้านไวยากรณ์และสถานการณ์ และสามารถให้ผู้เรียนมีการนำภาษาไปใช้จริงกับชีวิตประจำวัน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการนำภาษาไปใช้กับสถานการณ์จริง และสื่อสารอย่างมีความหมายได้

3.4 หลักการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สิ่งหนึ่งที่จะทำให้เกิดผลนั้นคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สรณี วงษ์เบ็ญสัจจ์ และอารีวรรณ เบญจพร (2527) ได้กล่าวถึงหลักของการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ควรมีลักษณะของการสื่อความหมายที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ที่มีข้อคำนึงต่างๆ ที่กิจกรรมควรมีลักษณะดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมายในเชิงการสื่อความหมาย (Communicative purpose)
 1.2 อยู่ในลักษณะที่มีความจำเป็นในการสื่อความหมาย
 1.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกพูดหรือเขียนในสิ่งที่ต้องการและการเลือกใช้รูปแบบของภาษาที่ต้องการ

1.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทราบถึงผลสำเร็จหรือความล้มเหลวในด้านสื่อสาร
 1.5 ภาษาที่ใช้ในกิจกรรมนั้นควรเป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริงในชีวิตประจำวัน และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์

2. จัดกิจกรรมให้มีลักษณะเป็นไปตามหลักการเรียนรู้ (Learning principles) ที่มีข้อคำนึงถึงดังนี้

2.1 ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนเพราะหากกิจกรรมมีลักษณะที่น่าสนใจ อาจทำให้เกิดเป็นแรงจูงใจต่อนักเรียนเข้าชั้นเรียนและอาจส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษต่อไป

2.2 มีลักษณะที่ท้าทายความสามารถที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับตัวนักเรียน กล่าวคือ กิจกรรมควรมองง่ายเกินไปแต่มีความยากเกินในระดับที่นักเรียนเคยเรียนรู้มาแล้วเล็กน้อย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

2.3 การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เพื่อจะให้เห็นประโยชน์ของกิจกรรม

2.4 เสริมความรู้ในระดับที่สูงกว่าความรู้ ความจำและความเข้าใจซึ่งควรจะทำให้ นักเรียนได้รับการฝึกฝนด้านการตีความการนำไปใช้ การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และสรุปผล

2.5 การเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

3. จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักการสอน ที่ต้องมีสิ่งที่ควรคำนึงถึงดังนี้

3.1 เข้ากับบทเรียนที่จะสอน คือต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่อยู่ในรูปแบบภาษาหรือหน้าที่ของภาษา

3.2 มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของการสอนที่ต้องให้เหมาะกับวัย ประสบการณ์ และจำนวนนักเรียน

3.3 ความสามารถของครูในการควบคุมชั้นเรียน

3.4 นักเรียนจะต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนว่าตนต้องการทำอะไรในการร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง

กุลยา เบญจกาญจน์ (2530) ได้เสนอกิจกรรมการฝึกไวยากรณ์เพื่อการสื่อสารว่า ควรเป็นกิจกรรมในลักษณะให้นักเรียนจับคู่หรือกลุ่ม ดังนั้นนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน จึงมีโอกาสได้พูด ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน นักเรียนที่จับคู่กันจะต้องฟังเพื่อนว่า พูดอะไร และพูดตอบเพื่อน และอาจจะช่วยแนะนำแก้ไขเมื่อเพื่อนพูดผิด แต่ไม่จำเป็นต้องแก้ไขข้อผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ทุกเรื่องนอกจากที่สัมพันธ์กับแบบฝึกเท่านั้น และขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรม ครูควรจะเดินรอบ ๆ ชั้นเพื่อคอยช่วยเหลือเวลาที่นักเรียนมีปัญหา

Dickins and Woods (1988) กล่าวว่า ในการพิจารณาเกณฑ์สำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไวยากรณ์ตามหลักสูตรการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ต้องคำนึงถึงว่าไวยากรณ์ไม่ได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ในตัวเอง แต่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางด้านไวยากรณ์และความสามารถในการสื่อสาร เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ไวยากรณ์เพื่อการสื่อสาร และ Finocchiaro and Brumfit (1983) กล่าวว่ากิจกรรมเพื่อการสื่อสารในห้องเรียนควรสนับสนุนผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันและสื่อสารกัน โดยใช้การเรียนจากรูปภาพ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมคู่ การแสดงละครหรือการเล่นเกมที่ครูต้องแน่ใจว่านักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารไปพร้อมๆ กัน กับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติด้วยและการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและการพัฒนาความสามารถทางภาษาโดยใช้

วิธีการทางมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ Paulston (1979) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรม 4 ประการ ในการพัฒนาสมรรถวิสัยในการสื่อสาร

1. หลักในการสนทนาทางสังคม (Social formulas and dialogues) คือ การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกใช้บทสนทนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในสังคม เช่น การฝึกพูดทักทาย (greeting) การลาจาก (parting) การแนะนำตัว (introduction) การบ่น (complaints) เป็นต้น นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนให้ใช้รูปแบบภาษาในลักษณะต่างๆ ให้เหมาะสมและอาจจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ (role play) ให้นักเรียนทำด้วย

2. กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem solving activities) เป็นกิจกรรมที่สมมติสถานการณ์ให้นักเรียนแก้ปัญหา ครูจะให้นักเรียนแก้ปัญหาอย่างหนึ่งซึ่งจะมีแนวทางให้นักเรียนเลือกใช้หลายวิธี เช่น ให้นักเรียนวางแผนไปตั้งแคมป์ ครูให้สิ่งของต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการตั้งแคมป์ แต่นักเรียนจะต้องเลือกสิ่งของบางอย่างที่จำเป็นเท่านั้น เพราะมีสถานการณ์บางอย่างบังคับ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มปรึกษากันซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาสื่อสารกัน

3. บทบาทสมมติ (Role play) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในด้านพฤติกรรมบางอย่างต่อเพื่อน ซึ่งจะถูกจัดอยู่ในบทบาทต่าง ๆ กิจกรรม role play นี้อาจจะทำเพียงง่าย ๆ หรือเป็นกิจกรรมที่มีการควบคุมสูงหรืออาจไม่มีการควบคุมเลย ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนกิจกรรมนี้ประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือสถานการณ์บทบาทที่ให้และสำนวนที่จะใช้พูด การใช้ role play ในระดับสูงควรให้ประสบการณ์พื้นฐานแก่นักเรียนก่อน เพราะจะไม่เกิดประโยชน์อะไรถ้านักเรียนจะแสดงในสิ่งที่ตนไม่มีความรู้หรือไม่มีประสบการณ์

4. การใช้ภาษานอกห้องเรียน (Community oriented tasks) คือ การฝึกใช้ภาษาของผู้เรียนโดยเขาได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาภายนอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริงพร้อมทั้งยังได้รับข้อมูลที่เขาต้องการด้วย การใช้ภาษาเพื่อปฏิสัมพันธ์ในสังคม สามารถจัดได้ดังนี้

4.1 การแสดงบทบาทสมมติ (Role play)

4.2 สถานการณ์จำลอง (Simulation)

4.3 การแสดงละคร (Acting)

4.4 การแสดงสด (Improvisation)

Morrow (1981) ได้กล่าวถึงหลักการในการจัดกิจกรรมการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ 5 ประการ คือ

1. กิจกรรมการเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ (Information gap) กิจกรรมประเภทนี้ยึดหลักการที่ว่า การสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดช่องว่างในการสื่อสาร นั่นคือ การขาดข้อมูลที่จำเป็นบางประการ คนเรา

มักใช้ภาษาเมื่อเราต้องการข้อมูลบางประการที่เราไม่รู้จกจากคู่สนทนาจึงทำให้เราเกิดความต้องการในการสื่อสาร กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การให้นักเรียนแต่ละคนได้ข้อมูลที่ไม่ครบสมบูรณ์ นักเรียนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จก็ต้องสื่อสารเพื่อขอข้อมูลจากเพื่อน การจัดกิจกรรมประเภทนี้เหมาะสำหรับการฝึกทักษะการฟัง-พูด และสามารถใช้ได้ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2. กิจกรรมการถ่ายโอนข้อมูล (Information transfer) กิจกรรมประเภทนี้ยึดหลักการถ่ายโอนข้อมูลจากทักษะหนึ่งไปสู่อีกทักษะหนึ่ง หรือจากข้อมูลในลักษณะหนึ่งไปสู่ข้อมูลในอีกลักษณะหนึ่ง ทั้งนี้เพราะในชีวิตจริงนั้น เรามีการถ่ายโอนภาษาในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น เราอาจฟังโทรทัศน์ แล้วจดบันทึก หรือเราอาจดูแผนภาพแล้ว อธิบายหรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นต้น การจัดกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การให้นักเรียนอ่านบทความแล้วนำข้อมูลมารอกลงในตารางแผนที่ หรือนำข้อมูลที่อ่านมาเขียนเป็นรูปภาพ เป็นต้น

3. กิจกรรมการรวมความต่อเนื่อง (Jigsaw principle) เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสัมพันธ์เหมือนลูกโซ่ ผู้ทำกิจกรรมอาจทำงานสลับกัน หรือทำงานเพียงบางส่วนแล้วนำมารวมกันเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ผู้ทำกิจกรรมแต่ละคนมีบทบาททั้งเป็นผู้รับสารและผู้ส่งสาร เช่น อาจให้นักเรียนคนหนึ่งกรอกแบบฟอร์มสมัครงานที่กำหนดให้ นักเรียนอีกคนหนึ่งอาจเขียนจดหมายสมัครงานจากแบบฟอร์มสมัครงาน แล้วให้นักเรียนสลับกันทำงาน โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่งในการทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ ในด้านการฟัง ก็อาจจะให้นักเรียนฟังเรื่องราวคนละส่วนแล้วนำมารวมกันเพื่อให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์

4. กิจกรรมการพึ่งพาภาระงานตามที่ได้รับมอบหมาย (Task dependency) กิจกรรมที่มีลักษณะต่อเนื่องกัน ผู้ทำกิจกรรมจะได้รับมอบหมายงานที่แตกต่างกัน ตามขั้นตอนของการทำงาน เช่น ให้นักเรียนคนที่ 1 ทำงานขั้นที่ 1 นักเรียนคนที่ 2 จะทำงานได้ ก็ต่อเมื่อนักเรียนคนที่ 1 ทำงานเสร็จแล้ว เนื่องจากต้องอาศัยข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 1 การทำกิจกรรมในลักษณะนี้นักเรียนจะมีการตรวจสอบข้อมูลกันเอง ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีสมาชิกกลุ่มละ 3 คน ไปค้นหาสมบัติที่ซ่อนอยู่ให้พบซึ่งขั้นตอนการทำงาน มีขั้นตอนดังนี้คือ นักเรียนคนที่ 1 ฟังเทปบอกแหล่งสมบัติแล้วเขียนอธิบายเส้นทาง ให้นักเรียนคนที่ 2 อ่าน นักเรียนคนที่ 2 อ่านข้อความของนักเรียนคนที่ 1 แล้วนำแผนที่ที่แสดงเส้นทางไปยังที่ซ่อนสมบัติ นักเรียนคนที่ 3 ดูแผนที่แล้วออกไปหาสมบัติและกลับมารายงาน จะเห็นว่างานนักเรียนคนที่ 2 ต้องอาศัยข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 1 และนักเรียนคนที่ 3 จะทำงานได้ ก็ต่อเมื่อนักเรียนคนที่ 2 ทำงานของตนเสร็จแล้ว อย่างไรก็ตามงานทั้งหมดจะสำเร็จลงได้ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมงานของนักเรียนในแต่ละขั้นตอนเป็นไปด้วยความถูกต้อง

5. กิจกรรมการตรวจสอบความถูกต้อง (Correction for the content) เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการทำกิจกรรมที่มีลักษณะที่ต้องพึ่งพาหรือต่อเนื่องกัน ในการทำงานนั้นถ้านักเรียน

สามารถใช้ภาษาสื่อสารกันได้ถูกต้อง ครูก็ยอมรับ ถ้าสื่อสารกันไม่ถูกต้องซึ่งทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้น ครูก็ต้องให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบจุดที่ผิดพลาดเพื่อช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้องทั้งนี้ให้เนื้อหาหรือสิ่งที่ตนทำนั้นสามารถสื่อสารกับเพื่อนได้เข้าใจ เพื่อที่จะให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้

Savingnon (1978) ได้เสนอแนะกิจกรรมและวิธีการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้หลายประการ คือ

1. การให้แสดงบทบาทสมมติ การให้หัวข้ออภิปรายและการให้เล่นเกมต่าง ๆ ในตอนแรก ๆ ของการทำกิจกรรมเหล่านี้ นักเรียนอาจจะอาย ซึ่งครูช่วยได้โดยไม่ตำหนิหรือวิจารณ์ความพยายามของนักเรียน ช่วยให้เกิดความเป็นกันเอง ครูต้องไม่สนใจไวยากรณ์หรือประโยคที่สมบูรณ์มากนัก ถ้าครูฟังนักเรียนไม่เข้าใจให้ถามนักเรียนคนอื่นให้อธิบาย หรือครูอาจทำเป็นเข้าใจเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ ครูต้องให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้เรียน เมื่อนักเรียนอยากพูดเกี่ยวกับสิ่งที่ยังไม่ได้เรียน ครูควรส่งเสริมให้กำลังใจให้นักเรียนถามเกี่ยวกับคำที่เขาต้องการใช้ เพราะการเรียนคำใหม่ที่ได้ผลดีที่สุด คือ เรียนตอนที่อยากรู้ ช่วยกันรักษาหน้าและความรู้สึกของนักเรียนเวลาที่เขานึกคำที่เขาต้องการไม่ได้ ครูอาจจะสอนกระสวนคำพูดที่ใช้ประวิงเวลาในการคิด เช่น What You Call It หรือ Will You Please Repeat เป็นต้น นอกจากนี้อาจฝึกนักเรียนให้ใช้ท่าทางประกอบเพราะทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น การโบกมือทำสัญญาณต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนจะเรียนอย่างสนุกสนาน

2. การให้โอกาสนักเรียนได้พบปะผู้ที่ใช้ภาษานั้น ๆ และให้นักเรียนที่มีความรู้ทางภาษาอยู่ในระดับที่แตกต่างกันมาร่วมกันทำกิจกรรม เช่น เล่นเกม นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่าจะช่วยให้เขาภูมิใจในการที่ได้อธิบายให้คนอื่นฟัง ในขณะที่เดียวกันเขาได้ช่วยผ่อนแรงครูด้วย

3. การใช้สื่อมวลชน เช่น รายการวิทยุและโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียน ครูควรใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ ในการสอนไม่ควรให้นักเรียนกังวลข้อผิดพลาดในการใช้ภาษามากจนเกินไป ควรคำนึงถึงความคล่องและความไม่ขาดช่วงในการพูดมากกว่าครูควรใช้เวลาในตอนต้นชั่วโมงอย่างน้อย 5 นาที เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสนใจโดยใช้ภาษาต่างประเทศ

4. การรู้จักนักเรียนแต่ละคนให้ดี นอกเหนือไปจากที่ครูรู้จักในห้องเรียน ครูต้องรู้ว่านักเรียนสนใจอะไรบ้าง อาจจะเป็นเรื่องดนตรีหรือสิ่งอื่น ๆ ที่เขาถนัด เพื่อการจัดกิจกรรมจะได้มีความหมายต่อเรียนทุกคน

Carroll (1980) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคม เช่น การเข้าร่วมสนทนาในขณะรับประทานอาหารหรือการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป
2. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น การถามทิศทางและที่ตั้งของสถานที่หรือการจองและการซื้อบัตรผ่านประตูสำหรับเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ
3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง เช่น การอ่านแผนที่และแผนภูมิ หรือการติดต่อเพื่อเข้าพักในโรงแรม
4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาเยียวยา เช่น การนัดหมายกับแพทย์เพื่อรับการรักษาหรือเข้าใจคำแนะนำในการรักษาเยียวยา
5. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เช่น การอ่านตาราง และฟังประกาศของวิทยุโทรทัศน์หรือการติดตามรายการภาพยนตร์และละครโทรทัศน์
6. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามความสนใจ เช่น การเข้าร่วมในบทเรียนภาษาต่างประเทศ หรือการอภิปรายถึงประสบการณ์และความสนใจเกี่ยวกับอาชีพของตน

Finocchiaro (1983) ได้เสนอกิจกรรมที่ช่วยในการเรียนภาษาเพื่อให้ความสามารถในการสื่อสารดังนี้

1. กิจกรรมที่ช่วยนักเรียนในการใ้รู้ (Awareness) มีดังนี้
 - 1.1 นำข้อความที่จะให้นักเรียนฟัง หรืออ่านมาเรียบเรียงใหม่ให้ง่ายขึ้นเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ง่ายและระดับที่ง่ายที่สุดที่จะช่วยให้ผู้เรียนอ่านหรือฟังฉบับจริงง่ายขึ้น แต่ละระดับใช้คำถามชนิดต่าง ๆ กัน คือใช้ Yes / No Questions กับระดับที่ง่ายที่สุด ใช้ Wh-Questions กับระดับที่ง่ายและใช้คำถามอนุมาน (Inferential Questions) กับฉบับจริง
 - 1.2 ให้นักเรียนฟังข้อความสั้น ๆ ในสถานการณ์หรือกิจกรรมหนึ่ง ๆ และให้นักเรียนบอกว่สิ่งที่ได้ยินนั้นเป็นทางการ (Formal) หรือไม่เป็นทางการ (Informal)
 - 1.3 ให้นักเรียนอ่านหรือฟังบทสนทนาสั้น ๆ และให้บอกว่คำโต้ตอบของบุคคลที่ 2 นั้น เหมาะสมหรือไม่
 - 1.4 บรรยายสถานการณ์สั้น ๆ พร้อมกับให้บทสนทนาที่ใช้สถานการณ์นั้นให้นักเรียนตัดสินใจว่ บทสนทนานั้นเหมาะกับสถานการณ์หรือไม่
 - 1.5 ให้เจ้าของหรือนักเรียนที่เก่งอธิบายให้ทำเครื่องหมายบนรูปภาพ แผนที่หรือสิ่งอื่น ๆ แล้วให้ฝึกอธิบายในทำนองเดียวกัน
 - 1.6 ให้นักเรียนฟังหรืออ่านบทสนทนาและให้บอกเกี่ยวกับสถานที่ บทบาททางสังคมของผู้พูด และเจตคติที่มีต่อคู่สนทนา
2. กิจกรรมที่ช่วยนักเรียนในด้านการเขียนและการพูดมีดังนี้

- 2.1 ให้เปลี่ยนบทสนทนาให้เป็นพิธีการมากขึ้น หรือให้เป็นพิธีการน้อยลง
- 2.2 ให้แสดงละครพร้อมทั้งแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ด้วย
- 2.3 ให้ข่าวสารหรือรายละเอียดจากพิพิธภัณฑ์ สถานีรถไฟ หรือไปรษณีย์ที่เป็นภาษาอังกฤษ แล้วมารายงานในห้องเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษ
- 2.4 ให้นักเรียนบอกสิ่งที่ควรพูดหรือทำในสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้โดยเริ่มจากง่ายที่สุดไปหายากที่สุด ตามระดับความสามารถของนักเรียน
- 2.5 ให้ถอดความ (Paraphrase) ประโยคหรือข้อความสั้น ๆ
- 2.6 เตรียมบทสนทนาให้นักเรียนพูดหรือเติมส่วนที่หายไป
- 2.7 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อข้อความหรือคำถาม
- 2.8 กำหนดคำตอบที่เหมาะสมกับข้อความหรือคำถามต่าง ๆ แล้วถามนักเรียนว่าข้อความหรือคำถามไหนจะเป็นตัวนำของคำตอบนั้น ๆ
- 2.9 ให้ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการสนทนาสั้น ๆ ที่มีลักษณะหลาย ๆ อย่าง เช่น เชื่อมบทสนทนา 2 บท เข้าด้วยกัน ขยายบทสนทนาที่เคยเรียนมาแล้วโดยใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้ใหม่เป็นต้น
- 2.10 ให้นักเรียนบอกสิ่งที่ได้ยินจากการบรรยาย จากภาพยนตร์ หรือจากโทรทัศน์
- 2.11 ให้นักเรียนลงความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ได้ฟัง นักเรียนอาจแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ หรือแสดงความยินดีหรือขอรับรองให้อธิบายเพิ่มเติม
- 2.12 ให้เตรียมการแสดงบทบาทสมมติ (Role-Playing) ด้วยตนเอง โดยครูอาจจะใช้ข้อความต่าง ๆ หรือให้เพียงเค้าโครงของสถานการณ์เท่านั้น
- 2.13 ให้นักเรียนรู้จักหลีกเลี่ยงการใช้ข้อความหรือคำถามที่น่าจะอับอาย (Embarrassing) โดยการถามคำถามอื่น ๆ หรือเปลี่ยนหัวข้อพูด
- 2.14 ให้จัดกลุ่มอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน
- 2.15 ศึกษาหนังสือพิมพ์แต่ละตอน และให้วิจารณ์ อภิปราย ตั้งคำถาม หรือสรุปความแต่ละตอน

ประพาศน์ พฤทธิประภา (2528) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งอาจนำมาใช้ในห้องเรียนได้ผลดีดังนี้

1. พฤติกรรมในห้องเรียน เช่น การทักทายครูและเพื่อน การขออนุญาตการปฏิบัติตามคำสั่ง ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการสื่อสารอย่างแท้จริง (Real Communication) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนรวมทั้งการแสดงออกโดยทั่วไป

2. งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียน ครูอาจมอบหมายให้นักเรียนทำกิจกรรมการสื่อสารนอกห้องเรียน เช่น การพูดคุยกับเจ้าของภาษาหรือผู้ที่มีความสามารถใกล้เคียงโดยการพูดทางโทรศัพท์ การเขียนจดหมาย ฯลฯ กิจกรรมนี้ครูต้องช่วยวางแผนและจัดการเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้นักเรียนด้วย เพราะเพียงแต่การมอบงานให้ไปทำนั้น อาจมีอุปสรรคในด้านการติดต่อขอความร่วมมือ

3. การสื่อสารกับแขกที่เชิญมา กิจกรรมนี้อาจจะสะดวกกว่ากิจกรรมที่ 2 เพราะผู้ที่มาพูดด้วยได้รับเชิญมาที่ห้องเรียนเลยและนักเรียนทุกคนก็ได้มีโอกาสที่จะพูดคุยสอบถามได้อย่างไรก็ตามครูควรที่จะเตรียมนักเรียนไว้ล่วงหน้า และชี้แจงให้แขกทราบว่า จะสนทนาอะไรกันบ้าง

4. การสื่อสารเกี่ยวกับชีวิตนอกห้องเรียนของนักเรียน กิจกรรมนี้อาจทำให้รูปแบบ ถาม-ตอบ (ฟัง-พูด) หลังจากฟัง-พูดแล้วครูอาจให้นักเรียน เขียนโน้ต เขียนจดหมาย ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการฝึกทักษะการเขียน-อ่าน ตามที่ได้ถามตอบกันมาแล้ว

5. การสื่อสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันและหัวข้อที่สนใจร่วมกัน กิจกรรมนี้แตกต่างจากกิจกรรมทั้ง 4 แบบ ที่พูดถึงมาแล้วคือ มีลักษณะเป็นนามธรรมมากขึ้น แต่ก็ยังเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและสภาพการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวอยู่ กิจกรรมนี้อาจทำได้โดยให้นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็น หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล กันได้

6. โลกสมมุติ (Translocation) กิจกรรมนี้จะต้องสมมุติว่าตัวเองอยู่ที่อื่นและกำลังติดต่อสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้น

7. บทบาทสมมุติ (Role-Playing) กิจกรรมนี้จะต้องสมมุติตัวเองว่าเป็นคนอื่นแสดงบทบาทที่สมมุติ การแสดงบทบาทสมมุติทำได้สมจริงก็จะช่วยให้การสื่อสารได้ เป็นอย่างดีและเป็นการทำให้กิจกรรมนั้นสนุกสนานอีกด้วย

8. การเสแสร้ง (Make-Believe) กิจกรรมนี้คือการแสดงบทบาทสมมุติที่เป็นไปไม่ได้ เช่น ครูให้นักเรียนแสดงเป็นเต่าวิ่งแข่งกับกระต่าย และวางแผนว่าทำอย่างไรจึงจะวิ่งชนะ กิจกรรมนี้อาจจะสนุกและเร้าความสนใจได้มากที่สุด ผู้เสแสร้งมีจินตนาการสูง

9. เกม (Games) การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่อาจแทรกอยู่ในกิจกรรมอื่น ๆ ได้ทุกประเภท ถ้าเรากำหนดรางวัลด้วยกิจกรรมอื่น ๆ ก็จะมีลักษณะเป็นเกมขึ้นมาการแข่งขันและการทำทายนับว่าเป็นการจูงใจอย่างดีในกิจกรรมแบบนี้ ข้อสำคัญครูควรจะต้องชี้แจงเกี่ยวกับ “กฎ” การเล่นเกมให้นักเรียนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งก่อนการเล่น เกม ด้วยหลักการสำคัญของกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร มี 6 ประการดังนี้

1. ความต้องการในการสื่อสาร (Desire to communicate) กิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนกระทำเพื่อฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องสร้างความต้องการที่จะสื่อสารให้กับผู้เรียนถึงแม้ผู้เรียนจะถูกบังคับให้สื่อสาร แต่ผู้เรียนต้องมีความรู้สึกหรือเห็นความจำเป็นในการสื่อสาร

2. จุดประสงค์ของการสื่อสาร (Communicate purpose) กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อจุดประสงค์ตามการสื่อสารที่แท้จริงมากกว่าจะให้ฝึกในเรื่อง การใช้ตัวภาษา ซึ่งกิจกรรมควรมีช่องว่างที่เป็นช่องว่างของข้อมูลหรือช่องว่างของความคิดเห็น เป็นการให้ผู้เรียนพยายามเชื่อมช่องว่างในขณะที่กำลังสื่อสาร

3. เนื้อหาไม่ใช่รูปแบบของภาษา (Content not form) เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรม ความสนใจของผู้เรียนต้องอยู่ที่สิ่งที่พูด (what to say) ซึ่งจะไม่ได้อยู่ที่ว่าจะพูดอย่างไร (how to say) ดังนั้น ผู้เรียนต้องมีข้อมูลที่จะสื่อสารเสมอ

4. ความหลากหลายของภาษา (Variety of language) กิจกรรมต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาหลายรูปแบบ แต่ไม่เฉพาะรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และความรู้สึที่อิสระของผู้เรียน ในการใช้ภาษาที่ไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน (improvise) อีกทั้งการใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนเป็นผู้ เลือก

5. ไม่มีการแทรกแซงจากผู้สอน (No teacher intervention) ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ กิจกรรมกันเองระหว่างผู้เรียนมากกว่าทำกับผู้สอนโดยผู้สอนจะไม่ไปเกี่ยวข้อง ถึงแม้เป็นการแก้ไข ข้อผิดพลาด หรือการประเมินการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนอาจประเมินผลช่วงท้ายของ กิจกรรมเมื่อกิจกรรมนั้นเสร็จสิ้นลง โดยดูที่การบรรลุจุดประสงค์ของการสื่อสารในการประเมินการใช้ ภาษาที่ถูกต้อง

6. ไม่มีการควบคุมด้านวัสดุที่ฝึก (No materials control) กิจกรรมที่จัดขึ้น ต้องไม่ กำหนดภาษาที่ผู้เรียนต้องใช้ ซึ่งผู้เรียนควรได้โอกาสที่จะเลือกว่าจะสื่อสารอะไร อย่างไร ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นครูต้องจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยกิจกรรมที่จัดควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (information gap) มีการให้ตัวเลือก (choice) ในการใช้ภาษา และให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ว่าสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหรือไม่ ทั้งนี้อาจจัดกิจกรรมโดยใช้ของจริง บทบาทสมมติ เกมทางภาษา ภาพชุดเรื่องราว เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ และสามารถเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์และ บทบาทที่ได้รับ

ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

4.1 ประวัติและการดำเนินการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสมุทรปราการ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสมุทรปราการ เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๖ ให้มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังให้ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบในระดับอำเภอแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553)

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ นายมานพ สุขพูนผล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองสมุทรปราการ ได้ระดมเงินบริจาคของศิษย์เก่า และศิษย์ใหม่ ในการก่อสร้างเฉพาะโครงสร้างเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๓,๑๐๐,๐๐๐ บาท (สามล้านหนึ่งแสนบาทถ้วน) ได้เป็นอาคารสำนักงาน สูง๔ชั้น ได้วางศิลาฤกษ์ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยพลอากาศเอกสมบุญ ระหงส์ เริ่มก่อสร้างในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ และแล้วเสร็จในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ ดำเนินการก่อสร้างโดยบริษัทสันติภาพ โยธากรู๊ป จำกัด ตามแบบของนายสมนึก สบายแท้ วิศวกรของกรมสามัญศึกษา โดยมีนายวัลลภ รุ่งเรือง เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงานก่อสร้างและนายหนูไม้ จันทร์ภักดี ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการในขณะนั้น เป็นผู้ให้การสนับสนุน และเป็นผู้รับมอบเดิมใช้ชื่อว่า “ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองสมุทรปราการ” ต่อมาเมื่อมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ ส่งผลให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองสมุทรปราการ เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสมุทรปราการจนถึงปัจจุบัน โดยมีศูนย์การศึกษานอกระบบตำบล 13 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลปากน้ำ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลสำโรงเหนือ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลเทพารักษ์ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางเมือง ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางเมืองใหม่ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลแพรกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลแพรกษาใหม่ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลท้ายบ้าน

ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลท้ายบ้านใหม่ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางปู ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางปูใหม่ ศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางด้วนและศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางโปรง โดยสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2546) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่ดังนี้

1. จัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา เว้นแต่การจัดการศึกษาสายสามัญที่เป็นหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

2. กำกับดูแลและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในจังหวัดสมุทรปราการ

3. นิเทศติดตามผล เช่น นิเทศตรวจเยี่ยม ติดตามผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา

4. จัดทำข้อสอบปลายภาค

นอกจากนี้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละตำบล มีบทบาท หน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่

2. ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในการพัฒนาเครือข่ายการศึกษานอก โรงเรียน ทั้ง ภาครัฐและเอกชน

3. พัฒนาหลักสูตร สื่อและการดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรการศึกษานอก โรงเรียน ทั้ง ภาครัฐและเอกชน

4. สนับสนุนการจัดระบบบริหาร และการจัดการโดยเฉพาะด้านบุคลากร แผนปฏิบัติงาน ข้อมูล สารสนเทศ และสถิติ การเงินและพัสดุ

5. ผลิตพัฒนาและสนับสนุนสื่อในการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน

6. ดำเนินการวิจัย พัฒนารูปแบบและทดลองการจัดกิจกรรมการศึกษานอก โรงเรียนใน ลักษณะ ของนวัตกรรมทางการศึกษา

7. จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษจัดการศึกษา หลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิธีเรียนทางไกล

8. ดำเนินการด้านคลังข้อสอบ และศูนย์ทดสอบเพื่อให้บริการแก่ศูนย์บริการ การศึกษานอก โรงเรียนตำบล

9. กำกับ ควบคุมดูแล นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการดำเนินการศึกษา นอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเขตพื้นที่รับผิดชอบ ภารกิจหลักของงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย คือ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต สร้างคนให้มีคุณภาพนั้น ได้แก่ จัด

การศึกษาพื้นฐาน จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งมีสาระสำคัญ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย, 2553) ดังนี้

1. จัดการศึกษาพื้นฐาน เป็นภารกิจสำคัญอันดับแรก เป็นการจัดการศึกษา สำหรับ กลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียนด้วยรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมและมีสาระหลักสูตรที่ หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการดำเนิน ชีวิต การ ทำงานและการศึกษาต่อเนื่อง ก่อให้เกิดชีวิตที่มั่นคงและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ อย่างมี ความสุข การจัดการศึกษาจะครอบคลุมเนื้อหาสาระตั้งแต่การส่งเสริมการรู้ หนังสือ การศึกษาใน หลักสูตรเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องที่ตอบสนองความ ต้องการของกลุ่ม เป้าหมายอย่างหลากหลาย รวมทั้งความรู้ และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ กำหนดให้มีกิจกรรมหลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 5 กิจกรรม ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยการพบ กลุ่ม การเรียนรู้ ต่อเนื่อง (กรต.) การทำโครงการ การสอนเสริม และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) จากกระบวนการเรียนรู้ ดังกล่าว ได้กำหนด การวัดผล ประเมินผลทุกกิจกรรม ซึ่งกำหนดการ ประเมินเป็น 3 ช่วง ได้แก่ การประเมินก่อนเรียน เพื่อทราบถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน การประเมิน ระหว่างเรียน และการประเมินปลายภาคเรียน โดยกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียน 60 คะแนน ซึ่งประกอบ ด้วยผลงาน / ชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน / การร่วมอภิปราย 30 คะแนน การ ทดสอบย่อย 10 คะแนน การทำโครงการ 30 คะแนน และคะแนนปลายภาคเรียน 40 คะแนน

2. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่ ต่างกัน โดยมีสาระดังนี้

2.1 การเรียนรู้ อาชีพแบบองค์รวมที่ประชาชน ครู กศน.และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน

2.2 การออกแบบการเรียนรู้งานอาชีพตามลักษณะของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา อาชีพในรูปแบบการฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพและการพัฒนา อาชีพ ด้วยเทคโนโลยี

2.3 การเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิต โดยใช้วงจร กระบวนการ คิด ทำ จำ แก้ปัญหาและพัฒนา

2.4 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพที่พัฒนาศักยภาพของบุคคลและ ชุมชนที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ สร้างเครือข่ายอาชีพ มีระบบการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ และประสบการณ์ การท อาชีพภายใต้วัฒนธรรมของชุมชน มีกล ยุทธ์ เพื่อการแข่งขันของชุมชน เป็นชุมชนที่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและพัฒนา อาชีพ

3. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิต เป็นการ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรู้ ความสามารถของบุคคลเพื่อให้สามารถ จัดการกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความสุขตามสภาพและความสงบสุข ความปลอดภัย ในสังคม โดย มี สาระสำคัญ ดังนี้

3.1 เป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคม ของตนและแก้ปัญหาสังคมของตนได้อย่างมีความสุข

3.2 เป็นการเรียนรู้ โดยบูรณาการองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ต่างๆ ใน ชีวิตประจำวันเข้าด้วยกัน

3.3 เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบโครงการ การศึกษานอกระบบและ การศึกษา ตามอัธยาศัยโดยมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความสามารถให้แก่บุคคล เพื่อมีทักษะชีวิต ในการ แก้ปัญหาเฉพาะด้าน ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่และแต่ละสถานการณ์

4. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา สังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้ และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่ หรือได้รับจากการเข้า ร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายโดย ใช้ชุมชนเป็นฐานในการ พัฒนาการเรียนรู้และทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุขตามวิถีทางการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีการ พัฒนาที่ยั่งยืน

4.2 **หลักสูตรของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย** จาก คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกระบบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กล่าวถึง การศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ ของตนเอง ตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการ การศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเอง ภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ

2. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยมีผู้สอน เป็นผู้ดำเนินกรให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุป ร่วมกัน

3. การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้ เรียน และผู้สอน จะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำ เป็นอาจพบกัน เป็นครั้งคราว

4. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่สถานศึกษากำหนด รายวิชา เวลา เรียน และสถานที่ ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลา มาเข้าชั้นเรียน

5. การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตาม ความ ต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตาม แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ แล้วน าความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอก ระบบ ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6. การเรียนรู้ จากการทำโครงการ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่อง โดย สมัคร ใจ ตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ลงมือ ปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินการตามโครงการ โดยมีผู้สอน เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

7. การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ ใน รูปแบบ อื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียน ร่วมกันกำหนดวิธี เรียนโดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของ เนื้อหา และสอดคล้องกับวิถี ชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัด ให้ มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ จุดหมายของ หลักสูตร

จากคู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกระบบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวว่ามีเป้าหมายเพื่อ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มี

ศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมาย ดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง สันติสุข
 2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 3. มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตาม ทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
 4. มีทักษะการดำ เนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่าง มีความสุขตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 5. มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของ ศาสนา
 6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาระ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553) ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยตนเอง การใช้แหล่ง เรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย
2. สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
3. สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง การตัดสินใจ ประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความ มั่นคง
4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ
5. สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนา ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามเงื่อนไข การจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

2551 เพื่อให้ผู้เรียนได้ พัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน สังคม และกำหนดให้ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษาต้องเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ ทั้ง 5 สาระ ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียน เรียนจบในแต่ละระดับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 องค์ประกอบกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตประกอบด้วย

2.1 ความรู้พื้นฐาน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับ โครงสร้าง และประโยชน์ของ กพช. แนวทางการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน สังคม กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประสาน เครือข่าย การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การวางแผนและประโยชน์ของการวางแผน มนุษย์สัมพันธ์ และการ เขียน โครงการ

2.2 กิจกรรมโครงการ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการ ทา กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ และสังคม ลักษณะกิจกรรมพัฒนา คุณภาพชีวิต (กพช.) ลักษณะการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองและ ครอบครัวยุทธศาสตร์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เช่น ด้านสุขภาพ กาย จิต ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ด้านยา เสพติด ด้านเพศศึกษา และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น โดยต้องพิจารณาใน ประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

2.2.1.1 ประโยชน์ที่ตนเองครอบครัวยุทธศาสตร์ได้รับ เป็นกิจกรรมที่สามารถ สร้างพัฒนาทักษะการ ดำเนินชีวิตให้ตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ได้อย่างมีความสุข

2.2.1.2 การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและครอบครัวยุทธศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่ ดำเนินการแล้วผู้เรียน และครอบครัวยุทธศาสตร์เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ

2.2.1.3 การใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงาน มีการประสานงาน ความรับผิดชอบ เสียสละและจิตบริการ

2.2.1.4 ความเหมาะสมในการใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติตามโครงการ

2.2.1.5 ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ได้แก่ความรู้ แหล่งข้อมูล วัสดุงบประมาณและการ เลือกใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ประหยัด

2.2.1.6 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นการคิดสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ตนเอง ครอบครัว

2.2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและสังคม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เช่นด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี ด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ ด้านประชาธิปไตย และด้านการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยต้องพิจารณาในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

2.2.2.1 ประโยชน์ที่ชุมชนและสังคมจะได้รับหรือเป็นบริการที่ช่วยส่งเสริมหรือพัฒนา คุณภาพชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ตลอดจนสนับสนุนการศึกษานอกระบบ และอื่นๆตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศ

2.2.2.2 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วคนในชุมชนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ ทั้งด้านความคิด แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2.2.2.3 การใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน การช่วยกันคิด การประสานงานและแบ่งความรับผิดชอบ ทำให้เกิดความสามัคคี เสียสละจิตบริการ ตามวิถีประชาธิปไตย

2.2.2.4 การใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมโครงการที่นำเสนอ

2.2.2.5 ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม เช่น บุคลากร วัสดุงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นไปอย่างประหยัดและประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.2.2.6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นการคิดสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์และทำให้เกิด การพัฒนาชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและอย่างยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) จะมีผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 2. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3. ผู้เรียน 4. ชุมชน ภาคีเครือข่าย 5. คณะกรรมการประเมินกิจกรรม

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

1. จัดให้มีแผนส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)
2. ประชุมชี้แจงให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจกระบวนการจัดกิจกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิต และสามารถชี้แจงหรือทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และเห็นความสำคัญ
3. อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)
4. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติโครงการ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ชีวิต (กพช.) ประกอบด้วยบุคคลอย่างน้อย 3 คน ดังต่อไปนี้

4.1 ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต (ครูประจำกลุ่ม ครูศรช. ครูอาสาฯ พนักงานของรัฐ)

4.2 เจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 บุคคลในชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงการกิจกรรมพัฒนา คุณภาพชีวิต ที่สถานศึกษาเห็นสมควรเป็นผู้รับรองว่าผู้เรียนได้ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต(กพช.) ในชุมชนหรือในองค์กรนั้น

5. อนุมัติหรือมอบหมายให้มีผู้อนุมัติโครงการ
6. จัดให้มีการนิเทศติดตามโครงการ
7. อนุมัติหรือมอบหมายให้มีผู้อนุมัติโครงการ
8. ในกรณีที่ผู้เรียนมีความประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาคปฏิบัติกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น หัวหน้าสถานศึกษาต้องพิจารณาจากหลักสูตรหรือ โครงการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานนั้นประกอบการพิจารณา หากเห็นชอบจึงส่งตัวผู้เรียนไป เข้าร่วมกิจกรรมได้

9. ในกรณีที่สถานศึกษารับผู้เรียนจากสถานศึกษาอื่นมาร่วมทำกิจกรรมพัฒนา คุณภาพชีวิต เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว ให้แจ้งผลการประเมินไปยังสถานศึกษาเดิมของผู้เรียน

บทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้เรียนให้เข้าใจ กระบวนการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. จัดทำแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน

3. เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

4. นิเทศ ติดตามและรายงานผลการจัดกิจกรรมโครงการ

5. ร่วมเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามความจำเป็นบทบาทของผู้เรียน

สรุปแล้วกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตประกอบด้วยหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นความรู้พื้นฐาน กิจกรรมโครงการ ที่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำกิจกรรม มีลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและสังคม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้ต้องอาศัยบทบาทจากหลายฝ่ายในการช่วยส่งเสริมสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ธีระพงศ์ บุศรากุล (2544) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานสำหรับเยาวชนนอกระบบโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชายหญิงที่ลงทะเบียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิธีการเรียนแบบชั้นเรียน ปีการศึกษา 2543 ที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี โดยใช้วิธีแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเวลา 2 วัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานมีผลต่อการเพิ่มระดับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการ ตามแนวคิดของสติเฟ้น อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนิโอฮิวแมน

นิสและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยสร้างโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการ ตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่อยู่ในหมู่ที่ 3 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 36 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรม และกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าโปรแกรมนี้ ซึ่งโปรแกรมมี 2 ส่วน คือ เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นเวลา 20 ชั่วโมง และจัดโครงการค่ายอาสาพัฒนาเป็นเวลา 12 วัน ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนกลุ่มทดลองมีอุปนิสัย 7 ประการหลังการทดลองสูงกว่าเยาวชนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงอุปนิสัย 7 ประการ หลังการทดลองมากกว่าร้อยละ 80

จรัญญา พรหมเกษา (2547) ได้ศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาส ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาและหลักสูตร ด้านการประเมินผลผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กร และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาสตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้คือ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด และจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ด้านการจัดเนื้อหาหลักสูตรคือ จัดเนื้อหาความรู้ด้านการดำรงชีวิต จัดเนื้อหาความรู้ด้านทักษะและวิชาชีพ และจัดเนื้อหาความรู้ด้านความรู้ทั่วไป ด้านการประเมินผลผู้เรียนคือ จัดประเมินพัฒนาการของผู้เรียน จัดประเมินผู้เรียนหลากหลายวิธี และจัดประเมินผลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วมของทุกองค์กรคือ จัดให้ภาครัฐมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการศึกษา และจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการศึกษา และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนคือ จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และจัดงบประมาณในการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้

Thurston (2002) ได้พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับเยาวชนชนบทในรัฐเทนเนสซี และรัฐมิสซูรี จำนวน 114 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้มีพื้นฐานทักษะในการจัดการกับตนเอง รู้จักการเอาตัวรอด และไม่ก่อปัญหาให้แก่สังคม ผลการวิจัยพบว่า หลังจากให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ความภูมิใจในตนเอง และทักษะทางสังคมไปแล้ว พบว่า เยาวชนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีคะแนนมีความรู้ความเข้าใจและการนำไปประยุกต์ใช้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001

Nancy E. Richesona, Sarah Boynea และ E. Michael Brady (2007) ได้วิจัยเรื่องการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นโรคจิตเสื่อมขั้นต้น ด้วยการส่งเสริมสุขภาพกายใจ และวิญญาณ โดยการทำพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อการส่งเสริมสุขภาพกายใจ และวิญญาณ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุระหว่าง 67 – 89 ปี เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และทดสอบด้วยการวัดค่าดัชนี The Corbin and Strauss Model for Chronic illness Management (1991) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุหลังเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีสุขภาพกายใจ และวิญญาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Rosenthal (2008) ได้วิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการเรียนคอมพิวเตอร์และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้สูงอายุสตรี โดยศึกษาในด้านแรงกระตุ้น อุปสรรค และความสำเร็จในการเรียนคอมพิวเตอร์ของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุสตรีตระหนักในความสำคัญของการเรียนคอมพิวเตอร์ในระดับมาก เหตุผลในการเรียนเนื่องจากสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารของผู้สูงอายุสตรีได้ บุคคลที่ผู้สูงอายุต้องการสื่อสารด้วย ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนประเด็นที่ผู้สูงอายุต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือ เรื่องการรักษาสุขภาพสรุปได้ว่า

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนพบว่า ในแต่ละงานวิจัยได้นำแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมาใช้ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แตกต่างกันไปตามบริบทที่ศึกษา ส่วนใหญ่พบว่ากลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยที่ได้กำหนดไว้แสดงถึงกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นสามารถ พัฒนาความรู้ ความสามารถทักษะ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

เพลินดา พรหมบัวศรี (2545) ได้ทำการวิจัยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยทดลองสอนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ได้คะแนนความรู้ทางการพยาบาลสูงกว่าร้อยละ 60 นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง

สถานการณ์ มีคะแนนความรู้ทางพยาบาลสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2547) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงจากการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยวิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (2) ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนด้วยการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 14 คน ผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 โครงการขยายโอกาสอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 45 คน ผู้สอนประจำรายวิชา 1 คน ทิวเตอร์ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน (3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผลจากการใช้รูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองใช้รูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริง พบว่า ผู้เรียนมีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Wang (1995) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์จริง โดยการใช้การจัดสภาพการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า a constructive and cognitive-flexible hypermedia learning environment (CC-FHLE) ในการสอนวินัย ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบแก้ปัญหาใน CC-FHLE ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงได้ มุมมองที่หลากหลายใน CC-FHLE ช่วยให้นักศึกษามีความยืดหยุ่นทางปัญญา ความซับซ้อนของสถานการณ์ที่จำลองขึ้นช่วยทักษะการจำของนักศึกษา และเมื่อกระบวนการเรียนรู้มีลักษณะเดียวกับกฎการสร้างความรู้ จะช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้

จากงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มีการนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ไปใช้อย่างกว้างขวางทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์มาใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ธัญวรรณ ทวีสุวรรณ (2536) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเทคนิคการละครที่มีต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปัญญาวรคุณ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 33 คน สอนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมการละคร 10 กิจกรรม ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดโดยการสัมภาษณ์ แล้วนำคะแนนสอบหลังเรียนกับก่อนเรียนมาวิเคราะห์ค่าความแตกต่าง โดยใช้สถิติทดสอบแบบการจับคู่ (Match - paired t - test)

ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมเทคนิคการละครทำให้นักเรียนมีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สุธิณี เหลืองรุ่งเรือง (2536) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการละครในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีผลต่อผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกลุ่มตัวอย่างได้มาอย่างเจาะจง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา จำนวน 2 ห้องเรียน กลุ่มทดลองใช้แผนการสอนตามลักษณะการจัดกิจกรรมการละคร และกลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนตามคู่มือครูของหนังสือแบบเรียน Odyssey Book 1 ใช้เวลาสอน 32 คาบ สอบก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบทดสอบคู่ขนาน และวัดทัศนคติทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการละครกับกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูไม่มีความแตกต่าง แต่พบว่าการใช้กิจกรรมการละครสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่ำและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีพัฒนาการด้านการเรียน มีความกระตือรือร้นและเห็นความจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และยังทำให้มีทัศนคติแตกต่างไปจากกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูด้วย

รัตนา ศิริลักษณ์ (2540) ได้พัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมทอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษฟัง - พูด (อ 024) จำนวน 13 คน ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครสถานการณ์ ที่ใช้เนื้อหาในท้องถิ่นในการทดลองสอน ประเมินผลแล้วปรับปรุงให้ได้บทเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า บทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง - พูด ที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทักษะการฟัง - พูด ได้ดีมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครและครูสอนภาษาอังกฤษในเชิงบวก

วัชรพงษ์ ทองงาม (2541) ได้พัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครแบบมีบทพูด เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลาง วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษฟัง - พูด (อ 024 ก) จำนวน 39 คน ผู้วิจัยสร้างบทละครแบบมีบทพูด แผนการสอนและเมื่อสอนแล้วมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงให้ได้บทละครที่มีประสิทธิภาพ พบว่ากิจกรรมการละครแบบมีบทพูดที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ เป็นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ดีมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการละครในเชิงบวกอย่างเจาะจง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา จำนวน 2 ห้องเรียน กลุ่มทดลองใช้

แผนการสอนตามลักษณะการจัดกิจกรรมการละคร และกลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนตามคู่มือครูของหนังสือแบบเรียน Odyssey Book 1 ใช้เวลาสอน 32 คาบ สอบก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบทดสอบคู่ขนาน และวัดทัศนคติทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการละคร กับกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูไม่มีความแตกต่าง แต่พบว่าการใช้กิจกรรมการละครสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่ำและมีทัศนคติไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีพัฒนาการด้านการเรียน มีความกระตือรือร้นและเห็นความจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และยังทำให้มีทัศนคติแตกต่างไปจากกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูด้วย

จากงานวิจัยการสอนทักษะการสื่อสารนั้นสามารถทำได้โดยกระทำผ่านเทคนิคต่างๆ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นได้

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกกระบบจังหวัดสมุทรปราการ สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

ทำการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารมาเป็นพื้นฐานเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังนี้

1) ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร งานวิจัยดังต่อไปนี้

- แนวทางในการจัดการศึกษานอกกระบบโรงเรียนของ อาชญญา รัตนอุบล (2542)

ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมของเยาวชน โดยแนวคิดดังกล่าวมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. การสำรวจความต้องการ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
2. การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
3. การสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพระหว่างผู้สอน และกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกันเอง

4. การเรียนการสอนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

5. การประเมินผลกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

- แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

- ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2) ศึกษารวบรวมข้อมูลความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการตอบแบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

2. กระบวนการ

เป็นขั้นตอนที่นำปัจจัยนำเข้าทั้งหมดมากำหนดเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับเยาวชน โดยดำเนินการตามขั้นตอนของ อาชัญญา รัตนอุบล (2542) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจหาความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสำรวจความต้องการของผู้เรียน ในเรื่องเนื้อหาสาระที่ใช้สอน รวมถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งวัตถุประสงค์ของขั้นตอนที่ 1 นั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

การร่วมกันกำหนดแผนการเรียนรู้กับกลุ่มผู้เรียน รวมถึงสอบถามถึงเรื่องข้อกำหนดและข้อจำกัดต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยในขั้นตอนที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้เจาะลึกในมุมมองของกลุ่มผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งวัตถุประสงค์ของขั้นตอนที่ 2 นั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพ

การปฐมนิเทศก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้หลักของการวิจัย ทั้งยังเป็นการปรับทัศนคติของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองให้พร้อมสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้วิจัย นอกจากนี้ยังเป็นการละลายพฤติกรรมของกลุ่มทดลองอีกด้วย โดยผู้วิจัยอาศัยกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และรายงานการวิจัยต่างๆ ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์จากการวิเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ของนักการศึกษา และนำมาวิเคราะห์เงื่อนไขของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนย่อยดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์เงื่อนไขการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
3. วิเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการในการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
4. สรุปขั้นตอนกระบวนการในการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ของนักการศึกษา ได้แก่ Brown, Collins and Duguid (1989) Resnick (1987) Lave and Wenger (1991) Mclellan (1994) และ Loring (1998) เพื่อนำมาสรุปสาระสำคัญ

2. วิเคราะห์เงื่อนไขการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

นำสาระการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่ได้จากขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์เพื่อหาเงื่อนไขการเรียนรู้ตามสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้และปฏิบัติภายใต้กรอบแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

ตารางที่ 1 เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 1

สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	<p>ผู้เรียนต้องได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนตามสภาพจริงหรือเสมือนจริงซึ่งเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ</p>
การเรียนรู้เกิดขึ้นในบริบทที่เป็นจริง	
การเรียนรู้เกิดจากการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในสภาพจริง	
ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากการมีส่วนร่วมในกลุ่ม	
ผู้สอนต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนแนะ ผู้ประคับประคอง และเป็นตัวแบบ	

ผู้เรียนต้องได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนตามสภาพจริงหรือเสมือนจริงซึ่งเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมความเข้าใจกับปัญหาในสถานการณ์จริงแก่ผู้เรียน

ตารางที่ 2 เจ็อนไขการเรียนรู้ตามแนวคืดการเรียนรู้เชิงสถานการณื ลำดับที่ 2

สาระสำคัญของแนวคืดการเรียนรู้เชิง สถานการณื	เจ็อนไขการเรียนรู้ตามแนวคืดการ เรียนรู้เชิงสถานการณื
เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็น ที่เป็นปัญหาเพื่อให้อสามารถกำหนด วิธีการแก้ปัญหจากสถานการณื ปัญหาที่ได้รับ
การเรียนรู้เกิดขึ้นในบริบทที่เป็นจริง	
ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยเป็นผู้ลงมือกระทำด้วย ตนเอง	
ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากการมีส่วนร่วมกัน ในกลุ่ม	
การเรียนรู้ย่อกมีความหมายเกิดขึ้นจากการ ฝึกหัดในกลุ่มตามสภาพจริง	
ผู้สอนต้องมืบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนแนะ ผู้ประคับประคอง และเป็นตัวแบบ	

ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาเพื่อให้อสามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหจาก
สถานการณืปัญหาที่ได้รับ และให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญของข้อมูล
ต่างๆ จากปัญหา และวิธีการแก้ปัญหที่หลากหลาย

ตารางที่ 3 เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 3

สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์	เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	<p>ผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงานจนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย</p>
การเรียนรู้เกิดขึ้นในบริบทที่เป็นจริง	
ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเอง	
ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากการมีส่วนร่วมกันในกลุ่ม	
การเรียนรู้ที่มีความหมายเกิดขึ้นจากการฝึกหัดในกลุ่มตามสภาพจริง	
ผู้สอนต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนแนะ ผู้ประคับประคอง และเป็นตัวแบบ	

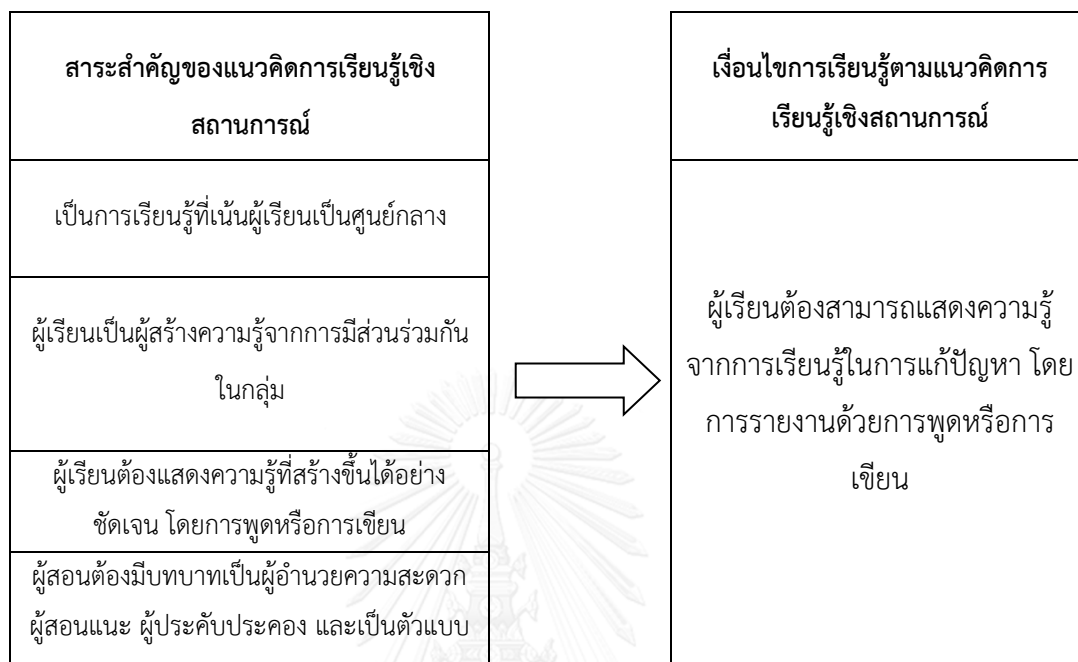
ผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงาน จนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากการฝึกหัดงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4 เจ็อนไขการเรียนรู็ตามแนวคิดการเรียนรู็เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 4

สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู็เชิงสถานการณ์	เจ็อนไขการเรียนรู็ตามแนวคิดการเรียนรู็เชิงสถานการณ์
เป็นการเรียนรู็ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู็และการฝึกหัดงานเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้
ผู้เรียนมีการเรียนรู็โดยเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเอง	
ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากการมีส่วนร่วมกันในกลุ่ม	
การเรียนรู็อย่างมีความหมายเกิดขึ้นจากการฝึกหัดในกลุ่มตามสภาพจริง	
ผู้เรียนต้องสะท้อนความคิดเพื่อให้เกิดความรู้	
ผู้สอนต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก	
ผู้สอนแนะ ผู้ระคับประคอง และเป็นตัวแบบ	

ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู็และการฝึกหัดงานเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ โดยผู้เรียนร่วมกันเสนอสิ่งที่ศึกษามา นำเสนอประกอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ร่วมกันทบทวนอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และสรุปเป็นหลักการการแก้ปัญหา

ตารางที่ 5 เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ลำดับที่ 5

ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการรายงานด้วยการ
สื่อสาร

จากตารางแสดงเงื่อนไขการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ จากการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิด
การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ สรุปได้ดังนี้

1). ผู้เรียนต้องได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนตามสภาพจริงหรือ
เสมือนจริงซึ่งเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการเตรียม
ความพร้อมความเข้าใจกับปัญหาในสถานการณ์จริงแก่ผู้เรียน ได้รับการเผชิญปัญหาตามสภาพที่เป็น
จริงและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นประสาทรับความรู้สึกต่างๆ และต้อง
ร่วมกันพิจารณาประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ปัญหานั้นๆ ทำให้ผู้เรียนมีความ
กระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้สอนแนะ ประคับประคองและเป็นตัวแบบให้กับผู้เรียน

2). ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาเพื่อให้อาจกำหนดวิธีการ
แก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ และให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญ
ของข้อมูลต่างๆ จากปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้คอยแนะ และสะท้อน
ความคิดให้กับผู้เรียน

3). ผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงาน จนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากการฝึกหัดงานที่เกี่ยวข้องตามที่ร่วมกันวางแผนไว้ โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4). ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงานเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ โดยผู้เรียนร่วมกันเสนอสิ่งที่ศึกษามา นำเสนอประกอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ร่วมกันทบทวน อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และสรุปเป็นหลักการการแก้ปัญหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้สอนแนะ สะท้อนความคิด ให้แก่ผู้เรียน

5). ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการรายงานด้วยการสื่อสาร สามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันได้

3. วิเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ตามสถานการณ์

นำเงื่อนไขการเรียนรู้ภายใต้กรอบแนวคิดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ ที่ได้จาก ขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์เพื่อหาขั้นตอนในกระบวนการเรียนรู้ตามสถานการณ์ ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการดำเนินชีวิตของเยาวชนพิการทางร่างกาย ดังนี้

ตารางที่ 6 ขั้นตอนในกระบวนการเรียนการสอนจากการวิเคราะห์เงื่อนไขการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล

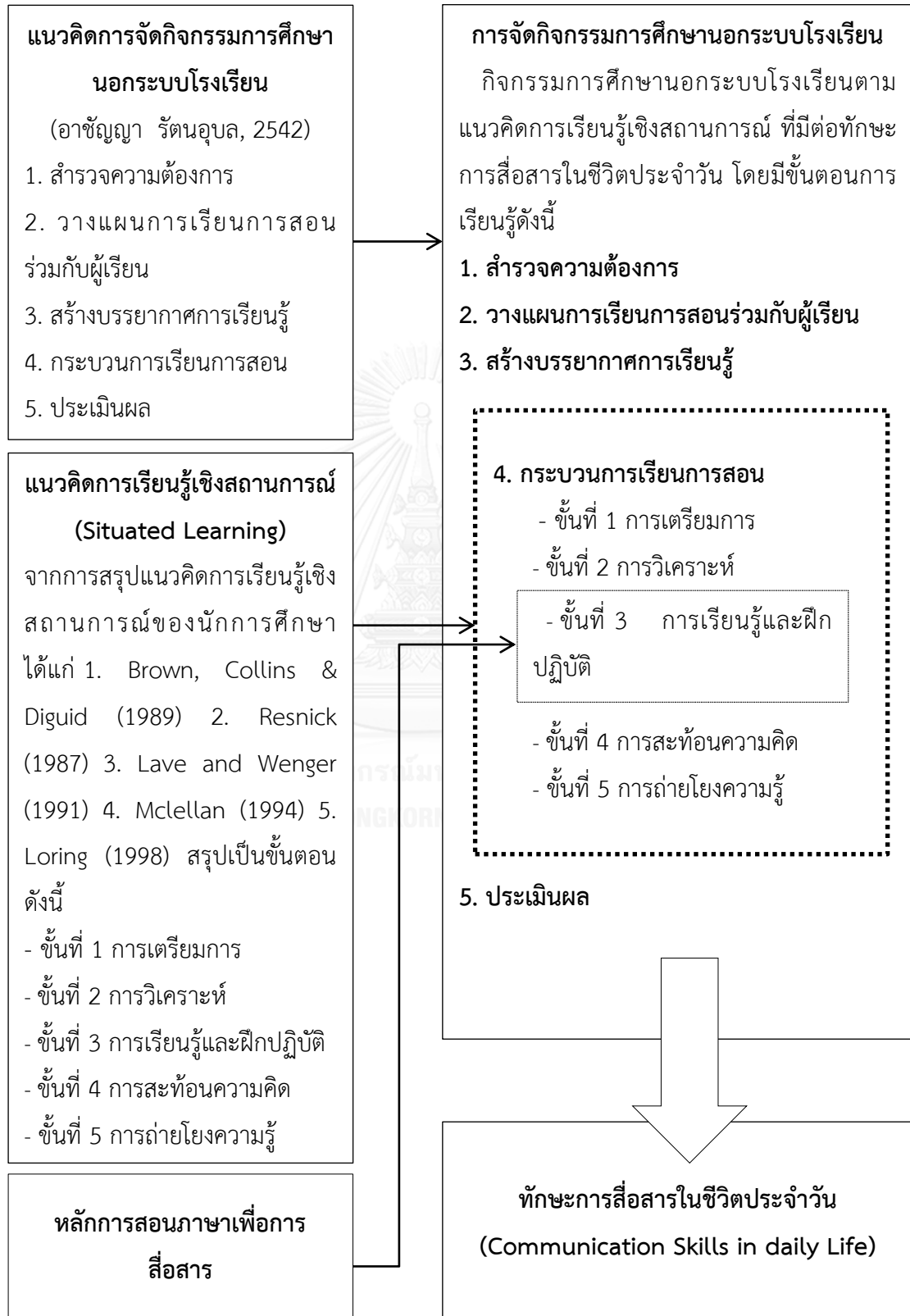
การประเมินผลลัพธ์ในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น รวมถึงประเมินผลความพึงพอใจในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง เพื่อให้ได้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นได้ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียนมากน้อยแค่ไหน และผลลัพธ์ที่ได้หลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองนั้นได้ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมีระดับสูงขึ้นหรือไม่

3. ผลลัพธ์

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาผลของการจัดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยสามารถนำเสนอเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) ดังนี้

กระบวนการที่ 1 การสำรวจหาความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความต้องการด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการและสำรวจปัญหาด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยใช้แบบสอบถามความต้องการ ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักศึกษาการศึกษานอกระบบที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ภาคการเรียนที่ 2 พุทธศักราช 2558 ของศูนย์การศึกษานอกระบบตำบลบางด้วน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 47 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีที่อยู่อาศัยในอำเภอเมืองของจังหวัดสมุทรปราการและพักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับกรุงเทพมหานคร และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมายและเป็นสถานที่ยอดนิยมของชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงทำให้สถานที่ชุมชนบริเวณใกล้เคียงนั้นมีโอกาสพบปะกับชาวต่างชาติมาก โดยคัดเลือกจำนวนมา 30 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรที่ดีจากทั้งหมด โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายจากคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน มาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มกลุ่มผู้เรียนเข้ากลุ่มทดลอง (Random assignment) โดยผู้วิจัยได้ใช้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นตัวกำหนดผู้เรียนในกลุ่มทดลอง จากนั้นเมื่อได้ตัวผู้เรียนคนแรกแล้ว จึงเลือกจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในลำดับถัดขึ้นมาจนได้จำนวนผู้เรียนในกลุ่มทดลองครบตามที่กำหนดไว้จำนวน 30 คน โดยประสานความร่วมมือกับอาจารย์ประจำวิชาเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยนำผลของแบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน ที่ได้มาคำนวณค่าทางสถิติเพื่อหาคะแนนเฉลี่ยและทำการวิเคราะห์ข้อมูลของเยาวชนที่ทำแบบสอบถามความต้องการ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปออกแบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการในขั้นตอนต่อไป

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.2.1 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

1.2.2 แบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

1.2.1 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีการสร้างแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ มีขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามความต้องการมีดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เป็นเพื่อนำมาใช้เป็นประเด็นในการหาความต้องการ
- 2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันและปัญหาเยาวชนเพื่อนำมาใช้เป็นประเด็นในการหาความต้องการ
- 3) สร้างแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อคำถาม 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการตอบแบบเลือกคำตอบและการเติมคำในช่องว่างเพื่อให้ทราบข้อมูลส่วนบุคคลเช่น เพศ อายุ การศึกษา

ส่วนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) มีเกณฑ์การวัดผลการจัดกิจกรรมดังนี้

5	หมายถึงผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นคำถามมากที่สุด
4	หมายถึงผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นคำถามมาก
3	หมายถึงผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นคำถามปานกลาง
2	หมายถึงผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นคำถามน้อย
1	หมายถึงผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นคำถามน้อยที่สุด

และมีเกณฑ์การพิจารณาผลการสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการมีการประเมินผลตามเกณฑ์เฉลี่ยดังนี้ (ประคองกรรณสูตร, 2552)

4.50 – 5.00	หมายถึงมีความต้องการมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึงมีความต้องการมาก
2.50 – 3.49	หมายถึงมีความต้องการปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึงมีความต้องการน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึงมีความต้องการน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของ นักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ รายละเอียดการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมี ขั้นตอนดังนี้

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา การศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ที่ผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาสงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 2 ท่าน ด้านทักษะภาษาอังกฤษ 1 ท่าน ด้านการจัดกิจกรรมเยาวชน 1 ท่านและด้านการวิจัยทางการศึกษาจำนวน 1 ท่าน โดยพิจารณา จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence : IOC) ในการส่งให้ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวัดค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ถ้าค่า $IOC \geq .05$ ขึ้นไป หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รวมถึง คุณลักษณะของพฤติกรรมที่วัด ทั้งนี้จากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาพบว่า ข้อคำถามใน แบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัด สมุทรปราการที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีความสอดคล้องทั้งหมด โดยมีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (IOC) รวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 นั่นคือข้อคำถามของแบบวัดทักษะการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับการวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในแต่ละ ด้าน แต่อย่างไรก็ดีในบางข้อคำถาม แม้ว่าจะมีค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แต่ผู้วิจัยก็ได้ปรับแก้ด้านภาษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนขึ้นตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

5) จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามความต้องการที่แก้ไขปรับปรุงตัวอย่างเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค(Cronbach's Alpha Coefficient) ในการตรวจสอบ ซึ่งโดยรวมพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8684 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง

6) การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาการศึกษานอกระบบที่มาจากอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสอบถามความต้องการที่พัฒนาขึ้น

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

7) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด และการเติมคำในช่องว่างนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเน้นไปในประเด็นด้านความต้องการของผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันและกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

1.2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

วิธีสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมีดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบทดสอบ หลักการวัดและการประเมินผล

2) ศึกษาหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ

โรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา การศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแล้วมาสรุปเป็น แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถสรุปผลความต้องการออกแบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการการถามบอกทิศทาง/เส้นทาง ด้านการซื้อ ขายสินค้าและบริการ ด้านอาหาร และรวบรวมเป็นข้อคำถามจากสถานการณ์ต่างๆที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

แบบวัดนี้มีจำนวน 8 ข้อคำถามแต่ละข้อมีการกำหนดสถานการณ์สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้านดังกล่าวไว้ข้างต้น และให้ผู้เรียนพิจารณาตอบคำถามของ สถานการณ์เหล่านี้ โดยการตอบคำถามสั้นๆของแต่ละข้อคำถาม ซึ่งมีโครงสร้างและเกณฑ์การให้ คะแนนทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันดังนี้

ตารางที่ 7 โครงสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

รายละเอียด	น้ำหนักความสำคัญ (%)	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง	25	2	1-2
2. ด้านการการถามบอกทิศทาง/เส้นทาง	25	2	3-4
3. ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ	25	2	5-6
4. ด้านอาหาร	25	2	7-8
รวม	100	8	8

เกณฑ์การให้คะแนนทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีแนวทางการให้คะแนนดังนี้ (Carroll, 1982)

- 5 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วพูดตอบตรงประเด็นที่ถามมากที่สุด จับใจความสำคัญได้ทั้งหมดและให้ข้อมูลได้ครบถ้วน
- 4 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วพูดตอบตรงประเด็นที่ถามมาก ให้ข้อมูลได้มาก จับใจความสำคัญได้มาก แต่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
- 3 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วตอบตรงประเด็นที่ถามปานกลาง ให้ข้อมูลได้ปานกลาง จับใจความสำคัญได้ปานกลาง ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
- 2 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วตอบผิดประเด็นที่ถามเล็กน้อย มีความลังเล ไม่ตอบทันทีและตะกุกตะกักเล็กน้อย แต่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ตรงประเด็นที่ถามเล็กน้อย จับใจความสำคัญได้เล็กน้อยและให้ข้อมูลได้เล็กน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วตอบผิดประเด็นมาก มีความลังเลมาก ไม่ตอบทันทีและตะกุกตะกักมาก ไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ตรงประเด็นที่ถาม
- 0 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วไม่เข้าใจคำถามเลยหรือไม่พูดตอบเลย

เกณฑ์การแปลผล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันตามเกณฑ์ประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน อัญชรา หวังวีระ, 2544)

- คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในระดับมากที่สุด
- คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70 – 79 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในระดับมาก
- คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 – 69 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในระดับปานกลาง
- คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 59 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในระดับน้อย

เนื่องจากแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 8 ข้อคำถาม ข้อละ 5 คะแนน รวม 40 คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผลดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาใช้ในการประเมินระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันดังนี้

31 – 40 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากที่สุด
20 – 30 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมาก
10 – 20 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันปานกลาง
ต่ำกว่า 10 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันน้อย

หากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการทักทายและการแนะนำตนเองของแบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็มจึงเท่ากับ 10 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาใช้ในการประเมินระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันดังนี้

7-10 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการทักทายและการแนะนำตนเองมาก
5-7 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการทักทายและการแนะนำตนเองปานกลาง
ต่ำกว่า 5 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการทักทายและการแนะนำตนเองน้อย

หากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการการถามบอกทิศทาง/เส้นทางของแบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็มจึงเท่ากับ 10 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาใช้ในการประเมินระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันดังนี้

7-10 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการถามบอกทิศทาง/เส้นทางมาก
5-7 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการถามบอกทิศทาง/เส้นทางปานกลาง
ต่ำกว่า 5 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการถามบอกทิศทาง/เส้นทางน้อย

หากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการของแบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็มจึงเท่ากับ 10 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาใช้ในการประเมินระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนี้

7-10 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการซื้อขายสินค้าและบริการมาก
5-7 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการซื้อขายสินค้าและบริการปานกลาง
ต่ำกว่า 5 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านการซื้อขายสินค้าและบริการน้อย

หากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านอาหารของแบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็มจึงเท่ากับ 10 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาใช้ในการประเมินระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันดังนี้

7-10 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านอาหารมาก
5-7 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านอาหารปานกลาง
ต่ำกว่า 5 คะแนน	หมายถึง มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านอาหารน้อย

4) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ถูกต้องในขั้นต้น จากนั้นนำมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

5) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่ผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ด้านทักษะภาษาอังกฤษ 1 ท่าน ด้านการจัดกิจกรรมเยาวชน 1 ท่านและด้านการวิจัย

ทางการศึกษาจำนวน 1 ท่าน โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence : IOC) ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวัดค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ถ้าค่า IOC $\geq .05$ ขึ้นไป หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รวมถึงคุณลักษณะของพฤติกรรมที่วัด ทั้งนี้จากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาพบว่า ข้อคำถามในแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของผู้วิจัยได้สร้างขึ้นทั้ง 8 ข้อ มีความสอดคล้องทั้งหมด โดยมีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) รวมทั้งฉบับเท่ากับ 1 นั่นคือข้อคำถามของแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับการวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในแต่ละด้าน แต่อย่างไรก็ดีในบางข้อคำถาม แม้ว่าจะมีค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แต่ผู้วิจัยก็ได้ปรับแก้ด้านภาษาให้มีความเหมาะสมชัดเจนขึ้นตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

6) จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงตัวอย่างเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน 30 คน ซึ่งสอดคล้องกับบุญธรรม กิจปริดา บริสุทธิ์ (2542) ที่กล่าวว่า การนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กไม่ควรน้อยกว่า 30 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ขาดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

7) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ทั้งฉบับด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's Alpha Coefficient โดยมีเกณฑ์ค่าความเที่ยงตรงที่เหมาะสมคือควรมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) ซึ่งผลการคำนวณพบว่า แบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงของแบบวัดเท่ากับ 0.8231 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับสูง

8) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่ได้ผ่านการตรวจสอบทั้งความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้วไปใช้กับกลุ่มทดลอง โดยทดสอบทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

9) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด และการเติมคำในช่องว่างนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเน้นไป

ในประเด็นด้านความต้องการและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

กระบวนการที่ 2 การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวทางในการวางแผนการสอนสำหรับกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยผู้วิจัยได้อาศัยความร่วมมือจากผู้เรียนในการออกแบบและวางแผนการสอน ซึ่งการวิจัยในขั้นตอนนี้ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับรายละเอียดของขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการศูนย์ฯ และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี เพื่อเข้าไปขอเก็บข้อมูลโดยทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้เรียน โดยมีคำถามในการอภิปรายดังนี้

1. ลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการให้จัดควรเป็นอย่างไร
2. เวลาที่ใช้ในการกิจกรรมที่เหมาะสมที่สมควรมีระยะเวลาโดยประมาณเท่าไร
3. เนื้อหาสาระที่ต้องการในการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
4. ข้อเสนอแนะในเรื่องอื่นๆ อาทิ สถานที่จัด อุปกรณ์ อาหารว่าง ฯลฯ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนนี้ 2 นั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป (Data Analysis and Conclusion) โดยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) เพื่อสรุปเป็นประเด็นต่างๆ สำหรับการพัฒนาแผนการเรียนรู้และกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

กระบวนการที่ 3 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ในขั้นตอนนี้เป็นการปฐมนิเทศกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เพื่อใช้ทดสอบตัวกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยเป็นการปรับความรู้ก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้หลักของการวิจัย ทั้งยังเป็นการปรับทัศนคติของผู้เรียน ให้พร้อมสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้วิจัย และเป็นการละลายพฤติกรรมของกลุ่มผู้เรียนอีกด้วย โดยผู้สอนจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยากเรียน เช่น สถานที่ปลอดภัยสบาย สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้เรียนและผู้สอนให้นักเรียนแนะนำตัว เล่นเกม เพื่อทำลายกำแพงกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยกันเอง มีดนตรีคลอเบาๆ รวมถึงกิจกรรมที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก่อนเรียนและส่งเสริมการพัฒนา

สมองของผู้เรียนด้านความรู้ในเนื้อหา ความเข้าใจในตนเองและความเข้าใจในผู้อื่น กิจกรรมเหล่านี้ประกอบด้วย กิจกรรมผ่อนคลาย กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมทำงานกลุ่ม ตลอดจนกระตุ้นและสร้างความสนใจให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จัดขึ้น โดยผู้สอนจะไม่ครอบงำความคิดของผู้เรียน ผู้สอนใช้วิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างดีโดยบอกข้อดีของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่สำคัญ มีการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ให้นำตื่นเต้นและเหมือนสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะมีความพร้อมที่จะเรียนรู้มากขึ้นเมื่อเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และมีความรู้สึกว่าความรู้เป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันของตนเอง ผู้เรียนก็จะสามารถมีทักษะที่สำคัญในชีวิตประจำวันได้ โดยการได้มาของกลุ่มทดลองนั้น ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายจากคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันจากแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มกลุ่มผู้เรียนเข้ากลุ่มทดลอง (Random assignment) โดยผู้วิจัยได้เขียนชื่อและนามสกุลของผู้เรียนลงไปทีแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอ้างอิงไปยังตัวผู้เรียนที่ทำแบบแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และช่วยในการคัดเลือกเข้ากลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นตัวกำหนดผู้เรียนในกลุ่มทดลอง จากนั้นเมื่อได้ตัวผู้เรียนคนแรกแล้ว จึงเลือกจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในลำดับถัดขึ้นมาจนได้จำนวนผู้เรียนในกลุ่มทดลองครบตามที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองเพื่อใช้ทดสอบกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยคัดเลือกจากเยาวชนที่เป็นผู้ที่คุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดและสมัครใจเข้าร่วมกับกิจกรรมดังกล่าว

กระบวนการที่ 4 กระบวนการเรียนการสอน

ในขั้นตอนนี้เป็นการทดสอบกระบวนการสอนและการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยทดสอบการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ในการทดลองจัดกิจกรรมเต็มรูปแบบกับกลุ่มทดลองทั้ง 30 คนนั้นก็ใช้แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองเดียวเช่นกัน

ขั้นตอนการดำเนินการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

จากการวิเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1). การเตรียมการ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาตามสภาพจริงหรือเสมือนจริงซึ่งเป็นปัญหาที่มีเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมความเข้าใจกับปัญหาในสถานการณ์จริงแก่ผู้เรียน ได้รับการเผชิญปัญหาตามสภาพ

ที่เป็นจริงและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นประสาทรับความรู้สึกต่างๆ และต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ปัญหานั้นๆ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้สอนแนะ ประคับประคองและเป็นตัวแบบให้กับผู้เรียน

2). การวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาเพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ และให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญของข้อมูลต่างๆ จากปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้คอยแนะ และสะท้อนความคิดให้กับผู้เรียน

3). การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงาน จนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากการฝึกหัดงานที่เกี่ยวข้องตามที่ร่วมกันวางแผนไว้ โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4). การสะท้อนความคิด ขั้นตอนนี้ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้ และการฝึกหัดงานเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ โดยผู้เรียนร่วมกันเสนอสิ่งที่ศึกษามา นำเสนอประกอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ร่วมกันทบทวน อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และสรุปเป็นหลักการการแก้ปัญหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้สอนแนะ สะท้อนความคิด ให้แก่ผู้เรียน

5). การถ่ายโยงความรู้ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการรายงานด้วยการพูดหรือการเขียน สามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันได้

กระบวนการที่ 5 การประเมินผล มหาวิทยาลัย

ในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลหลังการทดสอบการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ได้ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียนมากน้อยแค่ไหน

5.1 ผลการประเมิน

หลังจากจบการทดสอบการจัดกิจกรรมแล้วผู้วิจัยได้เข้าไปสอบถามกับกลุ่มผู้เรียน เพื่อตรวจสอบว่าภาพโดยรวมของกิจกรรมเป็นอย่างไร ต้องปรับปรุงในส่วนไหนบ้าง ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ในทุกขั้นตอนหรือไม่ เป็นต้น

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในระยะที่ 2 นี้เป็นการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง โดยมีจำนวน 30 คน ด้วยแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามข้อมูลที่ได้จากใน ระยะที่ 1

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มาเป็นขั้นตอนในการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อน-หลัง (One Groups Pretest-Posttest Design) (บุญธรรมกิจปริดาบริสุทธิ์, 2531) ซึ่งมีผังการทดลองดังนี้

E	:	O ₁	X	O ₂
---	---	----------------	---	----------------

เมื่อ	E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
	X	หมายถึง	การจัดการกระทำ (Treatment)
	O ₁	หมายถึง	การวัดค่าตัวแปรก่อนการจัดการกระทำ (Pre-test)
	O ₂	หมายถึง	การวัดค่าตัวแปรหลังการจัดการกระทำ (Post-test)

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ใช้คะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ใช้ในการจัดหน่วยตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองมาเป็นคะแนนของ Pre-test ด้วย โดยคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้พัฒนามาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการจัดการจัดการศึกษาระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาระบบจังหวัดสมุทรปราการ ที่กลุ่มประชากรได้ทำไว้ โดยผู้วิจัยให้ผู้ตอบได้เขียนชื่อและนามสกุลของตนเองลงในแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นตัวอ้างอิงไปยังผู้ตอบจากนั้นเมื่อได้รายชื่อกลุ่มทดลองครบแล้ว ก็สามารถทราบคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของทุกคนในกลุ่มทดลองได้ทันที

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (Pre-test) คือ แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นเครื่องมือชุดที่ 2 ในกระบวนการที่ 1 ของระยะที่ 1

2.3 การพัฒนาแผนการสอนและกิจกรรม

ผู้วิจัยออกแบบแผนการสอน โดยกำหนดตารางเวลาจัดกิจกรรมต่างๆ ตามข้อมูลความต้องการของทั้งผู้เรียนและผู้สอน โดยได้ข้อมูลมาจากแบบสอบถามความต้องการ และการสนทนากลุ่ม ในส่วนของกิจกรรมนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมเหล่านั้นเป็นกิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญและคล่องแคล่ว โดยมุ่งเน้นให้เกิดทักษะการสื่อสารและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยแผนการสอนใช้ระยะเวลาเรียนรู้ทั้งหมดประมาณ 60 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดของการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 กำหนดการวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 11.00 น.	ปฐมนิเทศ แนะนำตัว กิจกรรมละลายพฤติกรรม
11.00 – 12.00 น.	ประเมินทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนเรียน
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Greeting

ตารางที่ 9 กำหนดการวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Greeting
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Asking for and Giving Directions

ตารางที่ 10 กำหนดการวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Asking for and Giving Directions
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services

ตารางที่ 11 กำหนดการวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services

ตารางที่ 12 กำหนดการวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม About Food

ตารางที่ 13 กำหนดการวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	เตรียมตัวผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ

ตารางที่ 14 กำหนดการวันที่ 2 มีนาคม 2559

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ
15.00– 16.00 น.	ประเมินทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังเรียน
16.00 – 17.00 น.	สรุปกิจกรรมในภาพรวม และปิดกิจกรรม

ตารางที่ 15 แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง
 สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัด
 สมุทรปราการ

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เนื้อหาสาระ	การประเมินผล
Greeting (6 ชั่วโมง)	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ใช้ภาษาอังกฤษในการ ทักทายกับชาวต่างชาติ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ อย่างถูกต้องและ เหมาะสม	- การทักทายและการตอบรับ การทักทาย - การแนะนำตนเองและ แนะนำผู้อื่น - การกล่าวลาและการต้อนรับ การกล่าวลาตามความ เหมาะสม	- สังเกตความ สนใจและ ความตั้งใจ - ประเมิน ผลงานและ การนำเสนอ
Asking for and Giving Directions (6 ชั่วโมง)	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ พูดสนทนาและตอบ ข้อสอบถามเกี่ยวกับ ทิศทาง วิธีการเดินทาง ได้อย่างถูกต้องตาม กาลเทศะ	- Asking the way and telling direction - Asking for clarification and useful expression - Direction sentences	- สังเกตความ สนใจและ ความตั้งใจ - ประเมิน ผลงานและ การนำเสนอ
Shopping and services (6 ชั่วโมง)	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ พูดสนทนาและตอบ ข้อสอบถามเกี่ยวกับ สินค้าและบริการ รายละเอียด/ลักษณะ ของสินค้าและบริการได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	- Buying/selling and services phrases - Useful expression - Example shopping and services situations	- สังเกตความ สนใจและ ความตั้งใจ - ประเมิน ผลงานและ การนำเสนอ

ตารางที่ 16 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง
 สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัด
 สมุทรปราการ (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม	เนื้อหาสาระ	การประเมินผล
About food (6 ชั่วโมง)	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ พูดสนทนาและตอบ ข้อสอบถามเกี่ยวกับ สินค้าและบริการ รายละเอียด/ลักษณะ ของสินค้าและบริการได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	- Vocabulary about food - Useful expression - Example buying / selling situations about food - In the market and in the restaurant situation	- สังเกต ความสนใจ และความ ตั้งใจ - ประเมิน ผลงาน และการ นำเสนอ
การเรียนรู้เชิง สถานการณ์ (14 ชั่วโมง)	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ แสดงความรู้ในการ แก้ปัญหาโดยการ สื่อสารเชื่อมโยงนำไปใช้ กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จริงได้ โดยสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้จาก การฝึกปฏิบัติไปใช้ใน สถานการณ์จริงได้	แผนกิจกรรมนี้เป็นขั้นตอนแสดงก การถ่ายโยงความรู้ของผู้เรียน ซึ่ง ต้องสามารถแสดงความรู้จากการ เรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการพูด หรือการเขียน ซึ่งสามารถ เชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ ใหม่ที่เกิดขึ้นจริงได้ สามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึก ปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ เช่น มีการพาผู้เรียนไปเยี่ยมชม สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของ จังหวัดสมุทรปราการ อันเป็น สถานที่ยอดนิยมของชาวต่างชาติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และนำ ความรู้จากการฝึกปฏิบัติ ถ่ายโยง ในสถานการณ์จริงที่เผชิญได้	- ร่วม อภิปราย ประเด็นที่ ได้ร่วมกัน ศึกษา - แบบ ประเมิน ตนเอง

2.4 การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดแล้ว (Post-test) โดยให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังจบกิจกรรมสุดท้าย สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในการรวบรวมข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อมูลที่ได้ในระยที่ 2 นี้ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับการบรรยายข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การศึกษาความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจจากเครื่องมือวัดระดับความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ซึ่งมึระยะเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมครบตามกำหนดหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว สำหรับรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจบกระบวนการการเรียนรู้ของแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดระดับความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมสุดท้าย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร 2) ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม 3) ความพึงพอใจด้านการจัดการ แบบสอบถามความพึงพอใจได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 2 ท่าน ด้านทักษะภาษาอังกฤษ 1 ท่าน ด้านการจัดกิจกรรมเยาวชน 1 ท่านและด้านการวิจัยทางการศึกษาจำนวน 1 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

สำหรับผลการตรวจสอบพบว่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อคำถาม สำหรับรายละเอียดของเครื่องมือมีดังนี้

ตอนที่ 1 : แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยแบบออกเป็น 3 ด้าน จำนวน 13 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร

ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการจัดการ

ตอนที่ 2 : ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

และมีเกณฑ์การพิจารณาผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ มีการประเมินผลตามเกณฑ์เฉลี่ยดังนี้ (ประคองกรรณสูตร, 2552)

4.50 - 5.00 ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

3.50 - 4.49 ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจในระดับ มาก

2.50 - 3.49 ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนจากแบบประเมินความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม

2) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบในแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC หา ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดดังนี้ (สมนึก ภัทธิยนี้, 2544)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์กับ เนื้อหา

หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (วรรรณี แกมเกตุ, 2551) มีสูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

กำหนดให้ \bar{x} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

\sum = ผลรวมของคะแนน

N = จำนวนประชากร

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}} \quad (\text{Shavelson, 1996})$$

กำหนดให้ S.D. คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนในแต่ละข้อยก

กำลังสอง

n คือ จำนวนผู้ตอบข้อคำถามทั้งหมด

4. การหาความเที่ยงด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient : α) (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^k s_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ

α คือ ความเที่ยงของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ คำนวณจาก t

$$s^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x คือ คะแนนรวมของผู้ทำแบบสอบถาม

5. สถิติ (t-test) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, df = n - 1$$

เมื่อ D คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n คือ แทนจำนวนคู่

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในตอนที่ 1 นี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 คน ได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	13	43.00
หญิง	17	57.00
รวม	30	100.00
อายุ		
15 ปี	4	13.00
16 ปี	10	33.00
17 ปี	7	23.00
18 ปี	9	31.00
รวม	30	100.00
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	13	43.00
มัธยมศึกษาปีที่ 5	7	23.00
มัธยมศึกษาปีที่ 6	10	34.00
รวม	30	100.00
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ		
น้อยกว่า 3 ปี		-
4 - 8 ปี	2	7.00
9 - 13 ปี	-	-
14 - 18 ปี	28	93.00
รวม	30	100.00
เคยมีประสบการณ์ทางด้านมัคคุเทศก์		
เคย	-	-
ไม่เคย	30	100.00
รวม	30	100.00

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 เป็นเพศหญิง 17 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 16 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 33.00 รองลงมาคืออายุ 18 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนมากที่สุด 13 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ 14 - 18 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการระยะเวลา 4 - 8 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านมัคคุเทศก์

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		
การบรรยาย	4	5.00
การสาธิต	8	9.00
การอภิปราย/สนทนากลุ่ม	13	15.00
การแสดงบทบาทสมมติ	17	19.00
การศึกษาดูงาน	25	28.00
เกม	21	24.00
รวม	88	100.00
สื่อส่งเสริมการเรียนรู้		
เอกสาร	13	17.00
วีดิทัศน์	15	20.00
ภาพยนตร์/เรื่องสั้น	26	35.00
เกม	21	28.00
รวม	75	100.00
สถานที่จัดกิจกรรมเรียนรู้		
วัด	2	4.00
สถานที่ท่องเที่ยว	12	24.00
ห้างสรรพสินค้า	13	26.00
ห้องสมุด	7	14.00
ศูนย์ กศน. เขต	16	32.00
รวม	50	100.00

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการศึกษาดูงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาคือการใช้รูปแบบของเกม คิดเป็นร้อยละ 24.00 และการแสดงบทบาทสมมติ คิดเป็นร้อยละ 19.00 ตามลำดับ ในด้านของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสื่อประเภทภาพยนตร์หรือเรื่องสั้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือเกม คิดเป็นร้อยละ 28.00 และวีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ และด้านสถานที่ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์กศน. เขตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมาคือในสถานที่ท่องเที่ยวและห้างสรรพสินค้า คิดเป็นร้อยละ 26.00 และ 24.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้	ระดับความต้องการ (N = 30)		
		S.D.	แปลผล
1. ด้านการพักทหายและการแนะนำตนเอง			
1.1 สามารถพักทหายและแนะนำตนเองกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.60	0.56	มากที่สุด
1.2 สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.43	0.50	มาก
1.3 สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัวตนเองกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้	4.33	0.55	มาก
รวม	13.36	0.54	มาก

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้	ระดับความต้องการ (N = 30)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
2. ด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง			
2.1 สามารถบอกทางแก่ชาวต่างชาติได้	4.43	0.50	มาก
2.2 สามารถแนะนำสถานที่สำคัญในชุมชนกับชาวต่างชาติได้	4.37	0.81	มาก
2.3 สามารถแนะนำเส้นทางไปยังสถานที่สำคัญในชุมชนกับชาวต่างชาติได้	4.23	0.77	มาก
2.4 สามารถแนะนำให้ความช่วยเหลือแก่ชาวต่างชาติที่มาขอความช่วยเหลือกรณีหลงทางได้	4.37	0.81	มาก
2.5 สามารถให้ข้อมูลการติดต่อ การจองที่พักหรือโรงแรมแก่ชาวต่างชาติได้	2.17	1.18	น้อย
รวม	19.57	0.81	มาก
3. ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ			
3.1 สามารถซื้อขายสินค้ากับชาวต่างชาติได้	4.17	0.75	มาก
3.2 สามารถแนะนำ/บอกรายละเอียดสินค้ากับชาวต่างชาติได้	3.63	0.93	ปานกลาง
3.3 สามารถแนะนำเกี่ยวกับการบริการในลักษณะต่างๆ ให้กับ			
รวม	12.17	0.81	มาก
4. ด้านการให้ข้อมูลด้านอาหาร			
4.1 สามารถแนะนำอาหารพื้นเมืองในชุมชนได้	4.17	0.79	มาก
4.2 สามารถแนะนำอาหารไทยต่างๆได้			
4.3 สามารถแนะนำขนมไทยต่างๆได้	4.07	0.87	มาก
	2.53	0.94	ปานกลาง
รวม	10.77	2.6	มาก

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้	ระดับความต้องการ (N = 30)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
5. <u>ด้านการให้ข้อมูลด้านขนบธรรมเนียมและประเพณี</u>			
5.1 สามารถแนะนำกฎระเบียบและข้อควรปฏิบัติตามสถานที่สำคัญต่างๆแก่ชาวต่างชาติได้	2.13	0.94	น้อย
5.2 สามารถสอนคำศัพท์ภาษาไทยพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนไทยได้	1.93	0.74	น้อย
5.3 สามารถแนะนำชาวต่างชาติในสถานการณ์ที่ขัดกับประเพณีไทยได้	1.83	0.79	น้อย
รวม	5.89	2.47	น้อย
6. <u>ด้านการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน</u>			
6.1 สามารถแนะนำให้ความช่วยเหลือชาวต่างชาติในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนได้	2.47	0.94	น้อย
6.2 สามารถแนะนำให้ความช่วยเหลือชาวต่างชาติที่ประสบอุบัติเหตุในชุมชนได้	1.70	0.60	น้อย
รวม	4.17	1.54	น้อย

จากตารางพบว่าความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียนด้านเนื้อหาสาระนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในด้านต่างๆอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อคำถาม ยกเว้นในส่วนของความต้องการด้านการให้ข้อมูลด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีและการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนเท่านั้นที่มีความต้องการในระดับน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมีความสามารถ ทักทายและแนะนำตนเองกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.56)

สรุปผลการสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีความต้องการให้กิจกรรมมีการใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะของการศึกษาดูงาน รวมถึงรับชมวีดิทัศน์สถานการณ์จำลองเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยสถานที่ที่จัดกิจกรรมนั้นคือ กศน.เขต และมีการออกพื้นที่

ในสถานการณ์จริงเพื่อฝึกฝนทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้มีความคล่องแคล่วมากขึ้น ในส่วนของเนื้อหาสาระนั้นผู้เรียนมีความต้องการมากที่สุดในเรื่องการทักทายและการแนะนำตนเอง การถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง การซื้อขายสินค้าและบริการและอาหาร ด้วยข้อสรุปนี้ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันและได้สร้างสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมมีสื่อการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละกิจกรรม

2. ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสรุปประเด็นสำคัญของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2559

ผลการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สรุปประเด็นต่างๆ ในแต่ละหัวข้อที่สำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 ลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการให้จัดควรเป็นอย่างไร สรุปได้ดังนี้

จากการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้เรียนพบว่า กลุ่มผู้เรียนมีความต้องการกิจกรรมในลักษณะมีความเป็นกันเองระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และกลุ่มผู้เรียนด้วยตนเอง รวมถึงกิจกรรมที่มีการแสดงบทบาทสมมติสถานการณ์จำลองร่วมกับเนื้อหาสาระในแต่ละส่วนเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น อีกทั้งจะช่วยให้ผู้เรียนเองได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการละลายพฤติกรรม
- 1.2 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสัมพันธ์
- 1.3 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมติ
- 1.4 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง
- 1.5 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น

ผลสรุปดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมที่ผู้เรียน คือ “กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสนิทสนมกันมากขึ้น” “กิจกรรมเกี่ยวกับสถานการณ์ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา” “กิจกรรมที่เน้นทำงานร่วมกันฝึกปฏิบัติ” “กิจกรรมที่ร่วมกันวิเคราะห์อภิปรายกันในแต่ละกลุ่ม”

ประเด็นที่ 2 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมควรมีระยะเวลาโดยประมาณเท่าไร สรุปความได้ดังนี้

จากการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้เรียนพบว่า เวลาในการจัดกิจกรรมควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการฝึกฝนทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่ว รวมถึงการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงอีกด้วย

ผลสรุปดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับเวลาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรม คือ “เวลาในการจัดกิจกรรม ควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้มีเวลาทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันพอสมควร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะการสื่อสารให้เกิดความคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น รวมถึงระยะเวลาในการออกพื้นที่ในสถานการณ์จริง ผู้เรียนต้องการให้มีระยะเวลาพอสมควร เพื่อสามารถใช้ทักษะการสื่อสารจากการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด”

ประเด็นที่ 3 เนื้อหาสาระที่ต้องการในการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สรุปความได้ดังนี้

จากการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้เรียนพบว่า เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความต้องการมากที่สุดในการทักทาย การถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง การซื้อขายสินค้าและบริการและอาหาร เป็นต้น เนื่องจากผู้เรียนเห็นว่าเป็นสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ผลสรุปดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ต้องการในการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน คือ “การทักทายและการแนะนำตัว การถาม/บอกทาง อาหารไทยและการซื้อขายสินค้า เนื่องจากเป็นสาระการเรียนรู้ที่พบมากและจำเป็นที่สุดในชีวิตประจำวัน” ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะในเรื่องอื่นๆ อาทิ สื่อ อุปกรณ์ อาหารว่าง ฯลฯ สรุปได้ดังนี้

จากการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้เรียนพบว่า สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรใช้สื่อที่สามารถแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของสถานการณ์ได้ อีกทั้งบรรยากาศการเรียนรู้ควรเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงมีการพักช่วงเวลาสั้นๆ เพื่อผ่อนคลายและลดความตึงเครียดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ระหว่างกระบวนการเรียนการสอน

ผลสรุปดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในเรื่องอื่นๆ คือ “สื่ออุปกรณ์ในการทำกิจกรรมควรเป็นสื่อประเภทวีดิทัศน์หรือตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น” “บรรยากาศการเรียนรู้แบบเป็นกันเอง ผ่อนคลาย จะ

ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น” “ผู้เรียนต้องการมีเวลาพักอาหารว่าง โดยผู้เรียนต้องการอาหารประเภทที่ง่ายต่อการรับประทานและไม่เลอะเทอะ เป็นต้น”

สรุปผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน พบว่าลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการให้จัดควรมีการละลายพฤติกรรม สถานการณ์จำลอง และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เวลาในการจัดกิจกรรมควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้มีเวลาทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันพอสมควร เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้น และควรให้เวลาสำหรับสถานการณ์จริงมากพอสมควร บรรยากาศการเรียนรู้แบบเป็นกันเอง ผ่อนคลาย จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น สื่ออุปกรณ์ในการทำกิจกรรมควรเป็นสื่อประเภทวีดิทัศน์หรือตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมถึงผู้เรียนยังต้องการให้มีการพักเป็นช่วงๆ เพื่อผ่อนคลายอีกด้วย

3. ผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน

จากข้อมูลด้านความต้องการของผู้เรียนและข้อมูลจากการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนผ่านการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เนื้อหาสาระของกิจกรรมและวิธีการจัดกิจกรรมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

สรุปผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมและสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ได้แก่ การศึกษาดูงาน เกมและการแสดงบทบาทสมมติ ด้านสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องการสื่อประเภทภาพยนตร์/เรื่องสั้นมากที่สุด และต้องการเวลาพักช่วงสั้นๆ เพื่อผ่อนคลาย ซึ่งสถานที่ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมคือ ศูนย์ กศน. และสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมได้แก่ ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการและด้านอาหาร

โดยผู้วิจัยนำข้อมูลผลสำรวจที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และผลการสนทนากลุ่มมาพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมฯต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา โดยในตอนที่ 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลออกเป็น 2 ด้าน คือ 1. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง และ 2. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

1. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยได้เข้าไปทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มทดลองทั้ง 30 คน และผู้วิจัยดำเนินการวัดระดับการสื่อสารในชีวิตประจำวันของผู้เรียนจากการทดสอบวัดระดับการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนทดลอง ซึ่งได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดี พบว่ากลุ่มทดลองมีระดับการใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับเริ่มแรกเท่านั้น โดยผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้ตอบได้ในระดับต่ำ อีกทั้งยังขาดความรู้ที่จะสามารถโต้ตอบกับผู้พูดได้ การได้มาของกลุ่มทดลองนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำมาเข้ากลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 22 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนการทดลอง

ลำดับตาม คะแนนเฉลี่ย	ด้านการ ทักษะและการ แนะนำตนเอง	ด้านการ ถาม-บอก ทิศทาง	ด้านการซื้อ ขายสินค้าและ บริการ	ด้านอาหาร	คะแนน รวม
ลำดับที่ 1	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 2	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 3	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 4	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 5	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 6	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 7	0	0	0	0	0
ลำดับที่ 8	1	0	0	0	1
ลำดับที่ 9	1	0	0	0	1
ลำดับที่ 10	1	0	0	0	1
ลำดับที่ 11	1	1	0	0	2
ลำดับที่ 12	2	0	0	0	2
ลำดับที่ 13	2	0	1	0	3

ตารางที่ 23 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนการทดลอง (ต่อ)

ลำดับตาม คะแนนเฉลี่ย	ด้านการ ทักษะและ การแนะนำ ตนเอง	ด้านการ ถาม-บอก ทิศทาง	ด้านการซื้อ ขายสินค้าและ บริการ	ด้านอาหาร	คะแนนรวม
ลำดับที่ 14	2	1	1	0	4
ลำดับที่ 15	3	1	0	0	4
ลำดับที่ 16	4	0	1	1	6
ลำดับที่ 17	2	2	2	2	8
ลำดับที่ 18	2	2	2	2	8
ลำดับที่ 19	3	3	2	1	9
ลำดับที่ 20	3	2	2	2	9
ลำดับที่ 21	3	3	2	2	10
ลำดับที่ 22	4	2	2	2	10
ลำดับที่ 23	4	2	2	3	11
ลำดับที่ 24	4	2	3	2	11
ลำดับที่ 25	5	3	2	3	13
ลำดับที่ 26	6	3	2	3	14
ลำดับที่ 27	5	3	4	3	15
ลำดับที่ 28	6	3	3	4	16
ลำดับที่ 29	7	3	3	5	18
ลำดับที่ 30	7	4	3	4	18

จากตารางพบว่ากลุ่มทดลองทั้ง 30 คนมีคะแนนของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำมาเข้ากลุ่มเพื่อทดลองใช้กิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา การศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 24 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง

ระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	คะแนนเฉลี่ย (N=30)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง	2.60	2.20	ต่ำ
ด้านการถาม-บอกทิศทาง	1.33	1.35	ต่ำ
ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ	1.23	1.25	ต่ำ
ด้านอาหาร	1.30	1.53	ต่ำ
รวม	6.46	6.23	ต่ำ

จากตารางพบว่ากลุ่มทดลองมีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ต่ำทุกองค์ประกอบ โดยด้านการซื้อขายสินค้าและบริการมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 1.23$ S.D. = 1.25) รองลงมาคือด้านด้านอาหาร ($\bar{x} = 1.30$ S.D. = 1.53) ด้านการถาม-บอกทิศทาง ($\bar{x} = 1.33$ S.D. = 1.35) และด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ($\bar{x} = 2.60$ S.D. = 2.20) ตามลำดับ

สรุปผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองพบว่า ผู้เรียนทั้ง 30 คน มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งเหมาะสมในการนำมาเป็นกลุ่มทดลอง

2. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการวัดระดับการสื่อสารในชีวิตประจำวันของผู้เรียนจากการทดสอบวัดระดับการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังทดลอง ซึ่งได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดี พบว่ากลุ่มทดลองมีระดับการใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันและมีความสามารถในการสื่อสารได้ตอบได้ในระดับปานกลาง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 25 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังการทดลอง

ลำดับตาม คะแนนเฉลี่ย	ด้านการ ทักษะและ การแนะนำ ตนเอง	ด้านการ ถาม-บอก ทิศทาง	ด้านการซื้อ ขายสินค้าและ บริการ	ด้านอาหาร	คะแนนรวม
ลำดับที่ 1	3	2	2	2	9
ลำดับที่ 2	3	2	2	2	9
ลำดับที่ 3	5	2	2	2	11
ลำดับที่ 4	3	2	3	3	11
ลำดับที่ 5	5	4	1	2	12
ลำดับที่ 6	4	4	2	2	12
ลำดับที่ 7	5	3	2	2	12
ลำดับที่ 8	6	3	2	2	13
ลำดับที่ 9	4	4	3	2	13
ลำดับที่ 10	6	3	2	2	13
ลำดับที่ 11	6	3	2	4	15
ลำดับที่ 12	5	2	2	6	15
ลำดับที่ 13	7	5	2	2	16
ลำดับที่ 14	7	4	3	2	16
ลำดับที่ 15	6	5	3	2	16
ลำดับที่ 16	6	5	4	3	17
ลำดับที่ 17	7	6	3	2	18
ลำดับที่ 18	7	5	3	3	18
ลำดับที่ 19	7	5	3	4	19
ลำดับที่ 20	7	6	4	4	21
ลำดับที่ 21	7	6	5	4	22
ลำดับที่ 22	8	5	4	5	22
ลำดับที่ 23	8	6	4	4	22
ลำดับที่ 24	7	6	5	5	23
ลำดับที่ 25	8	7	4	4	23

ตารางที่ 26 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังการทดลอง (ต่อ)

ลำดับตาม คะแนนเฉลี่ย	ด้านการ ทักษะและ การแนะนำ ตนเอง	ด้านการ ถาม-บอก ทิศทาง	ด้านการซื้อ ขายสินค้าและ บริการ	ด้านอาหาร	คะแนนรวม
ลำดับที่ 26	9	7	4	3	23
ลำดับที่ 27	9	6	4	4	23
ลำดับที่ 28	8	6	6	4	24
ลำดับที่ 29	9	7	6	3	25
ลำดับที่ 30	9	6	6	4	25

จากตารางพบว่าผู้เรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองแต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มทดลองภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชนเพื่อวัดผลด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 27 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง

ระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	คะแนนเฉลี่ย (N=30)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการทักษะและการแนะนำตนเอง	6.37	1.81	ปานกลาง
ด้านการถาม-บอกทิศทาง	4.57	1.65	ต่ำ
ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ	3.27	1.36	ต่ำ
ด้านอาหาร	3.10	1.16	ต่ำ
รวม	17.31	5.98	ปานกลาง

จากตารางพบว่ากลุ่มทดลองมีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ต่ำเกือบทุกองค์ประกอบ โดยด้านอาหาร ($\bar{x} = 3.10$ S.D. = 1.16) ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ ($\bar{x} = 3.27$ S.D. = 1.36) และ ด้านการถาม-บอกทิศทาง ($\bar{x} = 4.57$ S.D. = 1.65) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับต่ำ และด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ($\bar{x} = 6.37$ S.D. = 1.81) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 28 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการทักทายและการแนะนำตนเองเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	S.D.	Df	t-test	Sig
ก่อนการทดลอง	30	2.60	2.20	29	19.234	0.000*
หลังการทดลอง	30	6.37	1.81			

* P < 0.05

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test แบบ Dependent พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการทักทายและการแนะนำตนเองก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการทักทายและการแนะนำตนเองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 29 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการถาม-บอกทิศทางเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	S.D.	Df	t-test	Sig
ก่อนการทดลอง	30	1.33	1.25	29	18.936	0.000*
หลังการทดลอง	30	4.57	1.65			

* P < 0.05

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test แบบ Dependent พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการถาม-บอกทิศทางก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารใน

ชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการถาม-บอกทิศทางสูงวก่อนการทดลอง

ตารางที่ 30 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการซื้อขายสินค้าและบริการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	S.D.	Df	t-test	sig
ก่อนการทดลอง	30	1.23	1.35	29	14.560	0.000*
หลังการทดลอง	30	3.27	1.26			

* P < 0.05

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test แบบ Dependent พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการซื้อขายสินค้าและบริการก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการซื้อขายสินค้าและบริการสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 31 แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองด้านการซื้อขายสินค้าและบริการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	S.D.	Df	t-test	Sig
ก่อนการทดลอง	30	1.30	1.53	29	6.924	0.000*
หลังการทดลอง	30	3.10	1.16			

* P < 0.05

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test แบบ Dependent พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการซื้อขายสินค้าและบริการก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารใน

ชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านอาหารสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั้ง 4 ด้าน เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

ด้าน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t-test
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านการพักท่ายและการแนะนำตนเอง	2.60	2.20	6.37	1.81	19.234
2. ด้านการถาม-บอกทิศทาง	1.33	1.25	4.57	1.65	18.936
3. ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ	1.23	1.35	3.27	1.26	14.560
4. ด้านอาหาร	1.30	1.53	3.10	1.16	6.924

* p-value = 0.000, $P < 0.05$

จากตารางวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test แบบ Dependent พบว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั้ง 4 ด้าน คือด้านการพักท่ายและการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับสูงกว่าก่อนการทดลอง

สรุปผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง พบว่าเมื่อจบการทดลองและกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว กลุ่มทดลองมีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยยะทางสถิติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการศึกษาคความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลในภาพรวมด้านความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N		S.D.	แปลผล
กลุ่มทดลอง	30	4.45	0.59	มาก

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$ S.D. = 0.59)

ตารางที่ 34 แสดงข้อมูลรายด้านของความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลอง

ความพึงพอใจแยกตามด้าน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร	4.48	0.59	มาก
2. ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	4.44	0.61	มาก
3. ความพึงพอใจด้านการจัดการ	4.42	0.58	มาก

จากตารางพบว่า เมื่อแยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นรายด้านแล้ว พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจด้านความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$ S.D. = 0.59) ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจที่รองลงมา คือ ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{x} = 4.44$ S.D. = 0.61) และความพึงพอใจด้านการจัดการ ($\bar{x} = 4.42$ S.D. = 0.58) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 35 แสดงข้อมูลรายข้อของความพึงพอใจของกลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อความความพึงพอใจ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร			
1. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม Greeting	4.57	0.50	มากที่สุด
2. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม Asking for and Giving Directions	4.50	0.57	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม Shopping and services	4.47	0.63	มาก
	4.40	0.56	มาก
4. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม About food	4.50	0.68	มาก
5. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม การเรียนรู้เชิงสถานการณ์			
ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม			
6. ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ภายในกิจกรรม	4.47	0.68	มาก
7. เทคนิควิธีการจัดกิจกรรม	4.43	0.57	มาก
8. กิจกรรมในภาพรวม	4.43	0.50	มาก
9. ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	4.43	0.68	มาก
ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการจัดการ			
10. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.50	0.57	มากที่สุด
11. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.43	0.57	มาก
12. การจัดแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.23	0.57	มาก
13. สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.53	0.62	มากที่สุด

จากตารางพบว่ากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อกิจกรรม Greeting ($\bar{x} = 4.57$ S.D.= 0.50) และ Asking for and Giving Directions ($\bar{x} = 4.50$ S.D.= 0.57) รวมถึงมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม ($\bar{x} = 4.50$ S.D.= 0.57) และความเหมาะสมต่อสถานที่ในการจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 4.53$ S.D.= 0.62)

โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อความเหมาะสมของการจัดแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม ($\bar{x} = 4.23$ S.D.= 0.57)

สรุปผลการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม

จากผลการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม พบว่ากลุ่มทดลองมีระดับความพึงพอใจสูงสุดต่อกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชนภายหลังจากการเข้าร่วมการทดลอง โดยเฉพาะความพึงพอใจด้านกิจกรรม Greeting และ Asking for and Giving Directions ซึ่งมีระดับความพึงพอใจในระดับสูงสุด ส่วนความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดต่อขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ และในส่วนของความพึงพอใจด้านการจัดการ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดต่อสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม และความเหมาะสมต่อสถานที่ในการจัดกิจกรรม จากข้อมูลนี้พบว่ากิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถตอบสนองความต้องการผู้เรียนได้ตรงประเด็นอย่างมาก

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้มีสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์จริงในสถานที่ต่างๆ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถคุยกับชาวต่างชาติได้ดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ผู้เรียนบางคนยังกล้าพูด กล้าเข้าไปทักทายเสนอความช่วยเหลือ แนะนำสินค้า รวมถึงข้อมูลต่างๆ โดยไม่เขินอายอีกด้วย รวมถึงการเก็บข้อมูลหลังการจัดกิจกรรมโดยมีการสัมภาษณ์ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มทดลองหลายคนให้ข้อมูลตรงกันว่าเป็นเพราะได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้นมา ทำให้ตนเองมีความกล้าในการพูดคุยกับชาวต่างชาติมากขึ้น และมีความต้องการให้มีกิจกรรมในลักษณะนี้อีก เนื่องจากเป็นประสบการณ์ใหม่ในการเรียนภาษาอังกฤษ ที่ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นแต่เนื้อหาสาระตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเท่านั้น

บทที่ 5

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ระยะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ระยะที่ 2 ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้การบูรณาการกันระหว่างกระบวนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนร่วมกับขั้นตอนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) และการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งรายละเอียดของระยะที่ 1 มีดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอาชัญญา รัตนอุบล (2542) มาเป็นกระบวนการในการพัฒนา และแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) มาเป็นขั้นตอนในการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กระบวนการที่ 1 การหาความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับกระบวนการนี้ เป็นการสำรวจความต้องการของทั้งผู้เรียนและผู้สอน ในเรื่องเนื้อหาสาระที่ใช้สอน รวมถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยในกระบวนการที่ 1 นี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน โดยได้สร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือชุดนี้ในการศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้เรียน

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือชุดนี้จากผลความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ในด้านความต้องการด้านเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ และนำไปใช้ในการศึกษาปัญหาด้านทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน รวมไปถึงใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้ มาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มผู้เรียนเข้ากลุ่มทดลอง นอกจากนี้ยังใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้เป็นคะแนนของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนการทดลอง (Pre-test)

โดยเครื่องมือชุดที่ 1 ได้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับการเก็บข้อมูลในส่วนของกระบวนการที่ 1 โดยหลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือชุดที่ 2 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลในกระบวนการที่ 3 ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

กระบวนการที่ 2 การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

สำหรับกระบวนการนี้เป็นการร่วมกันกำหนดแผนการเรียนรู้กับกลุ่มผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในกระบวนการที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้เจาะลึกในมุมมองของกลุ่มผู้เรียนเป็นหลัก โดยในกระบวนการที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้เรียนและผู้สอนในการกำหนดแผนการเรียน และแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งในกระบวนการนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน โดยผู้วิจัยใช้

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ากลุ่มสนทนา และในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ใช้ตัวแทนกลุ่มผู้เรียนมาเป็นผู้ร่วมสนทากลุ่ม

กระบวนการที่ 3 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

สำหรับกระบวนการนี้เป็นการปฐมนิเทศทั้งกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อใช้ทดสอบตัวกิจกรรมการเรียนการสอนระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยเป็นการปรับความรู้ก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้หลักของการวิจัย ทั้งยังเป็นการปรับทัศนคติของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มให้พร้อมสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้วิจัย นอกจากนี้ยังเป็นการละลายพฤติกรรมของกลุ่มผู้เรียนอีกด้วย โดยผู้วิจัยอาศัยเกมและกระบวนการต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาแล้วในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยในกระบวนการที่ 3 นี้ เป็นการจัดกิจกรรมทางด้านกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamic) ให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างกลุ่มเยาวชนด้วยกันเอง และระหว่างกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนกับผู้วิจัย ซึ่งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ได้ช่วยสร้างทั้งความสนิทสนมและความสามัคคีกันในหมู่คณะ รวมถึงสร้างความไว้วางใจกันระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มผู้เรียนทั้งสองกลุ่ม โดยการได้มาของกลุ่มทดลองนั้น ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายจากคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันจากแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มกลุ่มผู้เรียนเข้ากลุ่มทดลอง (Random assignment) โดยผู้วิจัยได้เขียนชื่อและนามสกุลของผู้เรียนลงไปที่แบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในระหว่างการทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอ้างอิงไปยังตัวผู้เรียนที่ทำการทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในแต่ละชุด และช่วยในการคัดเลือกเข้ากลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นตัวกำหนดผู้เรียนในกลุ่มทดลอง จากนั้นเมื่อได้ตัวผู้เรียนคนแรกแล้ว จึงเลือกจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในลำดับถัดขึ้นมาจนได้จำนวนผู้เรียนในกลุ่มทดลองครบตามที่กำหนดไว้

กระบวนการที่ 4 กระบวนการเรียนการสอน

สำหรับกระบวนการนี้เป็นการทดลองสอนด้วยกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาแล้ว โดยในกระบวนการที่ 4 นี้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยทดสอบการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สำหรับการทดสอบการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ใช้กิจกรรมเพียงบางส่วนเท่านั้น เพื่อดูว่ากลุ่มผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างราบรื่นหรือไม่ โดย

ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวในการทดลองการสอนด้วยแผนการสอนและกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่ได้ออกแบบไว้ สำหรับ กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมที่ใช้ทดสอบนั้น ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) รวมถึงหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการเรียนการสอนให้กับกลุ่ม ตัวอย่าง

กระบวนการที่ 5 การประเมินผล

สำหรับในกระบวนการนี้เป็นการประเมินผลหลังการทดสอบการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ได้ ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียนมากน้อยแค่ไหน

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการ เรียนรู้แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา การศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในระยะที่ 2 นี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและ หลังการจัดกิจกรรม ของกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยใช้กลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวในการ ทดลองสอนด้วยแผนการสอนและกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการ เรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ จังหวัดสมุทรปราการที่ได้ออกแบบไว้ สำหรับการทดลองเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) มาเป็นขั้นตอนในการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดของ ระยะที่ 2 มีดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

สำหรับการรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มทดลองมาจากคะแนน เฉลี่ยระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลองได้ทำไว้จากเครื่องมือชุดที่ 2 แบบทักษะ การสื่อสารในชีวิตประจำวันของผู้เรียน มาเป็นคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (Pre-test) สำหรับกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมที่เป็น กิจกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในการเรียนการสอนให้กับกลุ่มทดลอง โดย ในแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1). การเตรียมการ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาตามสภาพ จริงหรือเสมือนจริงซึ่งเป็นปัญหาที่มีเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการเตรียม

ความพร้อมความเข้าใจกับปัญหาในสถานการณ์จริงแก่ผู้เรียน ได้รับการเผชิญปัญหาตามสภาพที่เป็นจริงและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และสิ่งเร้าที่กระตุ้นประสาทรับความรู้สึกต่างๆ ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัญหานั้นๆ โดยผู้สอนเป็นผู้สอนแนะ กระตุ้นประคองและเป็นตัวแบบให้กับผู้เรียน

2). การวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาเพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ และร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญของข้อมูลต่างๆ จากปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้คอยแนะ และสะท้อนความคิดให้กับผู้เรียน

3). การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงาน จนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย รวมถึงการเรียนรู้จากการฝึกหัดงานที่เกี่ยวข้องตามที่ร่วมกันวางแผนไว้ โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4). การสะท้อนความคิด ขั้นตอนนี้ผู้เรียนกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงาน โดยร่วมกันเสนอรายงานสิ่งที่ศึกษามา นำเสนอประกอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ร่วมกัน ทบทวน อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และสรุปเป็นหลักการการแก้ปัญหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้สอนแนะ สะท้อนความคิด ให้แก่ผู้เรียน

5). การถ่ายโยงความรู้ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการรายงานด้วยการพูดหรือการเขียนซึ่งเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงได้

2. การรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

สำหรับการรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนในกลุ่มทดลองได้ทำแบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา การศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น โดยข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยนำมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลอง โดยมีข้อคำถามเดียวกันกับเครื่องมือชุดที่เมื่อเป็นข้อมูลชุดเดียวกันจึงสามารถเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเพื่อหาความแตกต่างระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3. การศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม

สำหรับการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมของกลุ่มทดลองนั้น เป็นการประเมินผลความพึงพอใจในการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกสรรมานั้น ได้ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียนมากน้อยแค่ไหน โดยผู้วิจัยให้ผู้เรียนในกลุ่มทดลองได้ทำแบบประเมินความพึงพอใจ ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น สำหรับข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยนำมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ทั้งคะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง โดยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้

เครื่องมือชุดที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินผลความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้ประเมินกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองใน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการจัดการซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมสุดท้ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยในระยะที่ 1 นี้ผู้วิจัยขอแบ่งการสรุปผลการดำเนินการออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ผลการสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน 2) ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน และ 3) ผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการสำรวจหาความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

สำหรับผลการสำรวจหาความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียนด้วยเครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ของผู้เรียนที่เป็นเยาวชน ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ผลดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มประชากรที่เป็นผู้เรียนทั้ง 30 คน แยกเป็นชาย 13 คน เป็นเพศหญิง 17 คน โดยกลุ่มประชากรที่มีอายุเฉลี่ย 16 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 10 รองลงมาคืออายุเฉลี่ย 18 ปี

จำนวน 9 คน และกลุ่มประชากรที่มีอายุเฉลี่ย 15 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน สรุปได้ว่าภาพรวมของกลุ่มประชากรทั้งหมด 30 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุเฉลี่ย 16 ปี

1.2 ผลการศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้เรียน พบว่ากลุ่มผู้เรียนเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการศึกษาดูงานมากที่สุด รองลงมาคือการใช้รูปแบบของเกม และการแสดงบทบาทสมมติตามลำดับ ในด้านของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสื่อประเภทภาพยนตร์หรือเรื่องสั้นมากที่สุด รองลงมาคือเกม และวีดิทัศน์ตามลำดับ และด้านสถานที่ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์ กศน. เขตมากที่สุด รองลงมาคือในสถานที่ท่องเที่ยวและห้างสรรพสินค้าตามลำดับ

1.3 ผลการศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้เรียน พบว่ากลุ่มผู้เรียนมีความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในด้านเนื้อหาสาระของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ทั้งทางด้านความต้องการด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ความต้องการด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ความต้องการด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และความต้องการด้านอาหาร ยกเว้นความต้องการด้านการให้ข้อมูลด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีและความต้องการด้านการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน ที่มีระดับความต้องการในระดับน้อย

2. ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

สำหรับผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนด้วย การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้วิจัย พบว่ากิจกรรมที่ควรมีกิจกรรมการละลายพฤติกรรม สถานการณ์จำลอง และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เวลาในการจัดกิจกรรมควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้มีเวลาทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันพอสมควร เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้น และควรให้เวลาสำหรับสถานการณ์จริงมากพอสมควร บรรยากาศการเรียนรู้แบบเป็นกันเอง ผ่อนคลาย จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น สื่ออุปกรณ์ในการทำกิจกรรมควรเป็นสื่อประเภทวีดิทัศน์หรือตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมถึงผู้เรียนยังต้องการให้มีการพักเป็นช่วงๆ เพื่อผ่อนคลายอีกด้วย ส่วนเนื้อหาสาระก็ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยเน้นไปที่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร ซึ่งเป็นตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด นอกจากนี้ควรให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรม ทั้งในการแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผล

3. ผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน

สำหรับผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เนื้อหาสาระของกิจกรรมและวิธีการจัดกิจกรรม ร่วมกับแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ผลปรากฏว่าผู้เรียนสามารถร่วมกันทำกิจกรรมทดลองได้เป็นอย่างดี

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้แนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันเยาวชน สำหรับ ในระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

สำหรับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้เก็บจากกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลที่เก็บได้จากเครื่องมือชุดที่ 2 แบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมาเป็นเกณฑ์ในการจัดหน่วยตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองแบบสุ่ม (Random assignment) โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย จากคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมาเป็นเกณฑ์คัดเลือก ซึ่งจากการคัดเลือกกลุ่มทดลองพบว่ากลุ่มทดลองทั้ง 30 คน มีคะแนนรวมของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ที่ 0-18 คะแนน ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้แนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพราะคะแนนเฉลี่ยทั้งก่อนและหลังการทดลองสามารถแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน

2. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

สำหรับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองด้วยเครื่องมือชุดที่ 2 แบบวัดระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้ง 4 ด้าน คือด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้แนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในระดับสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม

สำหรับผลการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมนั้นพบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความพึงพอใจสูงต่อกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการหลังจากการเข้าร่วมการทดลอง โดยเฉพาะความพึงพอใจด้านกิจกรรม Greeting ($\bar{x} = 4.57$ S.D.= 0.50) และกิจกรรม Asking for and Giving Directions ($\bar{x} = 4.50$ S.D.= 0.57) ซึ่งมีระดับความพึงพอใจในระดับสูงที่สุด ส่วนความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงต่อขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ภายในกิจกรรม ($\bar{x} = 4.47$ S.D.= 0.68) และความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ($\bar{x} = 4.43$ S.D.= 0.68) และในส่วนของความพึงพอใจด้านการจัดการ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดต่อสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ($\bar{x} = 4.50$ S.D.= 0.57) และสถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.53$ S.D.= 0.62) จากข้อมูลนี้พบว่ากิจกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการผู้เรียนกลุ่มเฉพาะได้ตรงประเด็นที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

สำหรับในประเด็นที่ 1 นี้ ผู้วิจัยขอแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ส่วนที่ 2 ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน ส่วนที่ 3 ผลการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการ

ข้อมูลการสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ในด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีความต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาดูงาน เนื่องจากผู้เรียนจะได้มีการเผชิญสถานการณ์จริงในที่ต่างๆ ซึ่งการเรียนรู้จากบริบทตามสถานการณ์ต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Herrington (1998) ที่กล่าวว่า ความรู้ที่สามารถนำมาใช้จะเกิดผลอย่างดีในบริบทการเรียนรู้ในลักษณะบริบทที่เป็นจริง ซึ่งสะท้อนถึงแนวทางที่ความรู้จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Knowles (1990) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนผู้ใหญ่จะต้องใช้เนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ และการเรียนรู้นั้นจะต้องมีความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน จึงจะมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้ใหญ่

ข้อมูลการสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ในด้านสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ภาพยนตร์/เรื่องสั้น ซึ่งภาพยนตร์และเรื่องสั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสถานการณ์ปัญหาในชีวิตประจำวันได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Williams (1995) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอย่างแท้จริง และเน้นสื่อที่มีความหลากหลาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูพงษ์ จุฑะวิริยะสกุล (2553) ที่พบว่าเยาวชนมีความต้องการกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อนำมาพัฒนาทักษะต่างๆ ของตนเองโดยกิจกรรมต้องเน้นสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เยาวชนง่ายต่อการเรียนรู้

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการพบว่าความต้องการการจัดกิจกรรมของผู้เรียนในด้านเนื้อหาสาระสำหรับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้น ผู้เรียนมีความต้องการมากที่สุดในด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง การถาม-บอกทิศทาง/เส้นทางและการซื้อขายสินค้าและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (2551) ในมาตราที่ 9 ที่กล่าวไว้ข้อหนึ่งว่า ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเลือกรับบริการได้หลากหลายตามความต้องการของตนเอง สอดคล้องกับ Knowles (1990) กล่าวว่า ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ความต้องการ ความสนใจ (Diagnosis) ในการเรียนรู้ของตนเอง จากนั้นผู้เรียนจะต้องวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น เป็นการร่วมมือกัน และเป็นความรับผิดชอบระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ดังเช่นงานวิจัยของพิทยา คำตาเทพ

(2542) ลลิตา วิบูลวีชริยกุล (2547) และมยุรี ศรีชัย (2548) ที่ใช้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าเนื้อหาดังกล่าวมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ส่วนที่ 2 ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

ข้อมูลที่ได้จากการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนพบว่ากิจกรรมที่ควรมีได้แก่ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความมั่นใจในการใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า การวางแผนร่วมกับผู้เรียน เพื่อจัดประมวล ประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะสนับสนุนและจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Brown, Collins & Duguid (1989) ที่กล่าวการเรียนการสอนที่ผ่านมานักเรียนทำกิจกรรมมากมายแต่ไม่ได้เชื่อมโยงกับการกระทำของผู้เรียนในการชีวิตประจำวัน ขาดการฝึกฝนทักษะในสถานการณ์จริงหรือคล้ายจริง (Situated Learning) รวมถึงขาดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา มีความวิตกกังวลว่าจะพูดผิดพลาด นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบอีกว่าการออกแบบกิจกรรมต้องให้กลุ่มผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ดีพร้อม (2538) ที่พบว่าด้านผู้เรียนมีแรงจูงใจค่อนข้างต่ำ ทำให้ขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังขาดการฝึกทักษะในสถานการณ์ที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา พรหมเกษา (2547) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาสจำเป็นต้องให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน

ส่วนที่ 3 ผลการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

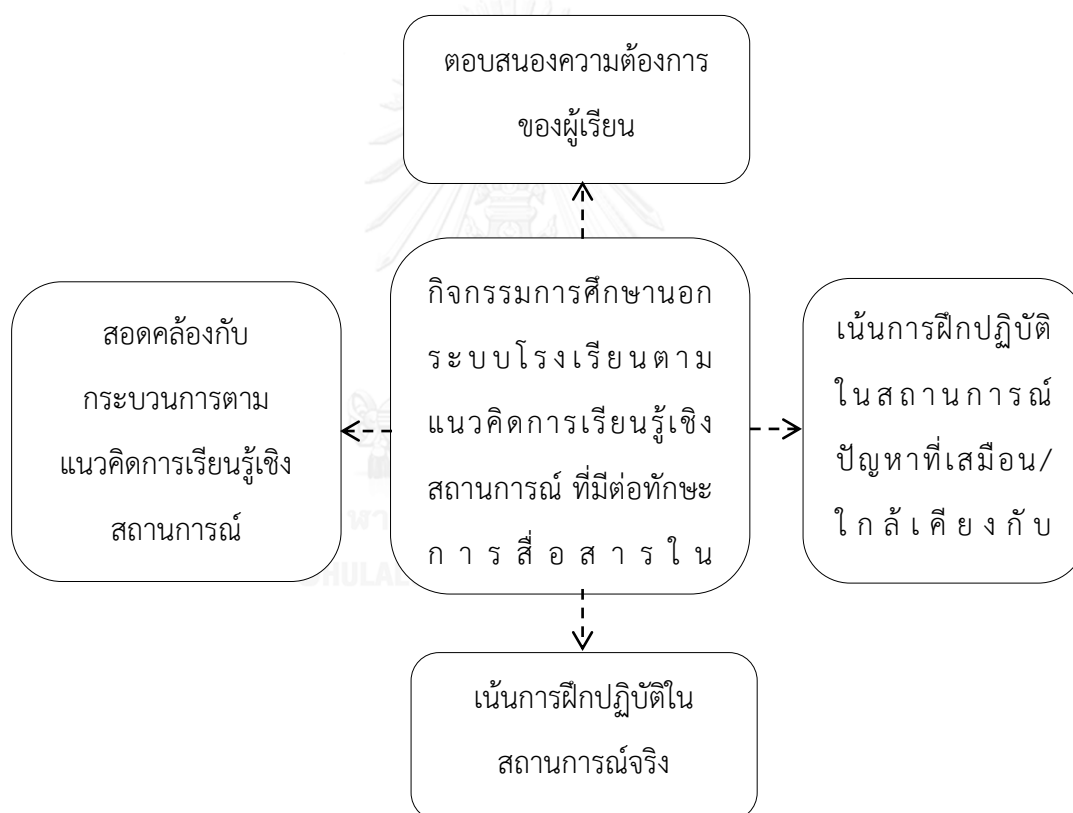
ข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์พบว่า ทำให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเยาวชน ช่วยให้เกิดความสนิทสนมและทำให้การเก็บแบบสอบถามความต้องการและแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นไปด้วยความราบรื่น ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวน่าจะเป็นผลจากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แก่กลุ่มผู้เรียน สอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า การจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม จะทำให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ขึ้น จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียน ตลอดจนกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา จันทร์กรานต์ (2544) ที่พัฒนากิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาเขาวนอารมณ์ของผู้เรียน ซึ่งผลวิจัยพบว่าการจัดบรรยากาศกิจกรรมที่เหมาะสมจะช่วยให้กลุ่มผู้เรียนสามารถพัฒนาเขาวนอารมณ์ของตนเองให้สูงขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นอีกด้วย

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน

ข้อมูลในส่วนนี้เป็นข้อมูลจากการทดสอบกระบวนการสอนและการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยกลุ่มทดสอบนี้จะได้รับการสอนด้วยขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) รวมถึงหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กับกิจกรรมบางส่วนที่ผู้วิจัยได้เลือกไว้ ซึ่งพบว่ากลุ่มทดสอบทั้ง 30 คน เข้าร่วมกิจกรรมได้ครบทุกขั้นตอนทั้งนี้เพราะกิจกรรมมีสื่อการสอนที่น่าสนใจ ดังที่ Finocchiaro and Bonomo (1973) กล่าวว่า การรู้จักเลือกใช้วัสดุที่ช่วยที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการผลิตสื่อการเรียนที่น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้กับบทเรียนอื่นได้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูพงษ์ จุฑะวิริยะสกุล (2553) ที่พบว่าสื่อการสอนที่น่าสนใจช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น รวมถึงขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำในสภาพจริง (Authentic Activity) หรือมีกิจกรรมที่มีสภาพที่ใกล้เคียงสภาพจริงมากที่สุด เป็นการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Young, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินตา พรหมบัวศรี (2545) ได้ทำการวิจัยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยทดลองสอนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ได้คะแนนความรู้ทางการพยาบาลสูงกว่าร้อยละ 60 นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มีคะแนนความรู้ทางการพยาบาลสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2547) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงจากการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยวิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งผลจากการใช้รูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองใช้รูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริง พบว่า ผู้เรียนมีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจากผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีผลต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงขึ้น ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม เนื่องจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการศึกษา สามารถจัดได้ทุกที่ทุกเวลา โดยปราศจากเงื่อนไขในแง่ของอายุผู้เรียน และความรู้พื้นฐาน เป็นผลให้ผู้เรียนได้ตระหนักว่า

การเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการได้ ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อจะพัฒนาตนเอง โดยสามารถทำให้เกิดความรู้ พฤติกรรม และสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตนเองไปในทางที่ทำให้คุณภาพชีวิตดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของ อาชัญญา รัตนอุบล (2542) และขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating Learning) มีความเหมาะสมในการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ โดยกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะดังนั้นแนวทางการพัฒนาจึงมีความจำเพาะเจาะจงมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นองค์ประกอบที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนดังกล่าวเอาไว้ดังนี้

องค์ประกอบที่เหมาะสมกับกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน มี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ตอบสนองความต้องการผู้เรียน
2. เนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
3. เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ปัญหาที่เสมือน/ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง
4. เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง

ประเด็นที่ 2 ผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

สำหรับในประเด็นที่ 2 นี้ ผู้วิจัยขอแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังจบกิจกรรม ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังจบกิจกรรม

ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี เป็นกลุ่มทดลองมีระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงขึ้น นั่นคือนักศึกษาการศึกษานอกระบบที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนายกระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี หลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ สอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและปรับปรุงมาตรฐานขีดความสามารถความเป็นอยู่ของตนเองหรือชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งผลการทดลองพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวรรณ ทวีสุวรรณ (2536) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเทคนิคการละครที่มีต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปัญญาวารคุณ เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 33 คน สอนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมการละคร 10 กิจกรรม ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดโดยการสัมภาษณ์ แล้วนำคะแนนสอบหลังเรียนกับก่อนเรียนมาวิเคราะห์ค่าความแตกต่างโดยใช้สถิติทดสอบแบบการจับคู่ (Match - paired t - test) ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมเทคนิคการละครทำให้นักเรียนมีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ในแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความรู้ในด้านต่างๆ ของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้

นักศึกษาการศึกษานอกระบบที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีความสามารถในทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันขึ้นอย่างแตกต่างกันก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ว่าหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ศิริลักษณ์ (2540) ได้พัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า บทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะฟัง - พูด ที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทักษะฟัง - พูด ได้ดีมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครสถานการณ์และครูสอนภาษาอังกฤษในเชิงบวก นอกจากนี้ข้อสรุปดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพงษ์ ทองงาม (2541) และสุทธิณี เหลืองรุ่งเรือง (2536) อีกด้วย

หากพิจารณารายด้านของแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ผู้เรียนมีการพัฒนาขึ้นสูงที่สุด เนื่องจากเนื้อหาสาระด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ผู้เรียนมีความเข้าใจชัดเจน อีกทั้งเนื้อหาที่ผู้เรียนพบมากในชีวิตประจำวันและสามารถนำไปใช้ได้ทันทีในสถานการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับ Herrington (1998) ที่กล่าวว่า ความรู้ที่สามารถนำมาใช้จะเกิดผลอย่างดีในบริบทการเรียนรู้ในลักษณะบริบทที่เป็นจริง ซึ่งสะท้อนถึงแนวทางที่ความรู้จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สรณี วงษ์เปี้ยสัจจ์ และอารีวรรณ เบญจพร (2527) กล่าวว่า กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรมีลักษณะของการสื่อความหมายที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง และมีความเหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ของผู้เรียน

หากพิจารณารายด้านของแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนและหลังการทดลอง พบว่าด้านอาหาร ผู้เรียนมีการพัฒนาขึ้นน้อยที่สุด เนื่องจากเรื่องอาหารมีคำศัพท์เฉพาะอยู่เป็นจำนวนมากและยากเกินระดับความรู้ของผู้เรียนอยู่มาก ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจชัดเจนในเนื้อหาสาระเรื่องดังกล่าว สอดคล้องกับ สรณี วงษ์เปี้ยสัจจ์ และอารีวรรณ เบญจพร (2527) กล่าวว่า หลักการจัดกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และมีลักษณะที่ทำให้ความสามารถที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับตัวผู้เรียน กิจกรรมควรไม่ยุ่งยากเกินไปแต่มีความยากเกินใน

ระดับที่นักเรียนเคยเรียนรู้มาแล้วเล็กน้อยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมถึงนักเรียนต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนว่าตนต้องการทำอะไรในการร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง

สรุปผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน หลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุกด้านของทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านของการทักทายและการแนะนำตนเอง การถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ

สำหรับในส่วนของความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผลปรากฏว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเฉลี่ยในด้านรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 นั่นคือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และความพึงพอใจด้านการจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ตามลำดับ สอดคล้องกับ อุณา นพคุณ (2527) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน และได้รับการตอบสนองให้เรียนได้จะสามารถนำประสบการณ์ชีวิตมาใช้ในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนทุกคน โดยการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นและสนองความต้องการของผู้เรียน เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักตนเอง รู้จักคิดแก้ปัญหาให้กับตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้สามารถอภิปรายเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมและวิทยากรในระดับมาก โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม Greeting อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมผู้วิจัยเน้นการนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัย มีความเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ไม่เกิดความตึงเครียดภายใน

ห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับ อาชัญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า การจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้มากขึ้น เมื่อเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และรู้สึกว่าคุณรู้เป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อบทบาทภาระหน้าที่และสถานภาพทางสังคมของตนเองหรือมุ่งที่การแก้ปัญหาการทำงานให้สำเร็จ นอกจากนี้ยังมีผลมาจากตัวกิจกรรมที่ออกแบบมา มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูพงษ์ จุฑะวิริยะสกุล (2553) ที่กลุ่มทดลองซึ่งเป็นเยาวชนในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนเฉพาะเช่นกัน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการที่ได้อบรม ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมมีความยืดหยุ่นทางด้านเวลาและมีความเหมาะสมกับทดลอง

ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ภายในกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันในสถานการณ์จริงอย่างเต็มที่ ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติในห้องเรียนมาใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ อาชัญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า การบูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความพึงพอใจด้านการจัดการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อด้านการจัดการในระดับมาก โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้และเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเนื้อหาและความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันด้านต่างๆ มาอย่างละเอียด ทำให้สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการ สื่อและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสมและหลากหลาย ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่รู้สึกเบื่อหน่ายและสนุกสนาน มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วย เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมชอบการจัดการที่ทำให้เกิดความรู้สึกสบายเรียบง่าย และมีบรรยากาศที่ดี สอดคล้องกับ Knowles (1984) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนของผู้ใหญ่จำเป็นต้องมีการจัดสภาพห้องเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจ อำนวยความสะดวกสบายด้านโต๊ะที่นั่ง วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การถ่ายเทอากาศ แสงสว่างให้เพียงพอ การจัดบริการเครื่องดื่ม ฯลฯ บทบาทของครูในการเรียนการสอนคือ การเป็นทั้งนักเทคนิคและแนะนำวิธีที่ดีที่สุดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ด้วยมากที่สุด บทบาทของครูในฐานะเป็นวิทยากร เป็นผู้แนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหน่วยการเรียนรู้ แนะนำวิธีการ และวัสดุเมื่อผู้ใหญ่อต้องการ และเป็นผู้คอยเชื่อมโยงความรู้จากที่เรียนในหน่วยก่อน และหน่วยต่อไป

สรุปผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการนั้นพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีระดับความพึงพอใจในระดับมากกว่ากิจกรรมที่ได้เข้าร่วมทั้งนี้เป็นผลมาจากตัวกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน เฉพาะกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูพงษ์ จุฑะวิริยะสกุล (2553) และเอมอร ปันทะสีบ (2553) ที่พบว่ากิจกรรมที่ออกแบบไว้สำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่มสามารถตอบสนองความต้องการและสนองความพึงพอใจในระดับสูงสุดแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการดำเนินการวิจัย เรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการผู้วิจัยได้ค้นพบว่า การจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความแตกต่างกับผู้เรียนทั่วไป จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลในหลายๆ ด้านมาประกอบกัน ซึ่งอาจรวบรวมข้อมูลมาจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือการทำสนทนากลุ่ม ด้วยเหตุที่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้เรียนเฉพาะ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นอำนวยความสะดวกที่ดีที่สุด ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินการจัดกิจกรรม อีกทั้งควรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเอง เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้อย่างเป็นธรรมชาติและเต็มไปด้วยความจริงใจ ที่สำคัญพร้อมที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นผู้จัดกิจกรรมหรือผู้อำนวยความสะดวกจึงมีความเข้าใจในลักษณะของการเรียนรู้ และหลักการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี ควรสนับสนุนด้วยการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นโดยเป็นผู้รับฟังและเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่ดีเป็นกำลังใจและจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการเรียนรู้จากประสบการณ์อยู่เสมอ ที่สำคัญควรกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้านอีกด้วย นอกจากนี้กิจกรรมที่พัฒนาขึ้นก็ต้องสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดหลักของการวิจัยในครั้งนี้ สำหรับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอสรุปเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้

1. องค์ความรู้ด้านกระบวนการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยพบว่ากระบวนการพัฒนากิจกรรมเฉพาะกลุ่ม ตามขั้นตอนการจัด

การศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของ อาชญญา รัตนอุบล (2542) ที่ผู้วิจัย เลือกลงใช้นั้น มีความเหมาะสมกับการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยกระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอนมีความครอบคลุม ในทุกขั้นของการพัฒนากิจกรรมเฉพาะกลุ่ม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมได้จริง โดย ผู้วิจัยขอเสริมวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน ให้เพิ่มวิธีการสนทนากลุ่มเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนดังกล่าว ด้วยเหตุที่ว่า การสนทนากลุ่ม ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจะช่วยให้การพัฒนากิจกรรมสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนดังกล่าวได้มากที่สุด

2. องค์ความรู้ด้านแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์กับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ ด้วยการวิจัยในครั้งนี้เน้นไปที่การเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนที่เป็น เยาวชน ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้ในการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากตัวกระบวนการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมมือ ร่วมใจกันฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมจะช่วยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน ไปทีละน้อย อีกทั้งการเผชิญกับสถานการณ์จริงนั้นช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ได้ อย่าง ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้

3. องค์ความรู้ด้านองค์ประกอบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของ นักศึกษาการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการนั้นเป็นการบูรณาการแนวคิดของกระบวนการจัด การศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของ อาชญญา รัตนอุบล (2542) และ ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยมีองค์ประกอบ 4 อย่างคือ องค์ประกอบที่ 1 การตอบสนอง ความต้องการผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 การมีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ องค์ประกอบที่ 3 การเน้นเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ปัญหาที่เสมือน/ใกล้เคียงกับสถานการณ์ จริง และองค์ประกอบที่ 4 การเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลการจัดพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษาการศึกษาน อกระบบจังหวัดสมุทรปราการ กับกลุ่มทดลองต่อไปอีกในระยะเวลาที่นานขึ้น เพื่อจะได้รู้ถึงความคง อยู่ของความรู้ทักษะ และทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวก และควรมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพิ่ม มากขึ้นเช่น แบบสอบถามการติดตามผล แบบสัมภาษณ์ โดยพัฒนากิจกรรมควบคู่ไปด้วย

2. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนา กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในกลุ่มอื่นๆ ต่อไป
3. ควรมีการนำแนวคิดอื่นๆ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นต้น มา ประยุกต์ร่วมกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ของนักศึกษาระบบการศึกษานอกระบบจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอาจจะเกิดผลดียิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- Atkins, S., & Murphy, K. Reflective Practice. Nursing Standard 8(39)49-56. 1994.
- Berk, L. E., & Winsler, A. Scaffolding children's learning: Vygotsky and early childhood education. Washington: National Association for the Education of Young Children. 1995.
- Billett, S. Situated learning: bridging sociocultural and cognitive theorising. Learning and Instruction. (in press). 1996.
- Boyd, E. F., A. Reflective Learning: the key to learning from experience. Journal of Humanistic Psychology 23 (2) pp99-117. 1983.
- Brown J.S., Collins A., & Duguid P. Situated cognition and the culture of learning. Educational Research,18(1). 1989.
- Canale M. From communicative competence to communicative language pedagogy. London : Longman. 1984.
- Carroll, J. B. Characteristics of Successful Second language learner. in Burt M. et al. 1980.
- Coombs, Philip H., & Ahmed, M. Attacking rural poverty : how non formal education can help. Baltimore : Johns Hopkins University Press. 1974.
- Dickins, P. M., and E.G. Woods. Some Criteria for the Development of Communicative Grammar Tests. TESOL Quarterly 22 (December 1988) : 623-646. 1988.
- Finocchiaro, M., and Brumfit, C. The Functional National Approach : From Theory to Practice. New York : Oxford University Press. 1983.
- Finocchiaro, M., and Bonomo, M. The Foreign Language Learner : A Guide For Teacher. New York : Regents Publishing Co. Inc. 1973. .
- Garnett, K. Language Disorder. Telling tales: Narratives and learning-disabled children. 1986.
- Greeno, J. G. The Middle-School Mathematics Through Applications Project Group. American Psychologist, 53, 5-26. 1998.
- Griffin, C. Curriculum Theory in Adult Lifelong Education. London : Croom Helm. 1983.
- Harley, S. Situated learning and classroom instruction. Educational Technology, Vol. 33, No. 3, pp. 46-51. 1993.

- Herrington, J., and Herrington, A. Authentic Assessment and multimedia : How university students respond to a model of authentic assessment. Higher Education Research and Development, 17(3). 1998. .
- Hymes, D. The Communicative Approach to Language Teaching. Oxford: Oxford University Press. 1979.
- Knowles, M. S. The Making of an Adult Educator : An Autobiographical Journey. London: Jossey-Bass. 1990.
- Knowles, M. S., et al. Andragogy in action: Applying modern principles of adult education. San Francisco: Jossey-Bass. 1984.
- Kolb, D. A. Experiential learning: Experience as the source of learning and development. New Jersey: Prentice-Hall. 1984.
- Lave, J., & Wenger, E. Situated learning : Legitimate peripheral participation. New York: Cambridge University Press. 1991.
- Loring, R. Situated learning : Understanding contextual learning. Connections: National TechPrep Network. Waco, TX: National Tech Prep Network, Center for Occupational Research and Development. 1998.
- Loughran, J. Developing Reflective Practice: Learning about teaching and learning through modelling. London: Falmer Press. 1996.
- McLellan, H. Situated learning: Continuing the conversation. Educational Technology, Vol.34, No. 10, pp. 7-8. 1994. .
- Morrow, K. Principle of Communicative Methodology. In Communication in the Classroom, 59 – 66. Edited by K.Johnson and K. Morrow. London : Longman. 1981.
- Nancy E. Richesona, S. B., and E. Michael Bradya.,. Education for Older Adults with Early-Stage Dementia: Health Promotion for the Mind, Body, and Spirit. Educational Gerontology. 33 (9) : 723-736. 2007.
- Paulston, C. B. Communicative Competence and Language Teaching ; Guide Line of Communicative Activities. RELC Journal Supplement 1 (June 1979) : 6-21. 1979.
- Resnick, L. Learning in school and out. Educational Researcher, 16(9). 1987.
- Richards, J., & Rodgers, T.,. Approaches and methods in language teaching. Cambridge: CUP, 1999. Fifteenth printing [Original 1986].

- Roschelle, J. Learning in interactive environments: Prior knowledge and new experience. In J. H. Falk & L. D. Dierking (Eds.), Public institutions for personal learning: Establishing a research agenda (pp. 37-51). Washington, DC: American Association of Museums. 1995.
- Rosenthal, R. L. Older computer-literate women: Their motivations, obstacles, and paths to success. *Educational Gerontology*. 34 : 610-626. 2008.
- Savignon, S. A Study of the Effect of Training in Communicative Skill as part of a beginning college French course on student attitude and achievement in Linguistic and Communicative Competence, Dissertation University of Illinois, Champaign Urbana. 1978.
- Schön, D. The Reflective Practitioner: How professionals think in action. London: Temple Smith. 1983.
- Shavelson, R. J. Statistical Reasoning for the Behavioral Sciences. Needham Heights, M.A..1996.
- Thurston, L. P. Practical partnerships: Analysis and results of a cooperative life skills program for at-risk rural youth. *Journal of Education for Students Placed at Risk*, 7(3), 313-326. 2002.
- Tinzmann, M. B., Jones, B. F., Fennimore, T. F, Bakker J., Fine, C. & Pierce, J.,. What is the collaborative classroom? NCREL : Oak Brook. 1990.
- UNESCO. Nurturing the Treasure-Vision and strategy of the UNESCO Institution for Education 2002-2007. Hamburg: Druckerei. 2003.
- Vanderstraeten and Biesta. Constructivism, Educational Research, and John Dewey. Utrecht : Utrecht University. 1995.
- Vosniadou, S. Theories of knowledge restructuring in development. *Review of educational research*, 57(1), 51-67. 1987.
- Wang C.-H. The phenomenon of knowledge transference from a constructive and cognitive-flexible hypermedia learning environment to a real world situation. Unpublished doctoral dissertation, the University of Northern Colorado, Greeley. 1995.

- Wertsch, J. V., Minick, M.. and Ams, F.J. The creation of context in joint problem solving action: A cross-cultural study. Cambridge. MA: Harvard University Press. 1984.
- Williams, J. Focus on Form in Communicative Language Teaching: Research Findings and the Classroom Teacher. TESOL Journal 7, 6-11. 1995.
- Young, M. F. Instructional design for situated learning. Educational Technology Research and Development, 41(1). 1993.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). การศึกษาตามอัธยาศัย : จากแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่แนวปฏิบัติ. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน.กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษฎา เมืองโคตร. (2553). การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์บริหารงานวิจัย.
- กาญจนา จงอุตสาห์. (2531). ระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา เบญจกาญจน์. (2530). การสอนไวยากรณ์อังกฤษเพื่อการสื่อสาร. มิตร์ครุ 29,5 (ปีที่ 1 มีนาคม 2530) : 22-25.
- จรรยา พรเมษา. (2547). แนวทางการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาสตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูพงษ์ จุฑะวิริยะสกุล. (2553). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการความวิตกกังวลของเยาวชนในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2550). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2547). การพัฒนารูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงจากการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธัญวรรณ ทวีสุวรรณ. (2536). ผลของการจัดกิจกรรมเทคนิคการละครที่มีต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปัญญาวรคุณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีระพงศ์ บุศรากุล. (2544). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานสำหรับเยาวชนนอกระบบโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2531). การวิจัยและประเมินประสิทธิภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- ประคอง กรรณสูต. (2552). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.print_new/news_id=5950 [20 ธันวาคม 2556].
- ประพาศน์ พุทธิประภา. (2528). แนวทางไปสู่การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. วิทยาการสอนภาษาอังกฤษ : แนวทางไปสู่การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.
- ปาริชาติ วัฒนกุล. (2530). “บทบาทของผู้สอนในสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร”. ภาษาปริทัศน์ 8, 1 (ภาคต้น ปีการศึกษา 2530) : 56 - 62.
- พนิดา จันทกรรณardt. (2544). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาเขาวนอารมณ์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.onec.go.th/Act/acteng/01/0101-i-510331.pdf> [15 พฤศจิกายน 2556].
- พิทยา คำตาเทพ. (2542). การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์บริหารงานวิจัย.
- เพลินดา พรหมบัวศรี. (2545). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี ศรีชัย. (2548). การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์โดยใช้เนื้อหาวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนรายงานและความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนา ศิริลักษณ์. (2540). การพัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะฟัง-พูด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- ลลิตา วิบูลย์ชัยกุล. (2547). การเรียนรู้แบบประสบการณ์ที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ และความตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรรัตน์ อภินันท์กุล. (2551). แนวคิดและทฤษฎีที่นำสู่ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน, 215-226. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรพงษ์ ทองงาม. (2541). การพัฒนากิจกรรมการละครแบบมีบทพูดเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลาง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์บริหารงานวิจัย.
- วิชัย ดีพร้อม. (2538). การพัฒนากิจกรรมมุ่งปฏิบัติงานเพื่อใช้ในวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ 1. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์บริหารงานวิจัย.
- วิศนี ศิลตระกูล และชัยยศ อิ่มสุวรรณ. (2547). การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย.
- วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. (2545). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการ ตามแนวคิดของสติเฟิ่นอาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิสและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์การวิจัยสกรไทย. (2557). แนวโน้มภาวะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.kasikornresearch.com/TH/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=34269>. [2557, กันยายน 21].
- สมถวิล ณะโสภณ. (2528). หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร : เอกสารประกอบการสอนวิชา ทฤษฎีวิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. [สำเนา].
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมยศ เม่นแยม. (2543). ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: เคสดีไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(2555-2559). สำนักนายกรัฐมนตรี. วิทยาลัย
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น .
- สุธิณี เหลืองรุ่งเรือง. (2536). การศึกษามูลของการใช้กิจกรรมการละครในการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่มีต่อผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่ำ. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- สุนิดา ศิริพากย์. (2553). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์และการเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ กลุ่มด้อยสัมฤทธิ์ที่เรียนด้วยวิธีเรียนทางไกล, วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. (2536). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. (2537). วิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. (2539). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์และคณะ. (2543). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : เพ็ญฟ้าพรินต์ติ้ง จำกัด.
- อรุณี วิริยะจิตรา. (2532). การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- อัญชรา หวังวีระ. (2544). การศึกษาความรู้ ทักษะและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาสตรีที่เรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2542). การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน : ภาควิชาการศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2551). พัฒนาการ การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมสำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2551). การส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย : การศึกษาที่ไม่จำกัดวัยและสถานที่. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- อუნตา นพคุณ. (2523). การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- อუნตา นพคุณ. (2527). การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

**ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐาน
การศึกษานอกโรงเรียน สำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)**

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกิจกรรมเยาวชน

3. นางดวงสมร พรหมผุย หัวหน้ากลุ่มงาน กลุ่มงานพัฒนาศูนย์
เยาวชน 1 กองนันทนาการ สำนัก
วัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย

4. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ สาขาวิจัย ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
การศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะภาษาอังกฤษ

5. อาจารย์ ดร.ปราณภา โหมคหิรัญ สาขาการสอนภาษาต่างประเทศ
ภาควิชาหลักสูตร การสอน และ
เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมและเนื้อหาสาระตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน
2. แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
3. แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

**แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมและเนื้อหาสาระตามแนวทางการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน โดยจะนำไปใช้ออกแบบแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน แบบสอบถามชุดนี้ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด สามารถตอบได้ตามความต้องการของตนเอง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ในการเลือกตอบแบบสอบถามในตอนที่ 3 ผู้ตอบเลือกตอบโดยอาศัยเกณฑ์ตามความต้องการเรียนรู้ของตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง	เนื้อหาดังกล่าวตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	เนื้อหาดังกล่าวตรงกับความต้องการของท่านมาก
ระดับ 3 หมายถึง	เนื้อหาดังกล่าวตรงกับความต้องการของท่านปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	เนื้อหาดังกล่าวตรงกับความต้องการของท่านน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	เนื้อหาดังกล่าวตรงกับความต้องการของท่านน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ (เศษของเดือนให้นับเป็น 1 ปี เช่น อายุ 15 ปี 6 เดือน ให้นับเป็น 16 ปี)

☐ 15 ปี	☐ 16 ปี
☐ 17 ปี	☐ 18 ปี
3. ระดับการศึกษา

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านอาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการเป็นระยะเวลาานานเท่าใด (เกิน 6 เดือน ให้นับเพิ่มเป็นอีก 1 ปี)

☐ น้อยกว่า 3 ปี	☐ 4 - 8 ปี
☐ 9 - 13 ปี	☐ 14 - 18 ปี
5. ท่านเคยมีประสบการณ์ทางด้านมัคคุเทศก์หรือไม่

☐ เคย	☐ ไม่เคย
------------------------------	---------------------------------

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง พร้อมแสดงความคิดเห็น

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านต้องการ (ตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ การบรรยาย	☐ การสาธิต
☐ การอภิปราย/สนทนากลุ่ม	☐ การแสดงบทบาทสมมติ
☐ การศึกษาดูงาน	☐ เกม
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	

2. สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ท่านต้องการ (ตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ เอกสาร	☐ วิดีทัศน์
☐ ภาพยนตร์/เรื่องสั้น	☐ เกม
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	

3. สถานที่จัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ท่านคิดว่าเหมาะสม (ตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ วัด	☐ สถานที่ท่องเที่ยว
☐ ห้างสรรพสินค้า	☐ ห้องสมุด
☐ ศูนย์ กศน. เขต	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ

ระดับ 5	หมายถึง	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความต้องการในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความต้องการในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความต้องการในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	<p><u>การท้าทายและการแนะนำตนเอง</u></p> <p>1.1 สามารถท้าทายและแนะนำตนเองกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>1.2 สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>1.3 สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัวตนเองกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้</p>					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.	<p><u>การถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง</u></p> <p>2.1 สามารถบอกทางแก่ชาวต่างชาติได้ สามารถแนะนำสถานที่สำคัญใน ชุมชนกับชาวต่างชาติได้</p> <p>2.2 สามารถแนะนำเส้นทางไปยัง สถานที่สำคัญในชุมชนกับ ชาวต่างชาติได้</p> <p>2.3 สามารถแนะนำให้ความช่วยเหลือ แก่ชาวต่างชาติที่มาขอความ ช่วยเหลือกรณีหลงทางได้</p> <p>2.4 สามารถให้ข้อมูลการติดต่อ การจอง ที่พักหรือโรงแรมแก่ชาวต่างชาติได้</p>					
3.	<p><u>การซื้อขายสินค้าและการบริการ</u></p> <p>3.1 สามารถซื้อขายสินค้ากับชาวต่างชาติ ได้</p> <p>3.2 สามารถแนะนำ/บอกรายละเอียด สินค้ากับชาวต่างชาติได้</p> <p>3.3 สามารถแนะนำเกี่ยวกับการบริการ ในลักษณะต่างๆ ให้กับ ชาวต่างชาติได้</p>					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.	<p><u>การให้ข้อมูลด้านขนบธรรมเนียมและประเพณี</u></p> <p>4.1 สามารถแนะนำกฎระเบียบและข้อควรปฏิบัติตามสถานที่สำคัญต่างๆแก่ชาวต่างชาติได้</p> <p>4.2 สามารถสอนคำศัพท์ภาษาไทยพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนไทยได้</p> <p>4.3 สามารถแนะนำชาวต่างชาติในสถานการณ์ที่ขัดกับประเพณีไทยได้</p>					
5.	<p><u>การให้ข้อมูลด้านอาหาร</u></p> <p>5.1 สามารถแนะนำอาหารพื้นเมืองในชุมชนได้</p> <p>5.2 สามารถแนะนำอาหารไทยต่างๆได้</p> <p>5.3 สามารถแนะนำขนมไทยต่างๆได้</p>					

6.	<u>การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน</u> <u>เร่งด่วน</u> 6.1 สามารถแนะนำให้ความช่วยเหลือ ชาวต่างชาติในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนได้ 6.2 สามารถแนะนำให้ความช่วยเหลือ ชาวต่างชาติที่ประสบอุบัติเหตุในชุมชนได้					
----	--	--	--	--	--	--

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความสามารถในการฟัง – พูดเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในลักษณะต่างๆ
2. แบบทดสอบฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร มีจำนวน 8 ข้อ รวม 40 คะแนน
3. แบบทดสอบฉบับนี้จะทดสอบเป็นรายบุคคลโดยให้ผู้ดำเนินการสอบอ่านให้ผู้เรียนฟัง และใช้เวลาในการตอบโดยการพูดสั้น ๆ

เกณฑ์การให้คะแนนทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

- 5 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วพูดตอบตรงประเด็นที่ถามและให้ข้อมูลได้ครบถ้วน
- 4 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วพูดตอบตรงประเด็นที่ถาม ให้ข้อมูลได้มาก แต่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
- 3 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วตอบมีความลังเล ไม่ตอบทันที ตอบผิดเล็กน้อย แต่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ตรงประเด็นที่ถาม สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อหาได้ปานกลาง ให้ข้อมูลได้ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วมีความลังเล ไม่ตอบทันที ตอบผิดมากในครั้งแรก แต่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ตรงประเด็นที่ถาม สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อหาได้เล็กน้อย ให้ข้อมูลได้เล็กน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วตอบผิด มีความลังเล ไม่ตอบทันทีและตะกุกตะกัก สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อหาได้น้อยมาก ให้ข้อมูลได้น้อยมาก
- 0 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ฟังคำถามแล้วไม่เข้าใจคำถาม ไม่พูดตอบหรือพูดตอบไม่ตรงประเด็นเลย

แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารความเข้าใจในการให้ข้อมูลในสถานการณ์ต่างๆได้

1. ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 1

In the classroom

If you meet new friend who is the exchange student first time. How do you introduce yourself to him?

แนวการตอบ : Hello. My name is Tom. Nice to meet you.

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 2

Dialogue 1

At the airport

Alice : Hello

Ploy : Hello Alice? I'm Ploy. Welcome to Thailand. We're your host family.

Alice : Nice to meet you. Have you been waiting long?

Ploy : No, Only for a short while. My parents are very eager to see you. So we came quite early. Well, let me introduce my family to you.

What does Ploy say?

แนวการตอบ : Ploy says This is my mother

2. ด้านการถาม-บอกทิศทาง

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 1

Dialogue 1

At the bus stop

Tourist : Excuse me. Could you help me please?

Policeman : What can I do for you?

Tourist : Could you tell me which bus I can take to Suwannabhumi Airport?

Policeman : Certainly. Take the No. 36

What is the dialogue about?

แนวการตอบ : The tourist wants to take the bus to Suwannabhumi

Airport .

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 2

Dialogue II

At the police station

Tourist : Excuse me. Could you help me please ?

Policeman : What can I do for you ?

Tourist : Could you tell me which bus I can take to Satunthani Road ?

Police man : Certainly. Take the No. 2

What is the dialogue about ?

แนวการตอบ The tourist wants to take the bus to Satunthani Road .

3. ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 1

At the camera store

Customer : Excuse me . I would like to return this camera. I bought it from your shop last week on December 12 th, I think .

Assistant : Yes , What exactly is the matter with it ?

Customer :

What does a customer say ?

แนวการตอบ I'm afraid the back won't close properly.

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 2

Dang is a salesgirl. As her customers are leaving the shop.

What should Dang say ?

แนวคำตอบ Please come again .

4. ด้านอาหาร

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 1

Milk is good for everybody It is good for babies and older people too.

Milk usually comes in bottles. But sometimes it is put into cans.

What is the main idea ?

แนวคำตอบ The topic is Milk is good for everybody.

ข้อคำถามสถานการณ์ที่ 2

David and Kanya are at the weekend market. She wants him to taste some local Thai dessert.

Kanya : Look this, Dave.

David : This looks nice. What is it?

Kanya : It's bread with Thai custard.

David : Wow... Is it delicious?

Kanya : Here, try some!

David : Awesome! This is awesome!

Kanya : You gonna fat boy.Hehe.

What does bread with Thai custard taste?

แนวคำตอบ Delicious! , Sweet!

แผนการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

สำหรับการจัดกิจกรรมจะแบ่งออกเป็น 5 แผนกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่สำคัญดังนี้ 1) การทักทาย 2) การถาม - บอกรายทาง 3) การซื้อขายสินค้าและการบริการ 4) อาหาร 5) การเรียนรู้เชิงสถานการณ์

โดยกลุ่มทดลองทุกคนจะต้องเข้าปฐมนิเทศก่อน จากนั้นจึงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้ โดยการปฐมนิเทศเป็นการบรรยายถึงความสำคัญของกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญรวมถึงการได้เผชิญสถานการณ์จริง และสิ่งที่คุณเรียนทุกคนได้รับหลังจากสิ้นสุดการจัดกิจกรรมแล้ว สำหรับการจัดกิจกรรมในแต่ละสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะจัดกิจกรรมพร้อมกันทั้งหมดทุกสาระการเรียนรู้โดยเรียงลำดับตามแผนกิจกรรม จากนั้นในขั้นตอนสุดท้ายผู้วิจัยจะพากลุ่มทดลองทุกคนได้พบชาวต่างชาติในสถานการณ์จริงในสถานที่ต่างๆ

เนื้อหาสาระในแต่ละแผนกิจกรรมมีดังนี้

เนื้อหาสาระทั้ง 5 แผนกิจกรรม มีเนื้อหาสาระที่มักพบในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยได้ใช้การเรียนรู้ผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้นตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาตัวอย่างที่เสมือนจริง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมความเข้าใจกับปัญหาในสถานการณ์จริงแก่ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

2. การวิเคราะห์

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่าง เพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ และให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญของข้อมูลต่างๆ จากปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้คอยแนะ และสะท้อนความคิดให้กับผู้เรียน

3. การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงาน จนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ และการ

ฝึกหัดงานที่เกี่ยวข้องตามที่ร่วมกันวางแผนไว้ โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4. การสะท้อนความคิด

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงานโดยร่วมกันเสนอสิ่งที่ศึกษามา อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และสรุปเป็นหลักการและแนวทางการแก้ปัญหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้สอนแนะและสะท้อนความคิดให้แก่ผู้เรียน

5. การถ่ายโยงความรู้

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ตามโอกาส สามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยผู้สอนจะพาผู้เรียนไปในสถานที่ต่างๆ

ตารางแสดงแผนการจัดกิจกรรมก่อนเข้าสู่เนื้อหาสาระการเรียนรู้

หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้	ระยะเวลา
1. ปฐมนิเทศ	สร้างบรรยากาศ	- ละลายพฤติกรรม - กลุ่มสัมพันธ์	- การทักทาย - การถาม-บอกทิศทาง	3 ชั่วโมง : 1 วัน
2. เตรียมความพร้อม			- การซื้อขายสินค้าและการบริการ - อาหารไทย	

กำหนดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อ
ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน 60 ชั่วโมง

กำหนดการวันที่ 1

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 11.00 น.	ปฐมนิเทศ แนะนำตัว กิจกรรมละลายพฤติกรรม
11.00 – 12.00 น.	ประเมินทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันก่อนเรียน
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Greeting

กำหนดการวันที่ 2

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Greeting
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Asking for and Giving Directions

กำหนดการวันที่ 3

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Asking for and Giving Directions
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services

กำหนดการวันที่ 4

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services

กำหนดการวันที่ 5

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Shopping and Services
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรม About Food

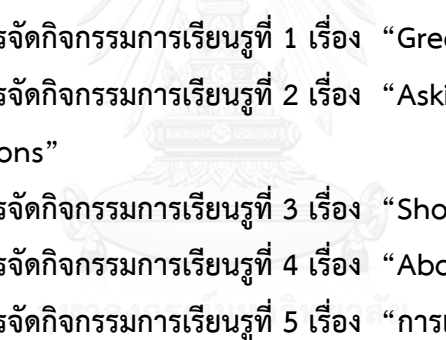
กำหนดการวันที่ 6

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้าและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น. สถานการณ์	เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้เชิง
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ

กำหนดการวันที่ 7

เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้
08.30 – 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้าและเครื่องดื่ม
09.00 – 10.00 น. สถานการณ์	เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้เชิง
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ
15.00– 16.00 น.	ประเมินทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังเรียน ประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
16.00 – 17.00 น.	สรุปกิจกรรมในภาพรวม และปิดกิจกรรม

รายละเอียดแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์
ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

-
- แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง “Greeting”
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง “Asking for and Giving
Directions”
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง “Shopping and Services”
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง “About food”
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง “การเรียนรู้เชิงสถานการณ์”

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง “Greeting”

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการทักทายกับชาวต่างชาติในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาสาระ

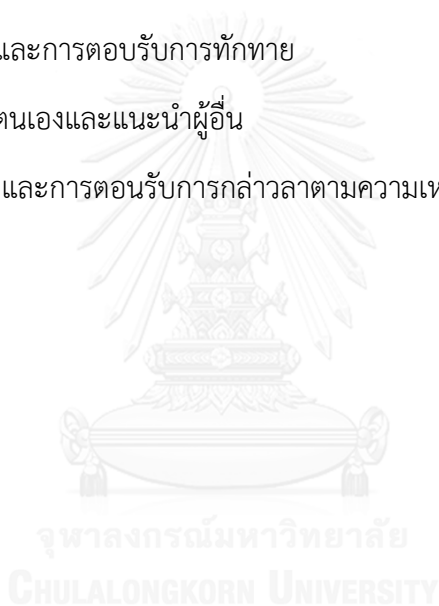
- การทักทายและการตอบรับการทักทาย
- การแนะนำตนเองและแนะนำผู้อื่น
- การกล่าวลาและการตอบรับการกล่าวลาตามความเหมาะสม

ระยะเวลา

6 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

- โทรทัศน์
- วีดิทัศน์
- ปากกา/ดินสอ
- กระดาษ
- ใบความรู้และใบกิจกรรม
- CD เพลงและวิทยุ
- เกม
- ของรางวัล

วิธีการดำเนินงาน

1. การเตรียมการ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนแนะนำตัวเพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม พร้อมกับฟังดนตรีเบาๆ จากนั้นผู้เรียนจะได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์เสมือนจริง โดยผู้สอนให้รับชมวิดีโอทัศน์ตัวอย่างที่เตรียมมาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานการณ์การพบปะทักทายชาวต่างชาติในลักษณะต่างๆ เช่น การทักทายกันในลักษณะต่างๆ การแนะนำตนเองและบุคคลอื่น เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนนั่งรวมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันจากวิดีโอทัศน์ที่ได้รับชมไป โดยผู้สอนจะให้ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นจากสถานการณ์จำลองในวิดีโอทัศน์ที่ได้รับชม โดยผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความร่วมมือกัน จากนั้นผู้สอนจะให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมารวมกันตอบคำถามสรุปและแยกแยะออกเป็นประเด็นการเรียนรู้ต่าง ๆ

3. การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะแจกเอกสารใบความรู้พร้อมกับอธิบายเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องให้กับผู้เรียน จากนั้นผู้เรียนจะร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในลักษณะต่างๆ และร่วมกันฝึกหัดงานจากใบกิจกรรมการฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงร่วมกันทำกิจกรรมภายในห้อง เช่น มีการฟัง CD ตัวอย่างข้อความพร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ มีการเล่นเกม/จับคู่แสดงบทบาทสมมติที่ผู้สอนกำหนดขึ้นภายในห้องเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ และให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคการทักทาย การแนะนำตนเองและบุคคลอื่น

4. การสะท้อนความคิด (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงาน โดยผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันเขียนสรุปเสนอสิ่งที่ร่วมศึกษามา และร่วมกันทบทวน โดยให้แต่ละกลุ่มอภิปรายผล ร่วมกันตอบคำถามแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และมีสรุปหลักการและเนื้อหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้แนะแนว สะท้อนความคิดให้แก่ผู้เรียน

5. การถ่ายโยงความรู้ (ขั้นตอนนี้ผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันที่เกิดขึ้นจริงได้ โดยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ (โดยขั้นตอนนี้จะฝึกปฏิบัติในวันที่ 6 – 7 ของกิจกรรม)

ใบความรู้

Greeting

การทักทายภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารกันระหว่างบุคคล การทักทาย (Greeting) การทักทายและการแนะนำตนเองและบุคคลอื่นที่เราจะมานำเสนอเป็นประโยคที่ใช้บ่อย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งตัวอย่างประโยคสนทนาการทักทายภาษาอังกฤษ ดังนี้

การทักทายและการแนะนำตนเองและบุคคลอื่น

1. Greeting (การทักทาย)

1.1 Informal greetings (การทักทายอย่างไม่เป็นทางการ)

(Informal greeting) การทักทายอย่างไม่เป็นทางการ	(Informal response) การตอบรับอย่างไม่เป็นทางการ
Hi, Hello	Hi, Hello
How are you?	Fine, thank you. And you?
How are you doing?	I'm very well, thanks.
How's everything? (How're things?)	All right. OK. Very well, thank you.

Example

A : Hi, Gordon. How are you?

B : Hi, Frank. Fine, thanks and you?

A : Good. Thanks.

1.2 Formal greetings. (การทักทายอย่างเป็นทางการ)

Formal greeting การทักทายอย่างเป็นทางการ	Formal response การตอบรับอย่างเป็นทางการ
Good morning / afternoon / evening	Good morning / afternoon / evening
How do you do?	How do you do?
And How are you?	I'm fine, thank you. And you?

Example

A : Good morning Miss Susan? How do you do?

B: Good morning Mr.John. How do you do?

Good morning is used from 05.00 a.m.- 12.00 (noon)

สวัสดีตอนเช้าใช้ตั้งแต่เวลา 05.00-10.00

Good afternoon is used from 1.00 - 04.00 p.m.

สวัสดีตอนบ่ายใช้ตั้งแต่ 13.00 – 16.00 น.

Good evening is used from 5 p.m. onwards (or afterwards)

สวัสดีตอนเย็นใช้ตั้งแต่ 17.00 น. เป็นต้นไป

Good night is only used for saying goodbye, never for saying Hello.

ราตรีสวัสดิ์ใช้เฉพาะในการกล่าวอำลา ไม่ใช่ในการกล่าวทักทาย

2. Introducing oneself and others (การแนะนำตนเองและบุคคลอื่น)

Informal Self Introductions (การแนะนำตนเองอย่างไม่เป็นทางการ)	Responses (การกล่าวตอบ)
Hi, My name is Robert. Hi, I'm Pat Winston. What's your name? Hello. My name is Paul. My name is Paul Simon.	Hi, I'm Edith. My name is Connie Francis. I'm glad to meet you. I'm Clare. Pleased to meet you. I'm Clare. Nice to meet you.
Formal Self Introductions (การแนะนำตนเองอย่างเป็นทางการ)	Responses (การกล่าวตอบ)
I'd like to introduce myself. I'm Clark Peterson. (Name / job) May I introduce myself? My name is John Smith. Let me introduce myself. John Smith, sales manager. First, let me introduce myself. I'm John Smith from London	How are you Mr...? How do you do Mr....? It's a pleasure to meet you. Mr.... It's very nice to meet you. I'm (very) glad to meet you. I'm delighted / pleased / happy to meet you.

Example

- A : Hello. I'm Morris Kelly.
 B : Hi. I'm Clare Taylor. Glad to meet you.
 A : I'm glad to meet you, too.
- A : Let me introduce myself. I'm Sally Roger.
 B : How are you Miss Roger. I'm Mark Jacob. It's pleasure to meet you.
 A : Nice to meet you too.

3. A : Uncle Tom. May I introduce David. David is an accountant
at the bank.

B : How do you do? I'm glad to meet you.

A : How do you do? I'm glad to meet you, too.

Language Use

1. คำถามที่ควรถาม หลังจากที่ได้รับการแนะนำให้รู้จักแล้ว ได้แก่
 - * Where are you from?
 - * What do you do?
 - * What is your job?
2. การแนะนำให้บุคคลรู้จักกัน ควรบอกชื่อ อาชีพ หรือประเทศ / บริษัทที่มาจาก ได้แก่
 - * This is Susan. She's from Australia.
 - * This is Mr. Steve. He's a famous journalist from the Bangkok Post.
3. เมื่อได้รับการแนะนำให้รู้จักบุคคลใดๆ ควรกล่าวแสดงความยินดีที่ได้รู้จัก ดังนี้
 - * It's nice to meet you.
 - * It's nice meeting you.
 - * I'm very pleased to meet you.
 - * I'm very pleased to have met you.
 - * I'm very pleased to have the opportunity of meeting you.
4. เมื่อต้องการให้บุคคลที่เพิ่งรู้จักหลังการแนะนำ เรียกชื่อของตนเองให้ถูกต้อง ให้ใช้สำนวน ดังนี้
 - * My name is Robert Jansen.
 - * You can call me, Bob.
 - * Please call me, Bob.

ใบกิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนจับคู่สนทนา โดยแสดงบทบาทสมมติดังตัวอย่าง และสลับเปลี่ยนคู่กันรวมถึงผลัดกันจบครบทุกสถานการณ์เพื่อให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น
2. ให้ฝึกเขียนบทสนทนาเป็นสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และจับคู่สนทนา พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ให้ทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

Exercise : Fill the correct meanings of these following words

English words	Thai words
1.	1. พุดช้ำ
2. circle	2.
3. classmate	3.
4.	4. ฟัง
5. look at	5.
6. a letter	6.
7.	7. ประโยค
8. write	8.
9. a word	9.
10.	10. พุดคุย

Conversations (บทสนทนา)

A : Complete these conversation. (ทำบทสนทนาต่อไปนี้ให้สมบูรณ์)

1.

1. *Hello. I'm Lina.*

.....

.....

Nice to meet you

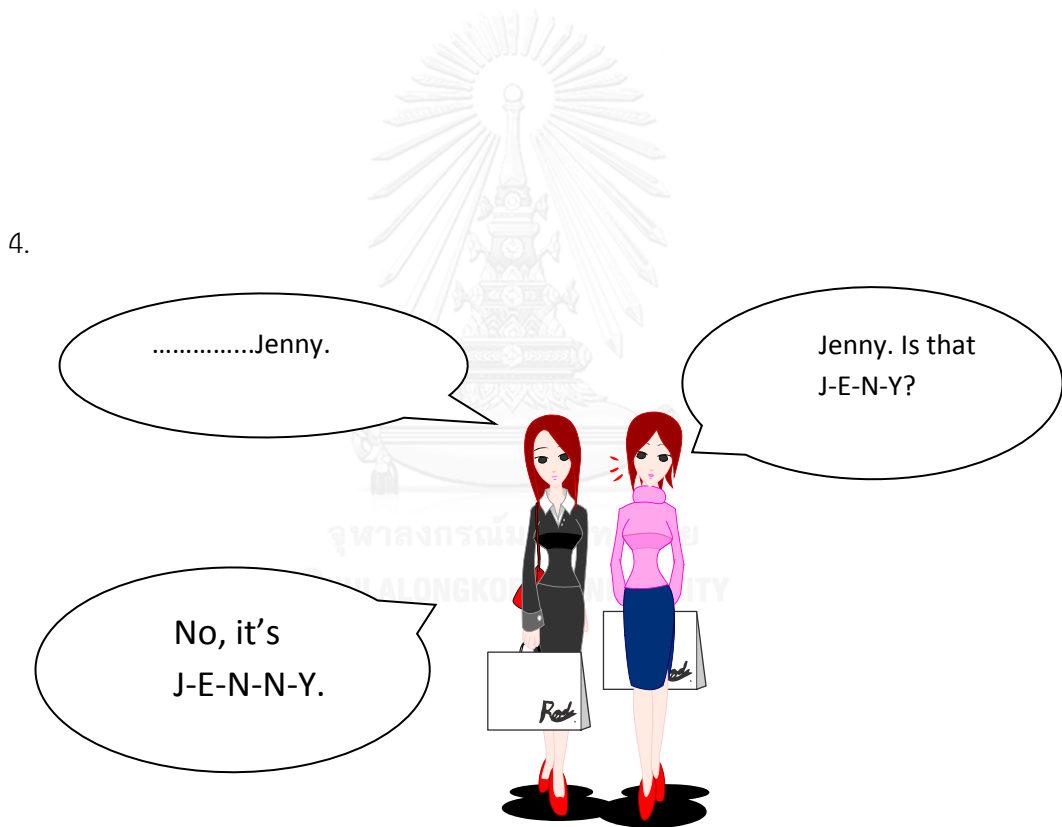
2.

Hi, Mark.

.....

Mark, this is Bruno. Bruno, this is Mark

Nice to meet you too.

5.your name, please?

Hasan.

Is that your first name?

Yes, it is.

And what's your last name?

.....is Ali.

Thank you. Mr.Ali.

6. What's your

085-234-5677

And where do you

914 bangpumai mueng Samutprakan 10270

Exercise 2 : Read the incomplete dialogue. Choose the best answer to fill in the blanks.

Conversation

At the party.

David : Hello, Tom.1.....?

Tom :2..... thanks.....3.....?

David : Pretty good. Tom, this is Beth Garza. He's a new friend from Mexico.

Tom :4....., Beth. I'm Tom Cruise.

Beth : Nice to meet you, too.5.....?

Tom : I'm from Australia.

Beth : Oh, I love Australia! It's really beautiful.

Tom : Thanks.....6.....

Beth : Goodbye.

1.
 1. May I come in
 2. How are you today
 3. Can you see me
 4. How are you doing in your studies
 5. How old are you

2.
 1. I'm very well
 2. I like my class
 3. I see your class report
 4. I'm doing in my studies
 5. I know you well

3.
 1. How was your trip
 2. How old are you
 3. How about you
 4. How was your work
 5. How do you do.

- 4.
1. Nice to hear from you
 2. Nice to talk with you
 3. Nice to meet you
 4. Nice to see you again
 5. Nice to come with you
- 5.
1. What is a competition?
 2. What kind of competition?
 3. Where are you study?
 4. Where are you from?
 5. What do you do?
- 6.
1. Nice to talk with you
 2. Nice to be with you
 3. Nice to see you again
 4. Nice to hear from you
 5. Nice to come with you

Conversation

A : "Hey John,.....(7)....."

B : "What a surprise!. I haven't seen you for a long time. How have you been?"

A : "I'm doing very well.....(8)....."

B : "I finally have some free time. I just finished taking a big examination, and I'm so relieved that I've done with it."

- 7
1. how about you?
 2. how old are you?
 3. how have you been?
 4. how do you like it here?
 5. how long have you been here?

8.
 1. how about you?
 2. how old are you?
 3. how have you been?
 4. how do you like it here?
 5. how long have you been here?

Conversation

A : I don't think we've met. I'm Stacy. (hold out hand to shake)

B : Hi Stacy. I'm Carl.

A : Hi Carl. So,.....(9).....?

B : Oh, Jane and I used to work together at a coffee shop.

A : Oh, you mean when you were working in Japan?

B : That's right. And how do you know her?

A : Actually,.....(10)..... Our moms are sisters.

B : No way! You two don't look anything alike.

9.
 1. how do you know Jane
 2. how are things?
 3. how's your new job?
 4. how are you here with?
 5. what's new?

10.
 1. I don't think we've met.
 2. Jane is my cousin.
 3. I hear it's hot there.
 4. I'm from Australia.
 5. It's our pleasure.

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง “Asking for and Giving Directions”

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดสนทนาและตอบข้อสอบถามเกี่ยวกับทิศทาง วิธีการเดินทางได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

เนื้อหาสาระ

- Asking the way and telling direction
- Asking for clarification and useful expression
- Direction sentences

ระยะเวลา

6 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

- โทรทัศน์
- วีดิทัศน์
- ปากกา/ดินสอ
- กระดาษ
- ใบความรู้และใบกิจกรรม
- CD เพลงและวิทยุ
- เกม
- ของรางวัล

วิธีการดำเนินงาน

1. การเตรียมการ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม เช่น ให้นั่งล้อมวงเล่นเกมทายชื่อเพื่อน พร้อมกับฟังดนตรีเบาๆ จากนั้นผู้เรียนจะได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์เสมือนจริง โดยผู้สอนให้รับชมวิดีโอที่เตรียมมาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ชาวต่างชาติเข้ามาสอบถามเส้นทางในลักษณะต่างๆ รวมถึงการสอบถามเส้นทางกับชาวต่างชาติในกรณีที่อยู่ในต่างประเทศ

2. การวิเคราะห์ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนนั่งรวมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันจากวิดีโอที่รับชมไป โดยผู้สอนจะให้ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นจากสถานการณ์จำลองในวิดีโอที่รับชม โดยผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความร่วมมือกัน จากนั้นผู้สอนจะให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาช่วยกันตอบคำถามสรุปและแยกแยะออกเป็นประเด็นการเรียนรู้ต่าง ๆ

3. การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะแจกเอกสารใบความรู้พร้อมกับอธิบายเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องให้กับผู้เรียนฝึกปฏิบัติร่วมกัน จากนั้นผู้เรียนจะร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในลักษณะต่างๆ และร่วมกันฝึกหัดงานจากใบกิจกรรมการฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงร่วมกันทำกิจกรรมภายในห้อง เช่น มีการเล่นเกม/จับคู่แสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองที่ผู้สอนกำหนดขึ้นในลักษณะต่างๆ กันไปภายในห้องเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4. การสะท้อนความคิด (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงาน โดยผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันเขียนสรุปเสนอสิ่งที่ร่วมศึกษามา และร่วมกันทบทวน โดยให้แต่ละกลุ่มอภิปรายผล ร่วมกันตอบคำถามแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และมีสรุปหลักการและเนื้อหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้แนะแนว สะท้อนความคิดให้แก่ผู้เรียน

5. การถ่ายโยงความรู้ (ขั้นตอนนี้ผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันที่เกิดขึ้นจริงได้ โดยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ (โดยขั้นตอนนี้จะฝึกปฏิบัติในวันที่ 6 – 7 ของกิจกรรม)

ใบความรู้

Asking for and Giving Directions

การถามทิศทางหรือถนนหนทางเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ บทสนทนาภาษาอังกฤษเราจึงจำเป็นต้องรู้จักทั้งวิธีถามและวิธีตอบ การถามต้องเรียกร้องความสนใจ (Calling attention) ของผู้ที่เราจะถามเสียก่อน จู่ๆ จะไปถามเขาอย่างนั้นอย่างนี้เลยไม่ได้ถือเป็นการเสียมารยาท ดังนั้นเราจึงต้องมีการเรียกเพื่อขออนุญาตเสียก่อน ด้วยคำเหล่านี้

1. Excuse me. ขอโทษครับ
2. Excuse me, but..... (ต่อด้วยประโยคที่จะถาม) ขอโทษครับ แต่.....
3. Pardon me, but (ต่อด้วยประโยคที่จะถาม) ขอโทษครับ แต่.....
4. I beg your pardon, but..... (+ประโยค) ผมขอโทษครับ แต่.....
5. Sorry to trouble you, but (+ประโยค) ขอโทษที่รบกวนคุณ แต่.....

หลังจากเรียกความสนใจ ของผู้ที่เราจะถามทิศทางแล้วจึงพูด ต่อสำนวนตัวอย่างที่พบบ่อยมีดังต่อไปนี้

Can you direct me to the Airport?

คุณช่วยกรุณาบอกทางไปสนามบินหน่อยได้ไหมครับ

Can you tell me how to get to the Immigration Office?

คุณช่วยกรุณาบอกวิธีที่จะไปกองตรวจคนเข้าเมืองหน่อยได้ไหมครับ

Can you tell me where the Post Office is?

คุณกรุณาช่วยบอกผมหน่อยว่าที่ทำการไปรษณีย์อยู่ที่ไหน

Excuse me. Could you tell me. How to get to the post office, please?

ขอโทษคะ กรุณาบอกฉันหน่อยได้ไหม ไปที่ทำการไปรษณีย์อย่างไร

Excuse me, Could you tell me the way to the post office, please?

ขอโทษคะ กรุณาบอกทางไปที่ทำการไปรษณีย์แก่ฉันหน่อยได้ไหม

Excuse me, Could you give me directions to the post office, please?

ขอโทษค่ะ ช่วยกรุณาบอกฉันหน่อยทางไปทำการไปรษณีย์ไปทางไหน

Excuse me. Could you tell me, Where the post office is, please?

ขอโทษ กรุณาบอกฉันหน่อยที่ทำการไปรษณีย์ไปทางไหน

Please tell me how to get to the bank.

ช่วยบอกทางไปธนาคารให้หน่อยครับ

What's the name of this place?

ที่นี่เรียกว่าอะไรครับ

Which way leads to the Department store?

ทางไหนไปยังห้างสรรพสินค้าครับ

Where does this road lead to?

ถนนสายนี้ตรงไปที่ไหนครับ

Does this road lead to the Chao Phraya river?

ถนนสายนี้ไปยังแม่น้ำเจ้าพระยาได้ไหมครับ

Could you tell me the way to the Chao Phraya river?

ช่วยบอกทางไปแม่น้ำเจ้าพระยาหน่อยได้ไหมครับ

What do you call this road?

คุณเรียกถนนเส้นนี้ว่าอะไรครับ

How far is it?

มันไกลแค่ไหนครับ

How can I get there?

ผมจะไป那儿ได้อย่างไรครับ

Can I go there by walking?

ผมเดินไปได้ไหมครับ

Is this the way to the post office?

ทางนี้ไปที่ทำการไปรษณีย์ใช่ไหม

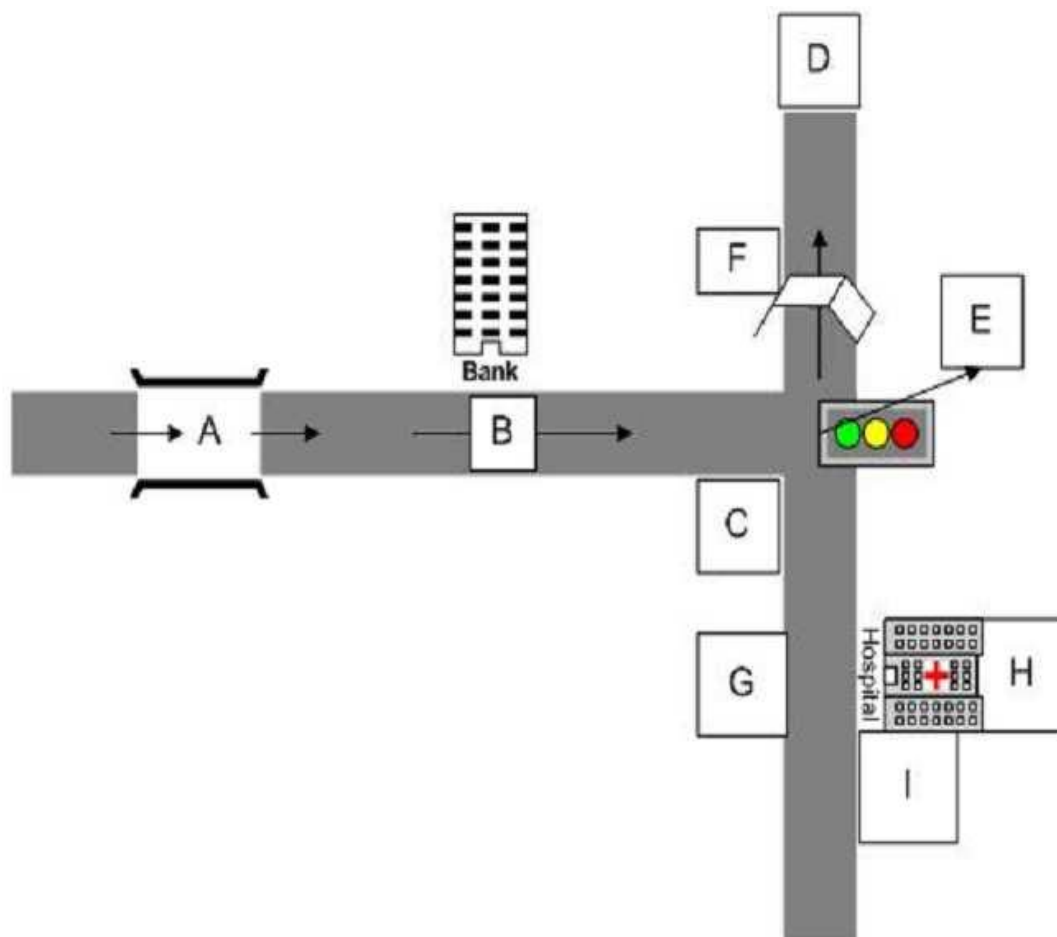
เป็นต้น

การบอกทาง (Telling Direction)

Vocabulary

Go straight	=	ตรงไป
Keep going straight	=	ตรงไปเรื่อย ๆ
Just go straight on	=	ตรงไปเรื่อย ๆ บน./ ยัง.....
on the left	=	อยู่ทางซ้ายมือ
At the corner	=	หัวมุม
Turn	=	เลี้ยว
The first block	=	บล็อกแรก
Left	=	ด้านซ้าย
Right	=	ด้านขวา
Intersection / crossroads	=	สี่แยก
Junction	=	สามแยก
Traffic light	=	ไฟจราจร
At the end of the road	=	สุดถนน
Just before	=	ก่อนถึง
Take/ catch/ get on	=	ขึ้นรถ
Get off	=	ลงรถ
Bus stop	=	ป้ายรถเมล์

คำบุรพบทที่ใช้ในการอธิบายเส้นทางการเดินทาง

ตามตัวอักษร

A. over the bridge	ข้ามสะพาน
B. past the bank	ผ่านธนาคาร
C. at the corner	ตรงมุม
D. at the end of the road	สุดถนน
E. at the traffic lights	ตรงสัญญาณไฟจราจร
F. under the pedestrian bridge	ใต้สะพานลอยคนเดิน
G. opposite / across from the hospital	ตรงข้ามกับโรงพยาบาล
H. behind the hospital	หลังโรงพยาบาล
I. next to the hospital	อยู่ถัดไปจากโรงพยาบาล

การบอกทางโดยเริ่มจาก...

การบอกจุดเริ่มต้นว่า You are here !

- When you go out of the hotel..... (เมื่อคุณออกจากโรงแรม....)

จากนั้นก็ต่อด้วยขอความต่อไปนี้

- เลี้ยวซ้าย/เลี้ยวขวา = Turn left/ turn right.
- ข้ามถนน = Cross over the road
- เดินตรงไป = walk along the road / Walk straight on / Go straight

on

- เดินผ่านโรงเรียน = Walk pass the school / Go pass the school
- เดินไปประมาณ 10 นาที = Walk for about 10 minutes

การบอกเส้นทางโดยให้ใช้รถแท็กซี่

- You can catch a taxi / take a taxi. It will take you there in 10 minutes.

คุณสามารถไปรถแท็กซี่ และจะพาคุณไปที่นั่นใน 10 นาที

- You should take a taxi. Because it's a easier to get there.

คุณควรไปรถแท็กซี่ เพราะว่ามันจะไปที่นั่นง่ายกว่า

การบอกเส้นทางโดยใช้รถประจำทาง

- Take a number 21 bus. That'll take you pass...(บอกสถานที่) and then you get off at...(บอกสถานที่)

ไปรถประจำทางเบอร์ 21 ก็จะผ่าน....(สถานที่) และจากนั้นลงรถที่..... (บอกสถานที่)

ตัวอย่างบทสนทนา

Situation 1

A : Excuse me, but could you direct me to the Post Office?

B : Certainly.

A : Turn left at the next corner, then walk straight ahead.

B : Thank you very much.

A : You're welcome.

Situation 2

A : Where is the public library, please?

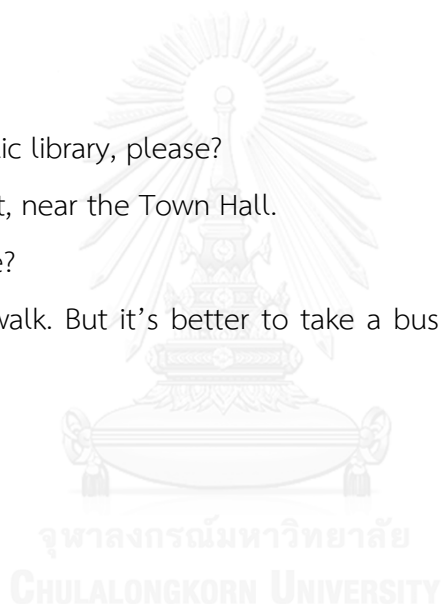
B : It is in Broad Street, near the Town Hall.

A : How do I get there?

B : Well, you could walk. But it's better to take a bus number 14. It will take you straight

there.

A: Thanks a lot.

Situation 3

A : Excuse me, could you tell me where the museum is , please?

B : Let me see. Oh yes, of course, I know. It's in Lincoln Square, opposite the Asia Hotel.

A : Is that near here?

B : Oh yes, it's just a few minutes walk. Turn left at the traffic lights and you'll see it.

A : Thank you very much.

Situation 4

A : Excuse me, please. Could you tell me where the Asokaram temple is?

B : I'm sorry. I have no idea

A : I think it's somewhere off City Avenue. Do you know where that is?

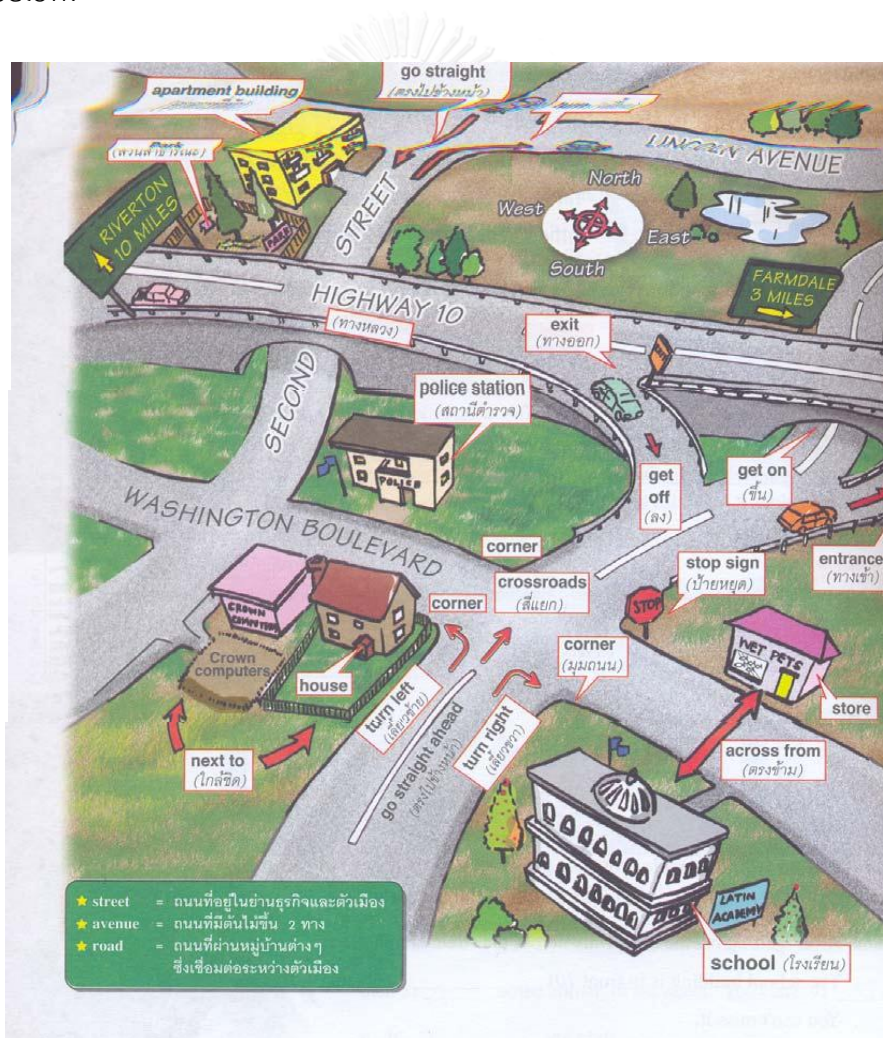
B : I'm afraid I don't. I'd never been here before. I have just lived in this city for 2 months.

ใบกิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนจับคู่สนทนา โดยแสดงบทบาทสมมติดังตัวอย่าง และสลับเปลี่ยนคู่กันรวมถึงผลัดกันจับครบทุกสถานการณ์เพื่อให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น
2. ให้ฝึกเขียนบทสนทนาเป็นสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และจับคู่สนทนา พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ให้ทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

Exercise 1 : Study the vocabulary about the direction and find 10 words to fill in the blanks below.

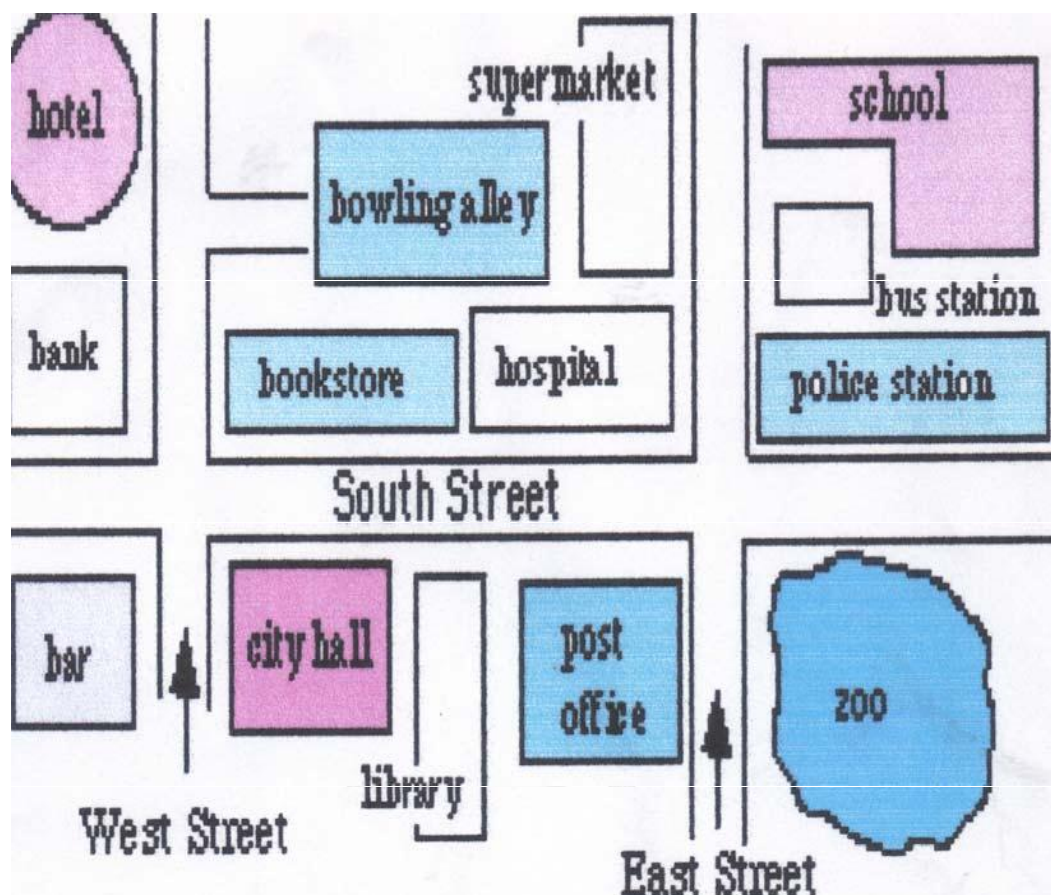

- 1..... 6.....
- 2..... 7.....
- 3..... 8.....
- 4..... 9.....
- 5..... 10.....

ใบกิจกรรมที่ 2

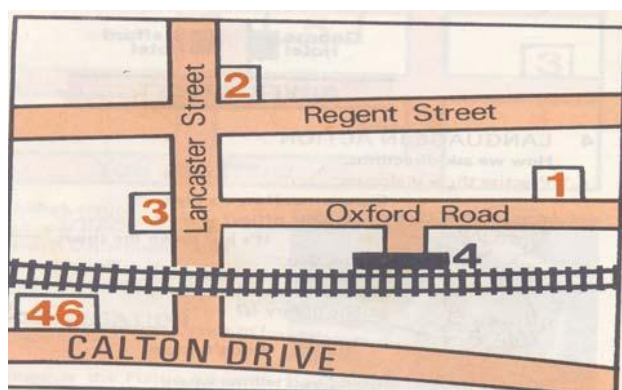
Exercise 2 : Study the map before you begin. Listen to the speaker giving directions to different places on the map. Then write 'True' or 'False'

- 1. The hotel is next to the bank.
- 2. The zoo is opposite the police station.
- 3. The library is between the post office and the supermarket.
- 4. The bowling alley is on the East Street.
- 5. The bar is on the corner of West Street and South Street.
- 6. City hall is in front of the library.
- 7. The hospital is near the bus station.
- 8. The zoo is behind the post office.
- 9. The bowling alley is behind the bookstore.
- 10. The school is between the bus station and the police station.

ใบกิจกรรมที่ 3

Exercise 3 : You are staying with your friend who lives at 46 Calton Drive. Work in pairs. Ask your friend how you can get to the places shown on the map. Notice that the road goes under the railway.

1. The hospital.

A :

B :

2. The Bangkok bank.

A :

B :

3. The restaurant.

A :

B :

4. The railway station.

A :

B :

ใบกิจกรรมที่ 4

Exercise 4 : Rearrange these sentences to be the complete conversations and then practice with your partner.

Situation 1

- The railway station?
- Excuse me, how do I get to the station, please?
- Yes, that's right. I want to get to the railway station.
- Thanks a lot.
- Go straight on. It's about a kilometer down the road, on your left.

You :

Man :

You :

Man :

You :

Situation 2

- It's about 25 minutes walk.
- Thank you very much.
- Yes. Turn right, and then take the second turning on your left.
- Excuse me. Can I get to the Central Department Store this way?
- You're welcome.
- Is it far?
- And do you know where the National Bank is?
- Yes, it's on this street. Keep walking for two blocks and it's on the corner, on the right.

You :

Man :

You :

Man :

You :

Man :

You :

ใบกิจกรรมที่ 5

Exercise 5 : Make new dialogues with the information given below.

Destination	Transportation	Period of time	Where to catch/park
1. the shopping center	The sky train	5 minutes	At the cross road
2. the airport	The subway	15 minutes	Two building block
3. school	The bus	30 minutes	At the victory monument
4. the golf club	My car	1 hour	The parking lot of the club

Example: A : How do you **get to work**?

B : I take **the bus**.

A : How long does it take?

B : About **forty-five minutes**.

A : Where do you catch the bus?

B : **There's a bus stop near my house**.

Situation 1

A :

B :

A :

B :

A :

B :

Situation 2

A :

B :

A :

B :

A :

B :

Situation 3

A :

B :

A :

B :

A :

B :

Situation 4

A :

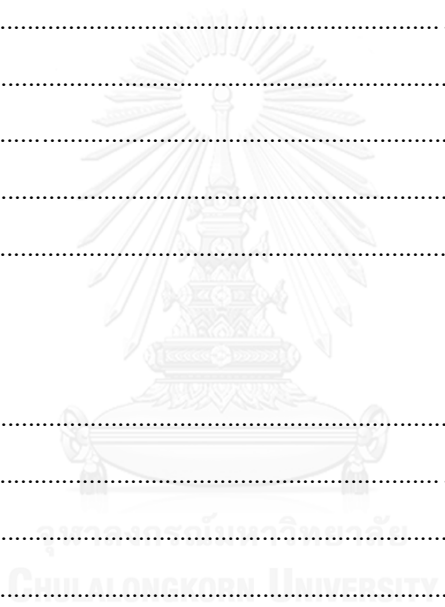
B :

A :

B :

A :

B :

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3

“Shopping and services”

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดสนทนาและตอบข้อสอบถามเกี่ยวกับสินค้าและบริการ
รายละเอียด/ลักษณะของสินค้าและบริการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื้อหาสาระ

- Buying/selling and services phrases
- Useful expression
- Example shopping and services situations

ระยะเวลา

6 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

- โทรทัศน์
- วีดิทัศน์
- ปากกา/ดินสอ
- กระดาษ
- ใบความรู้และใบกิจกรรม
- CD เพลงและวิทยุ
- เกม
- ของรางวัล

วิธีการดำเนินงาน

1. การเตรียมการ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม เช่น ให้แบ่งกลุ่มเล่นเกมล้อมวงรูปเรขาคณิต เป็นต้นจากนั้นผู้เรียนจะได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์เสมือนจริง โดยผู้สอนให้รับชมสถานการณ์จำลองที่เตรียมมา ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ชาวต่างชาติเข้ามาซื้อสินค้าและบริการในลักษณะต่างๆ

2. การวิเคราะห์ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนนั่งร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันจากวิดีโอที่ตนที่ได้รับชมไป โดยผู้สอนจะให้ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นจากสถานการณ์จำลองในวิดีโอที่ตนได้รับชม ให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากสถานการณ์ที่ได้รับชม และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คนเพื่อสรุปประเด็น โดยผู้สอนจะเป็นผู้คอยแนะนำ และคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความร่วมมือกัน จากนั้นผู้สอนจะให้ร่วมกันตอบคำถามสรุปและแยกแยะออกเป็นประเด็นการเรียนรู้ต่าง ๆ

3. การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะแจกเอกสารใบความรู้พร้อมกับอธิบายเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องให้กับผู้เรียนฝึกปฏิบัติร่วมกัน จากนั้นผู้เรียนจะร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในลักษณะต่างๆ และร่วมกันฝึกหัดงานจากใบกิจกรรมการฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงร่วมกันทำกิจกรรมภายในห้อง เช่น มีการจับคู่ทำกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการซื้อขายและบริการในลักษณะๆต่างกันในห้องเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4. การสะท้อนความคิด (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงาน โดยผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันเขียนสรุปเสนอสิ่งที่ร่วมศึกษามา และร่วมกันทบทวน โดยให้แต่ละกลุ่มอภิปรายผล และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาร่วมกันตอบคำถามแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และมีสรุปหลักการและเนื้อหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้แนะแนวสะท้อนความคิดให้แก่ผู้เรียน

5. การถ่ายโยงความรู้ (ขั้นตอนนี้ผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันที่เกิดขึ้นจริงได้ โดยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ (โดยขั้นตอนนี้จะฝึกปฏิบัติในวันที่ 6 – 7 ของกิจกรรม)

ใบความรู้

Shopping

การใช้ชีวิตประจำวันของคนเราต้องเกี่ยวข้องกับการจับจ่ายใช้สอยไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้าและของใช้ ตลอดจนการรักษาโรค โดยสถานที่ที่คนนิยมไปจับจ่ายซื้อของได้แก่ ร้านค้าสะดวกซื้อ (a convenience store) และห้างสรรพสินค้า (a department store) เมื่อมีลูกค้าเข้าไปในร้าน พนักงานจะสอบถามความต้องการของลูกค้าเพื่ออำนวยความสะดวกในการจับจ่ายซื้อของได้เร็วขึ้น

สำนวนที่ใช้ถามสำหรับผู้ให้บริการ/ผู้ขายสินค้า เช่น

- What can I do for you?	ฉันจะช่วยเหลือคุณได้บ้าง
- What are you looking for?	คุณกำลังมองหาอะไรอยู่
- Can I help you?	ฉันจะช่วยให้คุณได้ไหม
- May I help you?	
- Do you need some help?	คุณต้องการความช่วยเหลือหรือไม่
เปล่า	ถ้าคุณต้องการอะไรโปรด
- If you need anything, please tell me.	บอกฉันนะครับ/คะ
- If you need anything, please let me know.	

ในกรณีที่พูดให้สุภาพจะใช้กริยา would หรือ could

สำนวนที่ใช้ตอบ เช่น

- I'm looking for.....	ฉันกำลังหา.....อยู่
- I want.....	ฉันต้องการ.....
- Certainly. I want.....	แน่นอน ฉันต้องการ.....
- Yes, of course. I'm looking for.....	แน่นอน ฉันกำลังมองหา.....

ตัวอย่างบทสนทนา

Situation 1 At the Department Store

แผนกเสื้อผ้า

- Salesgirl : Hello. What can I do for you?
- Malee : Hello. I'm looking for a jacket.
- Salesgirl : How about this one?
- Malee : What size is it?
- Salesgirl : It's a large size.
- Malee : Can I try?
- Salesgirl : Sure.
- Malee : It's a little bit large.
- Salesgirl : This is a medium size.
- Malee : Medium size will do. I will take the black one. How much is it?
- Salesgirl : Twenty-five dollars
- Malee : Here's the money.
- Salesgirl : Please wait for a moment.
Here's your jacket and change.
- Malee : Thank you.
- Salesgirl : You're welcome.

Situation 2 At the Jewelry Shop

- Salesgirl : Good morning. What can I do for you, Miss?
- Miss Kaewta : Of course. I'm looking for a set of emerald earrings, ring and necklace.
- Salesgirl : Which design would you like, the classic, the modern or the fancy one?
- Miss Kaewta : Could I look around first, then I'll decide.
- Salesgirl : Certainly, Miss. If any set meets your consideration, please let me know.
- Miss Kaewta : Sure!
- **After 10 minutes past**
- Salesgirl : Hello! I would like to see these two sets, the small one at the right corner and the medium one in the middle of the showcase.
- Salesgirl : A moment, please. Here you are. You can try both.
- Miss Kaewta : Umm...I prefer the small one. I think it will get along well with my night silk dress. How much is it?
- Salesgirl : Full prize is 78,000 baht. You'll get the discount of 10%. So it will cost you 70,200 baht.
- Miss Kaewta : Can I pay with credit card?
- Salesgirl : Of course.
- Miss Kaewta : Here you are.
- Salesgirl : Wait a minute, please.

-
- Salesgirl : Here your emerald set and credit card. Please sign the slip. Thank you and please come again.
- Miss Kaewta : I will. Goodbye.
- Salesgirl : Goodbye.

Situation 3 At the book shop

- Seller : May I help you?
- Pang : Yes, please. I want to buy some Science cartoon book for my kids.
- Seller : Here it is. This is one of the most famous books of us.
- Pang : Wow... It's very interesting book. How much is it?
- Seller : 150 Baht, please.
- Pang : I want one. Here you are.
- Seller : This is your change. Thank you very much.
- Pang : Thanks.

Situation 4 At the fruit shop

- Seller : May I help you?
- Pim : Yes, please. I want to buy some oranges.
- Seller : How many do you want?
- Pim : Two kilos, please. And do you have some grapes?
- Seller : White or red grapes, sir.
- Pim : White, please.
- Seller : Oh...Sorry, I have just sold the last pack when you came.
- Pim : That's all right. Just oranges. How much?
- Seller : One hundred baht. Anything else?
- Pim : No... Here you are.
- Seller : Thank you.

ใบกิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนจับคู่สนทนา โดยแสดงบทบาทสมมติดังตัวอย่าง และสลับเปลี่ยนคู่กันรวมถึงผลัดกันจับครบทุกสถานการณ์เพื่อให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น
2. ให้ฝึกเขียนบทสนทนาเป็นสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และจับคู่สนทนา พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ให้ทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

Exercise *Read the conversation, then answer the questions.*

- Waiter** : Could I help you, Madame
- Siriporn** : Yes, please. I'm hungry. What is your advice?
- Waiter** : Today specials are hot curry with fish ball, fried rice with garlic pork sausages and super fried noodle with seafood gravy. What would you like, Madame
- Siriporn** : Um... Fried rice with garlic pork sausages, please. Will I have a small Tomyamkung as well.
- Waiter** : Certainly, Madam. And what would you like for drink, soft drink or coffee or Chinese tea?
- Siriporn** : I prefer cold water.
- Waiter** : Is that all, Madame?
- Siriporn** : Correct.
- Waiter** : All right. I'll read your list again. One fried rice with garlic pork sausages, a small Tomyamkung and cold water, right.
- Siriporn** : Correct.
- Waiter** : I'll serve you just a minute.

1. Where is Siriporn?

2. What are special for today?

3. What does Siriporn order?

4. What does she take for drink?

5. How long does it take for her meal to be served?

Services

สถานที่ที่มีความสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นได้แก่สถานีตำรวจ ซึ่งเป็นสถานที่ที่จะให้บริการในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการประสบอุบัติเหตุ การถูกเอารถเอาเปรียบเรื่องค่าจ้าง ของหาย เป็นต้น อีกสถานที่หนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกันคือ สถานทูตเป็นสถานที่สำหรับติดต่อและให้บริการแก่ผู้เดินทางไปในประเทศนั้นๆ เอกสารฉบับนี้จะนำเสนอสถานการณ์ศึกษาต่างๆและจะมีวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ อย่งไร ดังสถานการณ์ต่อไปนี้

ตัวอย่างสถานการณ์

Situation 1 At the police station

Suda : Malee, I lost my passport. What can I do?

Malee : You should go to the police station to inform about this matter.

Policeman : Good morning, Madame. Are there anything I can do for you?

Suda : Good morning, Sir. I lost my passport at the bus terminal.

Policeman : When did it happen?

- Suda : It was yesterday night about 10 o'clock.
- Policeman : What's your name?
- Suda : I'm Suda Boonma.
- Policeman : Let me see your I.D. card, please.
- Suda : Here it is.
- Policeman : Where do you stay?
- Suda : I stay in King Street near the central market.
- Policeman : Here's police record. You should bring this record to the embassy to reissue your passport.
- Suda : Thank you very much, goodbye.
- Policeman : You're welcome.

หลังจากสุดาไปแจ้งความว่า Passport สูญหาย และตำรวจได้บันทึกข้อความรับแจ้งของหายไว้ เป็นหลักฐานแล้วและได้แนะนำให้สุดานำบันทึกแจ้งความไปที่สถานทูตเพื่อขอทำหนังสือเดินทางใหม่ หลังจากนั้นสุดาจึงได้เดินทางไปยังสถานทูต

Situation 2 At the Embassy

- Receptionist : Sawasdee Ka, anything can I do for you, Madame?
- Suda : I'm so glad, you can speak Thai.
- Receptionist : Oh! I can speak and understand Thai just a little bit.
- Suda : I've lost my passport yesterday and I went to the police station to inform the matter. This is the police record.

Receptionist : Please wait for a few minutes. I will ask Mr. John at the consular section to help you.

Suda : Thank you for your help.

Receptionist : It's my pleasure.

จากนั้นสุดาจึงได้พบกับคุณจอห์น เจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุลที่จะช่วยออกหนังสือเดินทางเล่มใหม่ให้

John : Hello. What can I do for you?

Suda : Hello. I need your help. Yesterday I lost my passport. This is the police record.

John : Don't worry; you can get a new one. You should fill the data in the application form, the attach with these documents.

- Police record
- Census registration
- I.D. card
- 2 of your photographs, size 2 1/2 inch.

Suda : When will I get my new passport?

John : About five days.

Suda : Thank you very much for your kindness.

John : You're welcome.

นอกจากการใช้บริการสถานีตำรวจและสถานทูตแล้ว ยังมีสถานที่อื่นซึ่งชาวต่างชาติเข้าไปใช้บริการบ่อยๆ คือ ธนาคาร (bank) และที่ทำการไปรษณีย์ (post office) จึงขอนำเสนอสถานการณ์ศึกษาในการใช้บริการดังต่อไปนี้

Situation 3 At the bank

Malee : Good morning, Suda. I'm going to the bank. Would you like to join me?

Suda : Of course, I would like to open my account too.

.....

Bank officer : Good morning. What can I do for you?

Suda : I would like to open my account.

Bank officer : Fill out this form, please. Sign your name here.

Suda : I would like to deposit two hundred U.S. dollars for this new account.

Bank officer : Please fill out the deposit slip.

.....

Bank officer : Here's your account, please check your name again.

Suda : That's correct. Thank you.

Bank officer : You're welcome.

Situation 4

Malee : I would like to withdraw and transfer 300 U.S. dollars to my mother's account. What should I do?

Bank officer : Please fill out the withdrawal form, then fill out this transfer form; filling your mother's account number.

Malee : How much do I have to pay for the bank charge?

Bank officer : 10 U.S. dollars.

Malee : Here you are.

Bank officer : This is your receipt.

Malee : Thank you.

Bank officer : You're welcome.

Situation 5 At the post office.

Suda : Hi, Malee. What are you doing today?

Malee : Hi, Suda. I'm going to the post office. Last night I wrote a letter to my family.

Suda : Oh! I would like to send a parcel and buy stamps, too.

Malee : Let's go.

.....

3. การกล่าวขอบคุณ โดยใช้สำนวนดังนี้
 - Thank you.
 - Thank you for your help.
 - Thank you very much for your kindness.
4. การตอบรับการขอบคุณสำหรับผู้ให้บริการ ใช้สำนวนดังนี้
 - You're welcome.
 - It's my pleasure.
 - With my pleasure.
5. การตอบรับการขอบคุณสำหรับคนที่คุ้นเคยกัน ใช้สำนวนดังนี้
 - It's my pleasure.
 - Don't mention it.
 - It doesn't matter.
 - Don't worry.
 - Forget it.
6. การขอความช่วยเหลือต้องกล่าวพูดแทรกอย่างสุภาพ โดยใช้สำนวนดังนี้
 - Excuse me, - Pardon me,

ใบกิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนจับคู่สนทนา โดยแสดงบทบาทสมมติดังตัวอย่าง และสลับเปลี่ยนคู่กันรวมถึงผลัดกันจบครบทุกสถานการณ์เพื่อให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น
2. ให้ฝึกเขียนบทสนทนาเป็นสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และจับคู่สนทนา พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ให้ทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

Exercise 1 : Read the conversation, then answer the questions.

- Suda : Excuse me, do you know where the police station is?
- Woman : Sorry, I don't. I'm not from this city.
- Suda : Thanks anyway.
- Man : Can I help you, Miss?
- Suda : Oh, yes. Can you tell me how to get to the police station?
- Man : Walk up this road about two blocks. When you get to Teparak road, turn right. It's beside the post office.
- Suda : O.K. Go up this street and turn right at Teparak road. It's next to the post office.
- Man : That's correct.
- Suda : Thank you very much.
- Man : That's all right.

1. Who wants to go to the police station?

2. Can the woman show her the way to the police station? Why?

3. Who can tell her the way?

4. Where is the police station?

5. How can we go to the police station?

Exercise 2 : Read the conversation, then answer the questions.

Suda : Excuse me, please. Will flight TG 2008 arrive at terminal C?

Airline Staff : Yes, it will.

Suda : Is terminal C in this building?

Airline Staff : No, it is not. It's in the next building.

Suda : Could you tell me the way to terminal C, please?

Airline Staff : Walk along. When you see the sign "EMERGENCY", turn left. Then, follow the blue arrow on the floor until you see the sign "Entrance to Terminal C" on your right.

Suda : Thank you.

Airline Staff : No problem. You should hurry up. Flight TG 2008 is landing now.

Suda : Thanks again.

Airline Staff : You're welcome.

1. Where does this situation happen?

2. Who does Suda ask?

3. Where will TG2008 arrive?

4. Is the terminal C in that building?

5. Which arrow Suda follow?

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4

“About food”

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดสนทนาและตอบข้อสอบถามเกี่ยวกับอาหารและขนมไทยได้ถูกต้อง
เหมาะสม

เนื้อหาสาระ

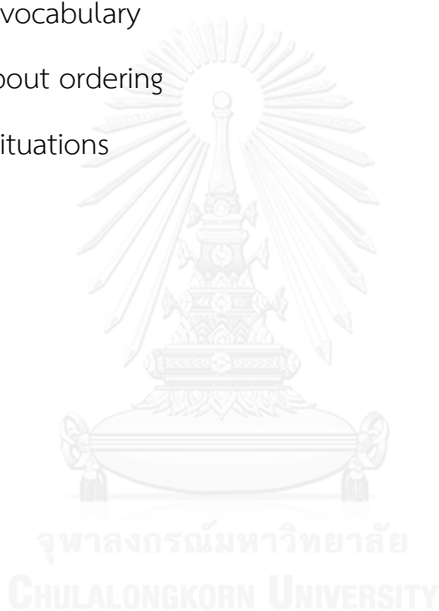
- Thai food vocabulary
- Phrases about ordering
- Example situations

ระยะเวลา

6 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

- โทรทัศน์
- วีดิทัศน์
- ปากกา/ดินสอ
- กระดาษ
- ใบความรู้และใบกิจกรรม
- CD เพลงและวิทยุ
- เกม
- ของรางวัล

วิธีการดำเนินงาน

1. การเตรียมการ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม เช่น ให้แบ่งกลุ่มเล่นเกมล้อมวงรูปเรขาคณิต เป็นต้นจากนั้นผู้เรียนจะได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์เสมือนจริง โดยผู้สอนให้รับชมสถานการณ์จำลองที่เตรียมมา ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ชาวต่างชาติเข้ามาซื้อสินค้าและบริการในลักษณะต่างๆ

2. การวิเคราะห์ (60 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนนั่งร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันจากวิดีโอที่ตนได้รับชมไป โดยผู้สอนจะให้ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นจากสถานการณ์จำลองในวิดีโอที่ตนได้รับชม ให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากสถานการณ์ที่ได้รับชม และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คนเพื่อสรุปประเด็น โดยผู้สอนจะเป็นผู้คอยแนะนำ และคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความร่วมมือกัน จากนั้นผู้สอนจะให้ร่วมกันตอบคำถามสรุปและแยกแยะออกเป็นประเด็นการเรียนรู้ต่าง ๆ

3. การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะแจกเอกสารใบความรู้พร้อมกับอธิบายเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องให้กับผู้เรียนฝึกปฏิบัติร่วมกัน จากนั้นผู้เรียนจะร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในลักษณะต่างๆ และร่วมกันฝึกหัดงานจากใบกิจกรรมการฝึกปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงร่วมกันทำกิจกรรมภายในห้อง เช่น มีการจับคู่ทำกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการอาหาร การสั่งอาหารในลักษณะๆต่างกันในห้องเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่างๆ

4. การสะท้อนความคิด (120 นาที)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงาน โดยผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันเขียนสรุปเสนอสิ่งที่ร่วมศึกษามา และร่วมกันทบทวน โดยให้แต่ละกลุ่มอภิปรายผล และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาร่วมกันตอบคำถามแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมา และมีสรุปหลักการและเนื้อหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้แนะแนวสะท้อนความคิดให้แก่ผู้เรียน

5. การถ่ายโยงความรู้ (ขั้นตอนนี้ผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง)

ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันที่เกิดขึ้นจริงได้ โดยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ (โดยขั้นตอนนี้จะฝึกปฏิบัติในวันที่ 6 – 7 ของกิจกรรม)

ใบความรู้

อาหารไทยถือเป็นที่ชื่นชอบอย่างมากของชาวต่างชาติที่เดินทางมาในประเทศไทย เพราะมีรสชาติที่จัดจ้านและมีความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย อาหารที่นิยมของชาวต่างชาติ อาทิเช่น ส้มตำ น้ำตกหมู ต้มยำกุ้ง เป็นต้น ซึ่งในบทนี้จะขอแนะนำคำศัพท์น่ารู้และตัวอย่างสถานการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับอาหาร ดังนี้

คำศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับอาหารและเครื่องปรุง

local food	อาหารพื้นเมือง
sea food	อาหารทะเล
Thai cuisine	อาหารไทยในแง่ของวิธีการปรุง
food	อาหารในแง่ของสิ่งที่เรารับ
ประทาน	
dish	อาหารที่ปรุงมาแล้วเป็นจาน ๆ
fish sauce	น้ำปลา
sugar	น้ำตาลทราย
pepper	พริกไทย
coconut milk	กะทิ
shrimp paste	กะปิ
chilli sauce	ซอสมะเขือเทศ
oyster sauce	ซอสน้ำมันหอย
light soya sauce	ซีอิ๊วขาว
black soya sauce	ซีอิ๊วดำ
herb	สมุนไพร

อาหารไทย (Thai Food)

ground pork with holy basil	ผัดกะเพราหมู
Tom Yum – a spicy sour soup	ต้มยำ
green chicken curry	แกงเขียวหวานไก่
chicken panang curry	แกงพะเนียงไก่
pork soup	แกงจืดหมู
fish ball soup	แกงจืดลูกชิ้นปลา

mild soup with vegetable, pork and bean curd	แกงจืดเต้าหู้หมูสับ
Tom Kha Kai – Chicken coconut soup	ต้มข่าไก่
mixed stir-fried vegetables	ผัดผักรวม
Thai style stir fried noodles	ผัดไทย
Pan fried seafood	หอยทอด
dumpling	ขนมจีบ
fried pork rince	แคปหมู
spring rolls	ปอเปี๊ยะทอด
fish cake	ทอดมันปลา
chicken satay	ไก่สะเต๊ะ
crispy noodles	หมี่กรอบ
spicy steamed fish in banana leaf	ห่อหมกปลา
spicy mackerel salad	ยำปลาทู
rice vermicelli salad	ยำวุ้นเส้น
Northeastern sausage	ไส้กรอกอีสาน
barbecued-chicken with sticky rice	ข้าวเหนียวไก่ย่าง
green papaya salad	ส้มตำ
dried shrimp dip	น้ำพริกกุ้งแห้ง

ขนมไทย (Thai dessert)

mango with sticky rice	ข้าวเหนียวมะม่วง
fried Indian style banana	กล้วยทอด
banana in coconut milk	กล้วยบวชชี
taro balls in coconut milk	ขนมบัวลอย
layer cake	ขนมชั้น
egg custard	ขนมหม้อแกง
sweet shredded egg yolk	ขนมฝอยทอง
jackfruit egg dessert	ขนมเมืงขนุน
mock miniature fruit	ลูกชุบ
bread with Thai custard	ขนมปังสังขยา

ตัวอย่างสำนวนภาษา/โครงสร้างภาษาดังนี้

- I'll cook Tom Yum for you.
ฉัน/ผม จะทำต้มยำให้คุณ
- I'd suggest we eat Thai food.
ฉัน/ผม อยากแนะนำให้คุณรับประทานอาหารไทย
- Thai food is usually hot and spicy.
อาหารไทยมักมีรสชาติเผ็ดร้อน
- Do you like spicy food?
คุณชอบอาหารรสจัดไหม
- Today's special is Mi krop - Crispy noodles
อาหารพิเศษวันนี้คือหมี่กรอบ
- Would you like to try mango with sticky rice?
คุณอยากลองทานข้าวเหนียวมะม่วงไหม
- Have you ever tried mango with sticky rice before?
คุณเคยลองทานข้าวเหนียวมะม่วงมาก่อนไหม
- I suggest you try mango with sticky rice.
ฉันแนะนำให้คุณลองทานข้าวเหนียวมะม่วง
- What would you like for dessert?
คุณจะรับประทานของหวานอะไรดี

เป็นต้น

ตัวอย่างบทสนทนา

Situation 1 At the restaurant

David is a staff-exchange in the same company as Kanya. And this is his first time in Thailand and Samutprakarn. He wants to taste Thai food for the first time but he doesn't know where a good restaurant is. So he asks Kanya to guide him.

David : Hi Kanya. How do you do?

Kanya : Hi David. How do you do?

David : I want to find a good restaurant here. How can I choose a good restaurant?

Kanya : Well, you should choose one that is crowded.

David : Oh?

Kanya : Yes, if it is crowded it must be delicious.

David : Hmm, and I guess the food would be fresh too.

You : Yes, that's right. I know a nice one around here. Would you like to come with me?

David : With pleasure.

----- In the restaurant -----

David : What dishes do you recommend?

Kanya : Well, do you like spicy food?

David : As long as it's not too spicy.

Kanya : In that case how about some fish cakes first.

David : Sound great! And that for main course?

Kanya : Well. We can choose two or three dishes to have with rice.

Would you like to green chicken curry and rice vermicelli salad?

David : Sure!

Situation 2 At the restaurant (2)

Waitress : Welcome to MIS Restaurant. How large is your party?

David : 2 persons.

Waitress : This way, please. This is our menu.

- David : What is the famous food in your restaurant?
- Waitress : They are Tom Yum Koong and Stir-fried Soft-shelled Crab in Curry Powder.
- David : Sound great. We'd like Tom Yum Koong. And spicy steamed fish in banana leaf and a bowl of rice.
- Waitress : What would you like to drink?
- David : I'd like a glass of orange juice and some drinking water.
- Waitress : Yes, sir. Please wait a moment.

----- 30 minutes later -----

- David : Check, please.
- Waitress : Yes, sir. It is 350 bath altogether.
- David : Here you are. Keep the change.
- Waitress : Thank you very much. Please come in again.

Situation 3 At the market

David and Kanya are at the weekend market. She wants him to taste some local Thai dessert.

- Kanya : Look this, Dave.
- David : This looks nice. What is it?
- Kanya : It's bread with Thai custard.
- David : Wow... Is it delicious?
- Kanya : Here, try some!
- David : Awesome! This is awesome! What's made from?

- Kanya : Well. I'm not sure.
- David : Hmm. Look that! It looks like mini fruit. What is that called?
- Kanya : Oh... That's mock miniature fruits.
- David : I will taste them too...Hehe.
- Kanya : You gonna be fat boy.
- David : Of cause not.

ใบกิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนจับคู่สนทนา โดยแสดงบทบาทสมมติตั้งตัวอย่าง และสลับเปลี่ยนคู่กันรวมถึงผลัดกันจบครบทุกสถานการณ์เพื่อให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น
2. ให้ฝึกเขียนบทสนทนาเป็นสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และจับคู่สนทนา พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ให้ทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

Exercise : Read the conversation, then answer the questions.

Waiter : Good evening, sir. Can I help you?
 Tony : Good evening. May I have a menu, please?
 Waiter : Here you are, sir.
 Tony : What is Tom Yum Kung?
 Waiter : It's prawns sour soup.
 Tony : How does it taste?
 Waiter : It's a little sour and spicy. Would you like to try?
 Tony : Yes, please.
 Waiter : Would you like something to drink?
 Tony : Iced - coffee, please.
 Waiter : Yes, please wait a moment.

1. Where should this situation happen?

2. Who does Tony ask?

3. What does tony order for main food?

4. What does Tom Yum Kung taste?

5. What does Tony order to drink?

Exercise 2 : Rearrange these sentences to be the complete conversations and then practice with your partner.

Situation 1

- What will you have for breakfast?
- Good morning. madam. Good morning. madam.
- I'll have orange juice, bread and fried eggs,
- Coffee, please.
- Good morning.
- Would you like tea or coffee, madam?

Waiter :

Miss Sandy :

Waiter :

Miss Sandy :

Waiter :

Miss Sandy :

Situation 2

- Here's your change. Thank you and please come again.
- Good morning, welcome to Mr.Steak. What can I get you today?
- For here or to go?
- Would you like to add 20 baht to get large Coke and French fries?
- Yes.
- Here you are.
- For here, please.
- Will that be all for you today?
- That will be 299 baht.
- Good morning, I'd like the combo set number 1, please?
- Definitely.

Clerk :
Customer :
Clerk :
Customer :
Clerk :
Customer :
Clerk :
Customer :
Clerk :
Customer :
Clerk :

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง “การเรียนรู้เชิงสถานการณ์”

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้ในการแก้ปัญหาโดยการสื่อสารเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้ โดยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

ระยะเวลา

14 ชั่วโมง

วิธีการดำเนินงาน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง “การเรียนรู้เชิงสถานการณ์” นี้ เป็นแผนกิจกรรมที่แสดงการถ่ายโยงความรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นจริงได้ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ โดยจะฝึกปฏิบัติในวันที่ 6 – 7 ของกิจกรรม

การดำเนินการสำหรับกิจกรรมนี้บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนมีรายละเอียดดังนี้

- ผู้สอน

ผู้สอนจะพาผู้เรียนไปตามสถานที่ต่างๆเพื่อฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้สามารถเชื่อมโยงไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

- ผู้เรียน

ผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แยกกันไปในสถานที่ต่าง ๆ กัน โดยผู้สอนจะคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้สามารถเชื่อมโยงไปใช้ในสถานการณ์จริง และเสร็จสิ้นกิจกรรมจะมีการประเมินตนเองในแต่ละกลุ่ม

จากนั้นผู้สอนจะให้ผู้เรียนร่วมอภิปรายประเด็นที่ได้ร่วมกันศึกษา และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรมนี้ ร่วมกันสรุปวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่พบมา โดยผู้สอนจะสุ่ม

ถามหรือให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปหน้าห้อง เพื่อสามารถนำหลักการและวิธีการแก้ปัญหาที่ได้เรียนรู้
มาแล้วนั้นไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้อย่างถูกต้อง

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการ
เรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

คำชี้แจง

1. เครื่องมือชุดนี้ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและได้เข้าร่วมการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 13 ข้อ ในการเลือกตอบแบบสอบถามนี้ ผู้ตอบเลือกตอบโดยอาศัยเกณฑ์ตามความคิดเห็นของตนเองดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับ 5 ถ้าข้อความดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจของผู้ตอบ **มากที่สุด**

ระดับ 4 ถ้าข้อความดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจของผู้ตอบ **มาก**

ระดับ 3 ถ้าข้อความดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจของผู้ตอบ **ปานกลาง**

ระดับ 2 ถ้าข้อความดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจของผู้ตอบ **น้อย**

ระดับ 1 ถ้าข้อความดังกล่าวตรงกับความพึงพอใจของผู้ตอบ **น้อยที่สุด**

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 : แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเยาวชนพิการทางร่างกาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยาการ

ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการจัดการ

ตอนที่ 2 : ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 1 : แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม
แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)
ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร					
1. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม Greeting					
2. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม Asking for and Giving Directions					
3. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม Shopping and services					
4. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม About food					
5. ความพึงพอใจต่อกิจกรรม การเรียนรู้เชิงสถานการณ์					
ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม					
6. ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ภายในกิจกรรม					
7. เทคนิควิธีการจัดกิจกรรม					
8. กิจกรรมในภาพรวม					
9. ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง					
ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการจัดการ					
10. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสม					
11. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
12. การจัดแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมมีความเหมาะสม					
13. สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					

ตอนที่ 2 : ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

การตรวจสอบ ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) หรือความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

ตารางที่ 36 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบวัดระดับการคิดวิจารณ์ญาณของเยาวชนในศูนย์เยาวชน

ข้อที่	ค่า IOC	ข้อที่	ค่า IOC
1.	1	15.	1
2.	0.8	16.	1
3.	1	17.	1
4.	1	18.	1
5.	1	19.	1
6.	1	20.	1
7.	1	21.	1
8.	1	22.	1
9.	1	23.	1
10.	0.8	24.	1
11.	0.8	25.	1
12.	0.8	26.	1
13.	1	27.	1
14.	1	28.	1

จากตารางที่ 36 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.97 ซึ่งมากกว่า 0.5 ทุกข้อ ดังนั้นข้อคำถามทั้งหมดจึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับความต้องการฯ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ผลสรุปดังนี้

ตารางที่ 37 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่เกี่ยวกับความต้องการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา	ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
1.	0.8676	15.	0.8644
2.	0.8743	16.	0.8603
3.	0.867	17.	0.8659
4.	0.8621	18.	0.8661
5.	0.8555	19.	0.8676
6.	0.8577	20.	0.8708
7.	0.8579	21.	0.857
8.	0.8646	22.	0.8619
9.	0.8537	23.	0.8633
10.	0.8616	24.	0.8659
11.	0.8725	25.	0.8682
12.	0.8638	26.	0.8620
13.	0.862	27.	0.8623
14.	0.8594	28.	0.8581

จากตารางที่ 37 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.8684 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือค่อนข้างสูง

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การตรวจสอบ ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) หรือความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

ตารางที่ 38 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ข้อที่	ค่า IOC
1.	1
2.	1
3.	1
4.	1
5.	1
6.	1
7.	1
8.	1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 38 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งมากกว่า 0.5 ทุกข้อ ดังนั้นข้อคำถามทั้งหมดจึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ผลสรุปดังนี้

ตารางที่ 39 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
1.	0.823
2.	0.8264
3.	0.8211
4.	0.8301
5.	0.82
6.	0.8193
7.	0.821
8.	0.8245

จากตารางที่ 39 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.8231 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือค่อนข้างสูง

เครื่องมือชุดที่ 3 แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

การตรวจสอบ ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ตารางที่ 40 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

กิจกรรมที่	ค่า IOC
1.	1
2.	1
3.	1
4.	1
5.	1

จากตารางที่ 40 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งมากกว่า 0.5 ทุกข้อ ดังนั้นกิจกรรมทั้งหมดจึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

เครื่องมือชุดที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

การตรวจสอบ ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) หรือความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

ตารางที่ 41 แสดงข้อมูลผลการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ข้อที่	ค่า IOC
1.	1
2.	1
3.	1
4.	1
5.	1
6.	1
7. ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
8. KULALONGKORN UNIVERSITY	1
9.	1
10.	1
11.	1
12.	1
13.	1

จากตารางที่ 38 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งมากกว่า 0.5 ทุกข้อ ดังนั้นข้อคำถามทั้งหมดจึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายอดิศร ปรีชา เกิดเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2530 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี การศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขารัฐศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษา ต้น ปีการศึกษา 2555

